

SISUKORD

Sissejuhatus	3
EESTI RAHVAKUNSTI JA KÄSITÖÖ LIIT	4
Olulisemad tegevused aruandeaastal	6
Eesti Käsitöö Maja rahvakunstigalerii näitused 2015	23
2015. aasta mentorkoolitused maakondades	24
Käsitööettevõtlaste tunnustamine.....	25
2015. a raamatupidamisbilanss.....	27
ERKL 2015. a tulemiaruanne	28
PAIKKONDADE KÄSITÖÖÜHENDUSTE AASTAARUANDED	29
HARJUMAA.....	29
IDA-VIRUMAA JA NARVA.....	35
JÕGEVAMAA	37
KIHNU	42
LÄÄNEMAA	43
LÄÄNE-VIRUMAA JA JÄNEDA	45
PÕLVAMAA	50
RUHNU	60
SETOMAA.....	62
TARTUMAA	64
VALGAMAA.....	66
VILJANDIMAA	67
ALALIITUDE AASTAARUANDED	72
Alaliitude Nõukoda	72
Eesti Lapitöö Selts.....	72
Erivajadustega käsitöömeistrid.....	73
Kangakudujad.....	73
Käsitöökolleksioonärid.....	74
Käsitöömeistrid	74
Mänguasjameistrid	74
Pitsimeistrid.....	74
MTÜ Rahvarõivas	76
Väikeettevõtjad.....	78
Väikekandlemeistrid.....	79
Puu- ja tohutööd	79
KOOSTÖÖPARTNERID JA KOOLID.....	80
Tallinna Ülikool	80
Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia rahvusliku käsitöö osakond	81

Eesti Käsitööõpetajate Selts AITA.....	84
Eesti Tööõpetajate Selts ATS.....	85
TEGEVUSPLAAN 2016	87
Näitused Rahvakunstigaleriis 2016	91
Aastateema <i>eesti-keha-kate2</i> konkursi juhend	92

Aastaraamatu panid kokku Liivi Soova, Liis Veersalu, Karin Vetsa, Maiken Mündi, Liina Veskimägi-Iliste, Lembe Sihvre, Anu Randmaa
Keeleliselt toimetas Hille Saluäär
Esikaane kujundas Kadi Pajupuu

Täname kõiki, kes andsid panuse aastaraamatu valmimisse!

Sissejuhatus

Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liidu aastaaruanne 2015 on valmis, tähtsamad ettevõtmised kultuuriloo tarbeks kaante vahele pandud.

Märksõnadeks olid „*Loomast loodud*“, märk *Tunnustatud Eesti Käsitöö* ja uus käsitöökeskus *Eesti Käsitöö Kodu*.

Põneva ja keerulisena tundunud „*Loomast loodud*“ teema-aasta kalender oli sisukas. Toimus konkurss, Tallinna ja Tartu õppepäevadel tutvustasid valdkonda eriala spetsialistid. Rahvakunstigaleriis oli võimalus vaadata konkursi võidutööde näitust, lisaks Eesti Kunstiakadeemia nahakunsti osakonna üliõpilaste loomingut ja TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia üliõpilaste töid. Täname Kristina Rajandot ja tema meeskonda sisuka aasta eest!

Paikkondade aruandeid lugedes võime tõdeda, et suureks abiks käsitöönimестe koondamisel on olnud maakondlikud mentorkoolitused. Koos tehtu ja kogetu on tähtis! Põnevaid ettevõtmisi käsitöö alal jagub üle Eesti, omanäolist kohalikku käsitööd väärtustatakse järjest rohkem, kogemusi jagatakse teistega.

Obinitsa kuulutati 2015. aasta soome-ugri kultuuripealinnaks, sama aasta nimetati Seto Kongressi poolt soome-ugri kultuuriaastaks ning Seto Käsitöö Kogo kuulutas 2015. aasta pitsiaastaks. Tähtsa aasta raames ilmus kolm seto pitsiga seotud käsitööraamatut, korraldati meistririkodasid ja näitusi, ettevõtmistesse kaasati ka teisi soome-ugri rahvaste meistreid.

Võrumaa paistis silma käsitöövõrgustiku *Vana-Võrumaa käsitöötsöör* loomise ja rakendamisega. Ühe osana mahukast tegevusest avati kohalikku käsitööd pakkuv e-pood umapuut.ee.

Rahvusvahelistes projektides osalemisel võib eeskujuks tuua Virumaa Kunsti ja Käsitöö Seltsi. 2015. aastal õppes kolm aastat kestnud rahvusvaheline projekt „Be Unique within Europe“. Projekti käigus võeti osa põnevatest väliskohtumistest, projektis osales kaheksa Euroopa riigi käsitööga tegelevat organisatsiooni.

ERKL-i XX käsitööpäevad toimusid Järvamaal. Türi Kultuurikeskuses saime kohalike meistrite näitusel ülevaate sealsest käsitööst, külastasime Saara kirjastust, saime osa toredast kultuuriprogrammist ja meile pidas miniseminari Anu Pink. Lisaks külastasime käsitöötalust ja alpaka farmi. Järvamaa oma kauni käsitööga vääril avastamist. Suur aitäh teile, Lili Välimäe, Ülle Välimäe, Imbi Karu ja Silvia Aarmaa!

ERKL-i üks eesmärgid on väärtustada ja tähele panna unikaalset eesti käsitööd. Märk *Tunnustatud Eesti Käsitöö* kannab endas kvaliteetse käsitöö sõnumit. 2015. aastal saame õnne soovida viiele uuele märgile omanikule, käsitööettevõttele ja tootele: Kagu Kudujad OÜ, Külli Jacobson – rahvustraditsioonide kirikindad, Katre Arula FIE – kindakirja tehnikas valmistatud tooted, Kodukäsitöö OÜ – rahvuslikud jakid, Teopaik OÜ, Anu Randmaa – roositud kudumid, Sirje Raudsepp FIE – Kadrioru karud.

Aasta lõpul avasime Tallinna vanalinnas uue ja omanäolise käsitöökeskuse. Eesti Käsitöö Kodu ruumides esitleme Eesti eri paikade käsitööpoode ja meistririkodasid ning müüme nende omanäolist käsitööd. Uus algatus on käima lükatud, lisame hoogu ja kaasame uuel aastal uusi tegijaid.

Soovime käsitööga olla nähtaval, tutvustada ja tunnustada huvitavaid paikkondi ja väärt meistreid.

Liina Veskimägi-Iliste
ERKL-i juhatuse esimees

EESTI RAHVAKUNSTI JA KÄSITÖÖ LIIT

AASTAARUANNE 2015

Kutsumus ja kohustus

Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liit (edaspidi *ERKL* või *käsitööliit*) väärtustab, hoiab ja arendab paikkondlikke eripärasid, arvestades rahvuslikke käsitöötraditsioone kui kultuurinähtust ja elatusallikat.

Olulisem aruandlusaastal

Eesti Käsitöö Kodu avamine Vene 12, Tallinn

Rahvarõivaste tuulutamine-piknik koos Rahvarõivas MTÜ-ga 30. augustil Tallinnas Kadrioru pargis

Teema-aasta „Loomast loodud“

Konkursi „Loomast-loodud“ võidutööde näitus Rahvakunsti galeriis Pikk 22, Tallinn

Väljaanded:

artiklikogumik „Loomast loodud“. Koostaja Kristina Rajando

konkursi võidutööde kataloog

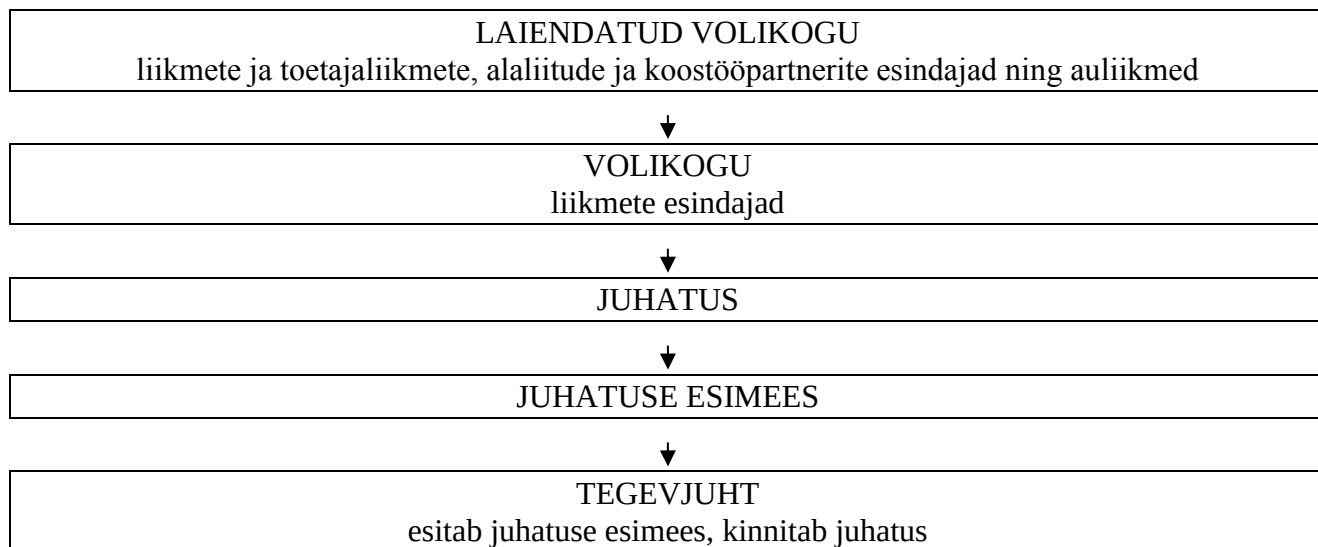
Värviraamat „Rahvarõiva kirjad“. Joonistanud Lembe Maria Sihvre

Märgi **TUNNUSTATUD EESTI KÄSITÖÖ** omistamine Mardilaadal

Traditsioonilised ettevõtmised

- Volikogu 7. veebruaril Tallinnas
- XX käsitööpäevad 29.–30. mail Järvamaal
- Rahvakunstilaat 24.–26. juulil Tallinnas Raekoja platsil
- XVI keskaja päevad 09.–12. juulil Tallinna vanalinnas
- Juhtide kool 18. septembril Tallinnas
- VIII käsitöö väikeettevõtjate foorum 10. oktoobril Valgas
- V „Käsitöökojad üle maa“ 24. oktoobril
- XIX Mardilaat 6.–9. novembril Saku Suurhallis

ERKL-i struktuur

Liikmed

- **Auliikmed** – Erna Aljasmets, Saima Loik, Anu Raud, Ingrid Rüütel

ERKL-i liikmed

Paikkondlikud keskseltsid: Harjumaa ja Tallinna Keskselts, Ida-Virumaa Käsitööselts, Kesk-Eesti Käsitööselts, Lääne-Virumaa Kunsti ja Käsitöö Selts, Maarja-Magdaleena Gild Pärnus, Tartumaa Käsitöö Keskselts, Viljandimaa Rahvakunstiühing, Valgamaa Rahvakunsti ja Käsitöö Keskselts, Läänemaa Käsitöö Liit

- **Paikkondade käsitööühendused ja keskused:**

Aila Näpustuudio, Haapsalu Käsitööselts, Hiiumaa Käsitööselts, Huviselts *Põimik*, Jäneda Käsitöökeskus, SA Kihnu Kultuuriruum, Muhu käsitööselts *Oad ja Eed*, Narva Klubi Käsitöö, Näputüüselts, Põltsamaa Käsiteokoda, Põltsamaa Käsitööselts, Põlva Käsitööklubi, Rahvakunsti Klubi, Raplamaa Seltsing *Süstik*, Räpina Käsitööokoda, Saaremaa käsitööühendus *Kadakmari*, Tallinna Käsitöökeskus, Tartu Käsitööklubi, MTÜ TuleLoo, Vormsi Käsitööselts, Seto Käsitöö Kogo, MTÜ Kirävüü, Kreutzwaldi muuseumi käsitöötuba, MTÜ Ruhnu Kultuuri Ait, Läänemaa Käsitöö Liit

Toetajaliikmed – 27 käsitööga tegelevat ettevõtjat

Alaliidud

Alaliitude nõukoda – esimees Lembe Maria Sihvre, asetäitja Anu Randmaa

Erivajadustega käsitöömeistrid – Anneli Säre, kangakudujad – Veinika Västrik, käsitöömeistrid – Kristi Teder, käsitöö kollektsionäärid – Ulve Kangro, lapitöömeistrid – Marja Matiisen, mänguasjameistrid – Lembe Maria Sihvre, pitsimeistrid – Eeva Talts, Priit Halberg, Olga Kublitskaja, MTÜ Rahvarõivas – Anu Randmaa, Vildikoda – Liina Veskimägi-Iliste, väikeettevõtjad – Liina Veskimägi-Iliste, väikekandlemeistrid – Toivo Tähemaa, puu- ja tohutööd – Andres Rattasepp

ERKL-i liikmesus

- Eesti Folkloorinõukogu
- Eesti Vabaharidusliit
- Eesti Väike- ja Keskmiste Ettevõtjate Assotsiatsioon (EVEA)
- Euroopa Rahvakunsti- ja Käsitööföderatsioon
- Põhjamaade Rahvakunsti- ja Käsitööföderatsioon [Põhjamaade Käsitööliit (laiendatud juhatus otsus, november 2014, Riia)].

Koostööpartnerid

SA Kutsekoda, Rahvakultuuri Keskus

Koolid: Eesti Kunstiakadeemia, Tallinna Ülikool, Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia, Tallinna Rahvaülikool, Tallinna Kopli Ametikool, Kuressaare Ametikool, Haapsalu Kutsehariduskeskus, Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskool, Räpina Aianduskool, Vana-Vigala Tehnika- ja Teeninduskool, Astangu Kutser rehabilitatsiooni Keskus, Tallinna Puuetega Noorte Keskus Juks

Seltsid: Eesti Käsitööõpetajate Selts AITA, Eesti Tööõpetajate Selts ATS, MTÜ Eesti Rahva Muuseumi Sõprade Selts

Muuseumid: Eesti Rahva Muuseum (koostööleping 2006), Eesti Põllumajandusmuuseum, Eesti Vabaõhumuuseum, Eesti Ajaloo Muuseum, Heimtali Muuseum, Hiiumaa Muuseum, Obinitsa Seto Muuseumitarõ, Setu Talumuuseum, Harjumaa Muuseum, Valga Muuseum, Pärnu Muuseum

Volikogu, juhatus ja töötajad

Volikogu

Käsitöoliidu laiendatud volikogu oli koos 7. veebruaril 2015.

Vastuvõetud otsused: Juhatuse töö 2014. a hinnati ühehäälselt heaks; kinnitati arengukava aastateks 2015–2019, aastaaruanne 2014 ja tegevusplaan 2015. Revidendi Eha Kotovi haigestumise tõttu jäi aruande esitlemine ära. Kinnitati liikmemaks 2015. aastaks: 20 eurot paikkondadele ja 65 eurot toetajaliikmetele.

Volikogu pikendas institutsioonipõhise juhatuse koosseisu kaheks järgmiseks aastaks:

1. **Katre Arula**, paikkondade käsitööühendused
2. **Lembe Maria Sihvre**, alaliitude nõukoda
3. **Anu Randmaa**, MTÜ Rahvarõivas
4. **Liina Veskimägi-Ilste**, MTÜ Vaselised
5. **Virve Tuubel**, Eesti Rahva Muuseum
6. **Ave Matsin**, TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia
7. **Liivi Soova**, Tallinna Rahvaülikool

Juhatuse esimeheks valis juhatus **Liina Veskimägi-Ilste**.

Juhatuse koosolekud 2015. aastal: 14. jaanuar (Tallinn), 28. aprill (Tallinn), 3. september (Tallinn).

2015. aastal töötasid käsitöoliidus:

Monika Plaser (kuni juulini), **Liis Veersalu** (alates augustist) – tegevjuht

Liivi Soova – nõustaja

Liina Veskimägi-Ilste – juhatuse esimees, projektijuht (laadad, ettevõtlus)

Lembe Maria Sihvre – projektijuht (keskaja päevad ja Mardilaat)

Anne Velt - projektijuht (keskaja päevad)

Maret Lehis – projektijuht (kutsete omistamine, kutsekomisjoni juhamine)

Karin Vetsa – projektijuht (näitused, mentorprogramm, aastateema konkurss)

Maiken Mündi – projektijuht (koolitus)

Siiri Topaasia – raamatupidaja

Olulisemad tegevused aruandeaastal

Alus: ERKL-i arengukava aastateks 2015–2019

EESMÄRK 1. ERKL on hästitoimiv organisatsioon, mille võrgustik koosneb paikkondlikest keskseltsidest, käsitöökeskustest ja valdkondi esindavatest alaliitudest. Igas paikkonnas toimib infopunkt.

Kindel struktuur, ladus koostöö

Käsitöoliidu arengukava on läbi vaadatud juhatuse koosolekul (14.01.2015) ja pikendatud aastani 2019. Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liidu arengukavaga saab tutvuda liidu kodulehel.

Laiendatud volikogu ettevalmistus ja läbiviimine 6. veebruaril 2016. Päevakorra, aruandjate ja uue tegevusplaani väljatöötamine. Aastaraamatu koostamine ja trükiks ettevalmistus.

Käsitöoliidu struktuuri ülevaatamine ja täiendamine. Aruandeaastal ei tehtud struktuuris põhimõttelisi muudatusi. Ettevalmistused koostöoks uute erinevaid käsitöövaldkondi esindavate ühenduste ja institutsioonidega (alaliidud, ainelist pärandkultuuri esindavad ühendused jt).

Jätkus koostöö paikkondlike käsitööseltside/ühenduste tegevuse toetamise ja koordineerimisega, arvestades nende eripära ja võimalusi. Arengud käsitöövaldkonnas ja osade omavalitsuste suurem

panus on tekitanud erinevaid võimalusi meie liikmesorganisatsioonidele oma tegevuse laiendamiseks.

Aruandeaastal on käsitööliidu juhatus jätkanud uute koostöövõimaluste loomist Rahvakultuuri Keskusega (mentorprogramm, rahvarõivaprogramm, aga ka käsitööpäevad, ettevõtlusfoorum ja „Käsitöökojad üle maa“). Nimetatud ettevõtmised on andnud võimalusi koostööks rahvakultuuri spetsialistidega maakondlikul tasandil. Aruandeaastal seadsime eesmärgiks käsitööliidu juhatuse ja töötajatega külastada meie eri paikkondade käsitööühendusi. Veebruaris kohtusime Raplamaa käsitööjuhtide ja meistritega Atlal ja Raplas. Harjumaal sai käsitöövaldkonna kohtumine teoks Keilas, kus tutvusime sealse uue juhi Tiitu Jalakasega. Mais saime ülevaate Hiiumaa käsitöömeistrite tegemistest, nende kauplustest ja ettevõtmistest. Juunis külastasime Põltsamaa käsitööettevõtjaid. Augustis käisime Haapsalu Pitsikekuses. Septembris jõudsimme Saaremaale ja Muhu saarele ning Avinurmet külastasime oktoobrikuus. Seekord oli meie käikude üks eesmärke kaardistada käsitööettevõtjaid ja valmistada ette projekti Eesti Käsitöö Kodu. Infopäevad paikkondades andsid hulgaliselt informatsiooni käsitööliidu edaspidise töö korraldamiseks ja teisalt ka võimaluse käsitööliidu eesmärkide tutvustamiseks kohapeal.

Rahvakultuuri Keskuse maakondade spetsialistidele on aruandeperioodil regulaarselt edastatud informatsiooni käsitööliidu tegemistest. Loodud on kultuurispetsialistide e-posti list, kuhu edastatakse informatsiooni käsitööliidu olulisemate sündmuste ja ürituste kohta. Liis Veersalu esines rahvusvahemuste arendusseminaril Tallinnas, kus arutati käsitööliidu koostöövõimalusi Eestis elavate erinevate rahvusgruppidega nii Tallinnas kui ka teistes paikkondades. Koostöö rahvakultuuri spetsialistidega on süvenenud, järjest enam paikkondade käsitööettevõtmisi tehakse koostöös. Rahvakultuuri spetsialistidest on saanud meie tegemiste informatsiooni edasikandjad.

Aruandeaasta teema „*Loomast loodud*“ leidis oma keerukusele vaatamata maakondades vastukaja rohkem kui eelmistel aastatel. Kõrgel tasemel olid aastateemat kajastav kogumik, kataloog ja rahvakunstigaleriis korraldatud näitused. Tiitel „Maakonnategu 2015“ anti Pärnumaa muuseumis toimunud näitusele „*Loomast loodud*“, mis oli osa suuremast näitusest „Käsitöö plahvatus“. Aastateema koordinaator Kristina Rajando pärjati rahvakultuuri aastapreemiaga.

Suurimaks kordaminekuks peame käsitööettevõtjate uueks ühistööks tehtud algatusi ning ainelise pärandkultuuri edendajate esitlusi Eesti Käsitöö Kodus. Uute tulijatena on esindatud Peipsimaa, Avinurme Puiduait, Saara Kirjastus, Viljandi Käsitöökoda, Koordikamber jt.

Käsitööliidu juures on aruandeaastal registreeritud uus alaliit – puu- ja tohutöö meistrid. Tihedam koostöö puudub Eesti Paeliidu ning seppade alaliiduga. Alaliitude tegevust kajastati infolehes Teataja ja olulisematest ettevõtmistest informeeriti huvilisi kodulehe www.folkart.ee kaudu. Kõige suuremaid edusamme on teinud rahvarõiva alaliit (MTÜ Rahvarõivas). Nende tegevust toetab 5-aastane rahvarõivaprogramm. Alaliidu koduleht www.rahvaroiivad.folkart.ee propageerib rahvarõivaid ja nende kandmist, tutvustab meistreid ja pakub vastavateemalisi koolitusi. Käsitööliit kui programmi toetaja ja algataja toetab MTÜ Rahvarõivas tegevust oma suuremate ettevõtmistega. Aastateema Rahvarõivas on tihedas koostöös MTÜ Rahvarõivas alaliiduga.

Tallinna Käsitöökeskus ei ole töötanud samadel alustel kui paikkondlikud käsitöökeskused. Tallinna käsitööettevõtjate tegevust on koordineeritud koostöös Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liidu ja Tallinna Ettevõtlusametiga. Alates 2011. aastast on antud välja **Tallinna käsitöökaarti**. Kolmel viimasel aastal on kaardi tiraaž olnud 20 000 tk. Kaardile on märgitud Tallinnas asuvate käsitööpoodide, -meistrikodade, lõnga- ja kangapoodide info eesti, soome ja inglise keeles. Samuti on kaardil kajastatud Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liidu olulisemad ettevõtmised. Eraldi on välja toodud *Tunnustatud Eesti Käsitöö* märgiga tooteid müüvad poed.

Alates augustis töötab käsitööliidu juures uus tegevjuht Liis Veersalu. Käsitööliit on alates oktoobrist kolinud Tallinna Rahvaulikooli õppehoonesse Vene tn 6, II korrus.

EESMÄRK 2. ERKL on oma valdkonna tuntud ja tunnustatud institutsioon Eestis ja Euroopas.

Meil on palju sõpru, oleme nähtavad

Koostöö Eestis ja Euroopas. Aruandeaastal kuulusid meie esindajad järgmiste liikmesorganisatsioonide ja koostööpartnerite tegevust juhtivatesse organitesse:

- Kultuuriministeeriumi juures tegutsev vaimse kultuuripärandi nõukogu (Ave Matsin)
- Eesti Kultuurkapital, rahvakultuuri sihtkapital (Liivi Soova / Liina Veskimägi-Iliste)
- SA Kutsekoda kutsenõukogu (Liivi Soova)
- Eesti Folkloorinõukogu (Liina Veskimägi-Iliste)
- Eesti Vabaharidusliit (volinik alates aprillist 2012 Leen Jõesoo)
- Eesti Väike- ja Keskmiste Ettevõtjate Assotsiatsioon (Maret Lehis)
- Eesti Rahva Muuseumi nõukogu (Ave Matsin)
- MTÜ Eesti Muuseumiühing (Virve Tuubel)
- MTÜ ERM Sõprade Selts (Virve Tuubel, Liivi Soova)
- Mulgimaa kultuuriprogramm (Ave Matsin, Virve Tuubel)
- Riikliku Eksami- ja Kvalifikatsioonikeskuse juures töötav tarbekunsti ja oskuskäsitöö õppekava rühma nõukogu (Ave Matsin, Anu Randmaa)
- Euroopa Rahvakunsti- ja Käsitööföderatsioon (Liivi Soova / Liina Veskimägi-Iliste)
- Põhjamaade Rahvakunsti ja Käsitööföderatsioon (Liivi Soova / Ave Matsin)
- SA Fenno-Ugria (Lembe-Maria Sihvre)

Jätkasime koostööd eespool loetletud ühenduste ja institutsioonidega. Oleme saanud jagada ERKL-i infot ning saanud teavet teiste tegevusest. Informatsiooni oleme levitanud meie Teataja numbrites, kodulehel ja Facebooki lehel.

Oleme tutvustanud käsitööliidu tegevust erinevate meediakanalite kaudu. Keskaja päevadel ja Mardilaadal reklaamisime ettevõtmist Tallinna tänavaposti reklaamipindadel ja bussiootepaviljonide tabloodel.

Mardilaada reklaamimiseks saime soodsad pakkumised reklaamida ettevõtmist TV-Nädala esilehel, Eesti Ekspressi tagakaanel, Maalehe nõuandelisas „Targu Talita“. Jätkasime ettevõtmiste reklaamimist Kuku raadios, Vikerraadios ja Klassikaraadios. Keskaja päevade ja Mardilaada tegevust kajastati Kanal 2, TV 3 ja Tallinna TV kanalites. Detsembrikuu Maakodus ilmus artikkel Mardilaadast.

Samuti oleme jätkanud koostööd ajakirjaga Käsitöö, kus avaldatakse regulaarselt meie infot näituste ja suuremate ettevõtmiste kohta. Eraldi kajastust leidis konkurss „Loomast loodud“, ajakirjas tutvustati võidutöid ja nende autoreid.

Olulisel kohal on ERKL-i tegevuse kajastamine kodulehel www.folkart.ee, samuti sotsiaälvõrgustiku lehel Facebookis. Käsitööliidul oli aasta lõpu seisuga üle 4800 Facebooki sõpra, hulk kasvab suurte ettevõtmiste ajal, kui leheküljel kajastavat jagatakse aktiivsemalt sõprade poolt. Lisaks ERKL-i Facebooki lehele on meil eraldi Facebooki leht *Käsitöökojad Üle Maa*. Suuremate ettevõtmiste ajal oleme kasutanud võimalust jagada infot Facebooki ürituse lehe kaudu (Rahvarõivaste tuulutamine, keskaja päevad, Mardilaat).

Kodulehel kajastame liidu tegevust, anname ülevaate liikmete tegevusest, koolitusest jne. Võimalusel jagame infot ka inglisekeelses versioonis. Koduleht on ülesehituselt aegunud. Otsitava info leidmine võib teatud juhtudel olla keeruline, visuaalne pool on samuti aegunud, kasutajasõbralikumale lehe kujundamine on 2016. aastal kindlasti vajalik, eeltöö teostaja otsimiseks on alanud.

Käsitööliidu kodulehelt on otselink MTÜ Rahvarõivas lehele, oma kodulehel jagame koolituste ja suuremate ettevõtmiste infot. Koolituse alal teeme koostööd Tallinna Rahvaülikooliga.

Käsitöoliidu ametlik **e-aadress info@folkart.ee** toimib nii info koguja kui ka jagajana. Kontrollime ja täiendame pidevalt ERKL-i erinevaid liste. Põhilised listid info jagamiseks on juhatuse, paikkondade, alaliitude ja toetajaliikmete list. Omaette infoliste kasutavad ka meie liikmed eri paikkondades.

Teave ERKL-i ettevõtmiste kohta on saadaval paikkondade infopunktides üle Eesti. Infomaterjale jagame ka Rahvakultuuri Keskuses, Eesti Käsitöö logo kandvates kauplustes ja meistrikodades. Lendlehti ettevõtmistest saab Tallinna turismiinfo punktist. Koostöös Tallinna Linnavalitsuse turismiosakonnaga jagame käsitööalast infot Tallinna käsitööpoode tutvustaval turismikaardil.

Teave käsitöoliidu ettevõtmistest on iga aastaga jõudnud rohkemate huviliseni. Samas muutuv meediakeskkond nõuab pidevaid uuendusi ja ajaga kaasaskäimist.

2015. aasta novembri lõpul avasime Tallinnas Vene tn 12 uue käsitöökeskuse **Eesti Käsitöö Kodu**. Käsitöö kodus on võimalik tutvuda omanäolist ja kvaliteetset käsitööd pakkuvate paikkondade käsitööpoodide ja meistrikodadega. Paikkondade toas asub puutetundlik ekraan, kus huvilistel on võimalus liikuda otse toa tegevuses osalevate kaupluste ja meistrikodade kodulehtedele, saada hea ülevaade kaunist käsitööst ja samas jagada informatsiooni sõpradele ning huvilistele. Töö võimalusega selle kaudu käsitööd väärtustada ja infot jagada on käimas, ekraanil nähtavat sisu ja tehnilisi lahendusi parandatakse, vajadusel lisatakse lehele uusi paikkondi.

Kirjastustegevus: 2015 aastal kirjastasime konkursi „*Loomast loodud*“ võidutööde kataloogi, Kataloogi kuraator-koostaja oli Kristina Rajando, koostaja Karin Vetsa.

Uue aastateema „*Rahvarõivas*“ trükise kirjastamisel lähtusime informatsiooni jagamise võimalusest. Juhatuse otsusega võtsime plaani valmistada postkaartide värviraamat. Lembe-Maria Sihvre lihtsad käistele tikitud ornamentidest inspireeritud joonised koguti postkaardi formaati raamatuks, mille juures on info rahvarõiva-aastal toimuva kohta. Postkaardi tagaküljel on info tikandite kohta. Värviraamatut oli võimaik osta Mardilaadal, samuti oleme seda jaganud meie külalistele, koostööpartneritele ja liikmetele. Raamat ilmus koostöös MTÜ-ga Rahvarõivas.

Kevadel ja sügisel andsime välja käsitöoliidu Teataja nr 32 ja 33 paberkandjal (lisatud aastaraamatu paberversioonile). Kõik Teatajad on elektrooniliselt allalaetavad käsitöoliidu kodulehelt.

Mardilaadaks ilmusid „Mardilaada leht 2015“ (lisatud aastaraamatu paberversioonile) ja koolituste voldik 2015/2016, rahvarõiva tuulutuspiknikku, keskaja päevi ning Mardilaata reklaamivad flaietid ning käsitöoliidu 2016. aasta infovoldik.

EESMÄRK 3. Rahvusliku käsitöö säilimine on tagatud elukestva õppe, järelkasvu toetamise ja mitmekesise koolitustegevuse kaudu.

Õppida on mõnus, see viib asja edasi

Juhtide kool

Juhtide kool toimus 18. septembril Tallinna Rahvaülikooli ruumides. Juhtide kool on traditsiooniline paikkondade käsitööjuhtide koolitus ja infopäev. Eesmärk on jagada infot tulevaste teemade ja ettevõtmiste kohta, anda käsitööst teavet ja teha ülevaade toimunust.

Alustuseks räägiti uuest aastateemast „*Rahvarõivas*“. Loengu pidas Maret Tamjärv Eesti Vabaõhumuuseumist, Karin Vetsa käsitöoliidust tutvustas uue aastateema konkurssi „eesti-keha-kate2“. Liina Veskimägi-Ilste ning Liivi Soova rääkisid liidus toimuvast ning tutvustasid lähemalt Vene tn 12 avatava käsitöökeskuse kontseptsiooni. Lääne-Virumaa esindajana kõneles Kersti Loite põgusalt 2016. aasta juunis Rakveres toimuvatest XXI käsitööpäevadest.

Eraldi tähelepanu sai sel aastal esmakordselt toimunud rahvarõivaste tuulutamine-piknik Tallinnas Kadrioru pargis. Räägiti ka käsitööettevõtluse märgi *Tunnustatud Eesti Käsitöö* taotlemisest ning teistest suurematest ettevõtmistest (Mardilaat, käsitöökojad jt).

Samal õhtul toimus 3D-kultuuri loeng „*Minu rahvarõivas*“. Maret Tamjärv tutvustas rahvarõivaste valmistamise ja kandmise ajalugu ja traditsioone läbi aegade. Loengut täiendas samal ajal Igor Tõnuristi ja Lembe-Maria Sihvre poolt läbiviidud modelli näidisrõivastamine argirõivastesse, pidurõivastesse, talverõivastesse ja pulmarõivastesse.

Aprillis külastasime käsitöösõpradega Istanbuli. Lisaks kultuurielamusele saime ettekujutuse ka sealsest tikandikunstist ja trükikunstist, mis sünnib veevanni joonistatud mustrite abil. Täpsemalt loe Teatajast nr 32, mis on paber kandjal aruande lisas.

Aruandeaastal osalesime **Põhjamaade käsitööprojektis Nordplus**, mille eestvedajamaaks on Island. Koostöös Eesti ja Soomega koonduvad kolme riigi käsitööõpetajad, et üksteiselt õppida. Juulis toimus kohtumine projektijuhiga, kus panime paika projekti peamised eesmärgid. Oktoobris käisid Lembe-Maria Sihvre ja Riina Tomberg kümme päeva **Islandil**. Tutvuti Islandi rahvatraditsioonidega, külastati näitusi ja muuseume. Iga maa esindajad viisid läbi töötubasid. Teemaks oli tikkimine ja silmuskudumine. Suurepärane võimalus oli rikastada oma teadmistepagasit keskaegse tikandi võtetega Islandi võtmes, samuti pakkus suurt huvi soomlaste korraldatud töötuba Karjala tikkimisviisidest. Lembe-Maria Sihvre tutvustas arhailist taimtikandit ja Lihula tikandit.

Õppereis Soome toimus aasta lõpus 16. detsembril. Päevakavas oli Helsingi kahe jõululaada külastamine (Üliõpilasmaja käsitöölaad ja jõululaad Kaapelitehases). Lisaks külastasime meie Soome partneri käsitöökauplust ja näitusesaali TAITO-shop. Tutvusime teiste kesklinnas tegutsevate käsitööpoodidega ja vaatasime üle tekstiilikunstnik Gudrun Sjödeni rõivaste kaupluse. Õppereisil osales käsitööliidu juhatus ja Mardilaada projektijuhid.

Euroopa Rahvakunsti- ja Käsitöö Föderatsiooni liikmesriikide koosolek toimus Bratislavas samaaegselt Slovakkia käsitööühenduse ÚEUV 70. aastapäeva pidustustega. Koosolekul esitas juhatuse (Marketta Luutonen, Kerstin Andersson-Åhlin ja Liivi Soova) viimase nelja aasta aruande president Marketta Luutonen. Koosolekul valiti uus kolmeliikmeline juhatus, kuhu kuulub ka Liina Veskimägi-Ilste. Föderatsiooni president on järgmised neli aastat Solveig Grinder.

Eesti delegatsiooni kuulusid Liivi Soova, Liina Veskimägi-Ilste, Karin Vetsa, Anu Randmaa ja Ave Matsin. Täpsemalt loe Teatajast nr 33.

ERKL-i koolituskeskus

Eesti Rahvakunsti ja Käsitööliidu Koolituskeskuse koolitusloa number on 6934HTM.

Koolitustegevusest teavitame käsitööliidu kodulehel, Facebookis ja meililistide kaudu. Kursuste nimekiri, korraldamise tingimused ja kinkekaardi ostmise ning kasutamise võimalused on kajastatud kodulehel www.folkart.ee koolituskeskuse rubriigis. Registreerumine kursustele toimub Tallinna Rahvaülikooli registreerimissüsteemi kaudu.

Rahvarõivakoolitustele on võimalik registreeruda ainult Eesti Rahvarõivad (rahvarõivad.folkart.ee) kodulehel. Suunav link koolitustele toimib endiselt ka Tallinna Rahvaülikooli ja käsitööliidu kodulehtedelt.

Käsitööliidu Facebooki lehel on loodud avalikud fotoalbumid, mis võimaldavad info kiiret levitamist paljudele võimalikele huvigruppidele. Samas annab lehekülj operatiivset ja kiiret tagasisidet kursustel osalenutelt ning inimeste soovide kohta.

Käsitööliit on oma tegevuse algusest peale pidanud oluliseks koolituste korraldamist käsitööjuhtidele ja huvilistele. See süsteem eksisteeris ka aruandeaastal.

Lisaks on käsitööühenduste juhtidele, meistritele, huvilistele ning õpetajatele täienduskoolitusi korraldatud ka alaliitude kaudu: alaliitude kursused, suvekoolid ja käsitöölaagrid. Vt alaliitude aruandeid Teatajast nr 32 ja 33.

Aruandeaastal korraldati huvikoolitust Allikamaja Koolituskeskuses (Lühike jalg 6a) ja Estonia pst 5a. Allikamaja koolituskeskuses toimunud koolitused on seotud peamiselt rahvarõiva teemaga ja peame nende jätkumist oluliseks ka edaspidi.

Kõigil suurematel rahvakunsti- ja käsitöölaatel on korraldatud meistrikodasid ja õpitubasid nii täiskasvanutele kui ka lastele.

Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liidu kursused Kevad 2015

	Kursus	Juhendaja	Maht	Osalejad
1.	Vilditud nukk	Mareli Rannap	8	Jäi ära
2.	Väike Waldorf-nukk	Maaja Kalle	12	6
3.	Puulusika vestmine	Andres Koidu	8	Jäi ära
4.	Paberpunutis	Margus Rebane	8	Jäi ära
5.	Luxeuili nõelpits edasijõudnutele	Kristiina Nemirovitš-Dantšenko	8	Jäi ära
6.	Luunõel ja nõeltehnika	Monika Hint, Astri Kaljus	12	7
7.	Niplispits algajatele (algas sügisel)	Kristiina Nemirovitš-Dantšenko	24	10
8.	Niplispitsi klubi (algas sügisel)	Kristiina Nemirovitš-Dantšenko	24	15
9.	Kangatrükk	Tiina Sillar	8	7
10	Paeltikand	Tiina Sillar	4	12
	Paeltikand algajatele	Tiina Sillar	4	13
	Paeltikand edasijõudnutele (veebruari)	Tiina Sillar	4	13
	Paeltikand edasijõudnutele (aprill)	Tiina Sillar	4	8
	Pikk-kuue valmistamine	Vilve Jürisson	64	17
		Kokku	192	108

Sügis 2015

	Kursus	Juhendaja	Maht	Osalejad
1.	Paeltikand algajatele	Tiina Sillar	4	12
2.	Kangatrükk	Tiina Sillar	8	12
3.	Kangaslilled	Tiina Sillar	4	10
4.	Paeltikand edasijõudnutele	Tiina Sillar	4	Jäi ära
5.	Shibori	Tiina Sillar	8	6
6.	Vilditud suss	Liina veskimägi-Iliste	4,5	Jäi ära
7.	Vilditud müts	Liina Veskimägi-Iliste	4,5	Jäi ära
8.	Niplispits algajatele	Kristiina Nemirovitš-Dantšenko	24	Jäi ära
9.	Niplispits edasijõudnutele	Kristiina Nemirovitš-Dantšenko	24	13
		Kokku	93	53

Rahvarõiva Nõuandekoja kursused toimusid Allikamaja koolitusruumides, Rahvarõiva Nõuandekojas, Lühike jalg 6a. Neid kursusi kureeris koolitusjuht Maiken Mündi.

Jätakuvalt täituvad paremini nädalavahetustel toimuvad kursused. Populaarsemad kursused olid aruandeaasta kevadsemestril kudumiskursused (rahvuslikud sukad, Kirsti Jõeste meistriklasse, Haapsalu sall). Sügissemestril aga Rahvarõivaklubi, mis jätkab oma tööd ka uuel poolaastal.

Üllatuslikult ei täitunud sügissemestril *Haapsalu salli kudumise* kursus. Alates 2013. aastast on seda kursust korraldatud kaks korda aastas, seega on teema võib-olla ennast ammendanud. Kahjuks pole juba teist õppeaastat järjest komplekteerunud *Muhu tikandi* kursus. Ilmselt peab üle vaatama kursuse programmi või muutma toimumise aega.

Rahvarõivakoolitused on esemepõhised, st kõik rahvarõivakomplekti kuuluvad esemed on haaratud. Kursused on aasta-aastalt samad – nii on võimalik 2–3 aasta jooksul kõiki kursusi läbides rahvarõivakomplekt valmis teha. Olles valmistanud vähemalt kolm komplekti, läbides vajalikud teoreetilised kursused ning koostanud kirjaliku töö, on võimalik taotleda rahvarõiva meistritunnistust.

Rahvarõiva Nõuandekoja kursused Kevad 2015

	Kursuse nimi	Juhendajad	Maht	Osalejad
1	Kristi Jõeste meistriklass	Kristi Jõeste	16	13
2	Muhu tikand	Silja Nõu	24	Jäi ära!
3	Rahvuslikud sukad	Anu Pink	8	11
4	Hiiu pits	Aet Reha	8	6
5	Pott- ja kabimütsi kursus	Maret Lehis	16	8
6	Oubi valmistamine	Maret Lehis	4	2
7	Haapsalu sall	Aime Edasi	8	9
8	Kirivöö	Maret Lehis	16	8
9	Vokiga ketramine	Liis Luhamaa	8	Jäi ära!
10	Pilutikand	Silja Nõu	16	Jäi ära!
11	Setu peavöö, vöö ja paelte otsad	Inna Raud	8	9
12	Vaselised	Astri Kaljus	8	Jäi ära!
13	Käistöö tootefoto	Sandra Urvak	12	11
		KOKKU:	152	77

Sügis 2015

	Kursuse nimi	Juhendaja	Maht	Osalejad
1	Kangakudumise teooria	Maret Lehis	12	8
2	Pilutikand	Silja Nõu	16	Jäi ära!
3	Arhailine tikand	Lembe Maria Sihvre	9	Lükkus kevadesse!
4	Mustjala leekrätt	Siiri Reimann	8	Jäi ära!
5	Haapsalu sall	Aime Edasi	8	Jäi ära!
6	Muhu tikand	Silja Nõu, Elina Otsak	24	Lükkus kevadesse!
7	Kedervarrega ketramine	Liis Luhamaa	8	8
8	Säärepaelte valmistamine	Silja Nõu	4	3
9	Lapitasku- ja kott	Anu Randmaa	4	Jäi ära!
10	Kirivöö, lapilised vööd	Maret Lehis	16	7
11	Vokiga ketramine	Liis Luhamaa	8	Lükkus kevadesse!
		KOKKU:	117	26

MINU RAHVARÕIVAS – SÄRGIST SÕBANI

Kursus vältab kaks aastat ning sisaldab teoreetilist ja praktilist rahvarõivaõpet ning rahvakultuuri loenguid. Kursuse käigus valmistatakse üks meeste või naiste rahvarõivakomplekt ning koolituse lõpus väljastatakse lõpetajatele tunnistus.

Tunnid toimuvad üks kord kuus nädalavahetusel. Vahepealsel ajal eeldatakse osalejalt iseseisvat tööd. Kursuse põhiosas toimub tikkimine ja õmblemine. Lisaks tuleb läbida kohustuslikud lisakursused vastavalt valitud komplektile ning koolituskavale ja soovi korral võtta valikkursusi.

Lisaks rahvarõivakomplektile kirjutab iga osaleja kursusetöö ja metoodilise materjali. Koolituse läbinutel on võimalik kutsestandardi tingimustele vastavalt (rahvarõivad.folkart.ee) taotleda rahvarõivameistri kutsetunnistust.

Kursuse juhendajad on: Silja Nõu, Vilve Jürisson, Reet Piiri, Anu Randmaa, Igor Tõnurist, Marike Laht, Ulve Kangro.

13. juuni toimus kursuse „*Minu rahvarõivas – särgist sõbani*“ II grupi lõpupidu Eesti Vabaõhumuuseumis. Tunnistuse said 13 kursust. Kõik lõpetajad valmistasid vähemalt ühe rahvarõivakomplekti ning koostasid vastava uurimistöö ja kirjelduse.

Jr	Osaleja nimi	Komplekti nimetus
1	Agnes Prits	Kuusalu naise rahvarõiva komplekt
2	Eike Mägi	Muhu naise vanema rahvarõiva komplekt
3	Elle Pääro	Laiuse naise rahvarõiva komplekt
4	Irene Vares	Rapla naise rahvarõiva komplekt
5	Juta Pauk	täiendas Juuru naise rahvarõiva komplekti
6	Marge Veelmaa	Juuru naise rahvarõiva komplekt
7	Marika Metsvahi	Pilistvere naise rahvarõiva komplekt
8	Marika Vaarmari	Vändra naise rahvarõiva komplekt
9	Merli Mänd	Muhu naise rahvarõiva komplekt
10	Pille Haug	Valjala naise rahvarõiva komplekt
11	Silva Naan	täiendas Kadrina naise rahvarõiva komplekti
12	Susan Rass	Rõngu naise rahvarõiva komplekt
13	Vilja Meriküll	Keila naise rahvarõiva komplekt

Lõpetajate hulgas oli kaks eelmise grupi lõpetanut, kes soovisid täiendada oma rahvarõivakomplekti. See oli ka üks põhjusi, miks tekkis vajadus kursuse „*Rahvarõivaklubi*“ väljatöötamiseks. Kaheaastase kursuse lõpetajal on olemas algteadmised ning puudub vajadus osaleda täispikal kursusel, piisab konsultatsioonist.

Kursuse „*Rahvarõivaklubi*“ kokkusaamised toimusid kord kuus neljapäeviti ja nende käigus pakuti osalejatele võimalust laiendada teadmisi rahvarõivaste kohta nii teoorias kui ka praktikas. Klubis osalejate soov arvestades kutsuti juhendama ja esinema erinevad oma ala spetsialistid. Klubi jätkab oma tegevust uuel poolaastal.

	Rahvarõivaklubi teemad	Juhendaja	Maht	Osalejad
I kord	Pilutikand	Silja Nõu	4 ak/h	12
II kord	Rahvarõiva sümbolika	Maret Tamjärv	4 ak/h	17
	Muhu kästepitsi võrk	Silja Nõu, Mari Kariste		
III kord	Rahvuslikud kampsunid	Riina Tomberg	4 ak/h	16
	Muhu kästepitsi võrk	Silja Nõu		

Sügisel 2015 alustas tööd kursus „*Minu rahvarõivas – särgist sõbani*“ III grupp 16 osalejaga. Oktoobris loobusid kaks inimest erinevatel põhjustel. Võimaluse said reservnimekirjas olevad inimesed. Samuti tulid kaks Tartu Rahvarõivakooli kursust Tallinnas toimuvale kursusele üle. Huvi kursuse „*Minu rahvarõivas – särgist sõbani*“ on jätkuvalt suur. Inimesed registreerivad end kursusele jooksvalt.

III grupp jätkab tööd sarnaselt II grupis tehtud õppekavaga. Esimesel poolaastal tikitakse, konstrueerimise ja õmblemisega alustatakse järgmisel poolaastal. Juhendajate sõnul on

õppekorraldus hea, kuna tegemist pole oma ala professionaalide, vaid huvilistega, seega vajavad nad keskendumiseks/tööks rohkem aega.

Käsitööliit on pidanud oluliseks kursuste korraldamist, et säiliks teadmised/oskused tulevastele põlvetele. Tänapäevaks on koolitusturul palju erinevaid pakkujaid, seega ei täitu kursused nagu varasematel aegadel. Et püsida konkurents, peame oma koolitussüsteemi sisse viima muudatused. Võimalusel võiks olla tööl täiskohaga koolitusjuht, kes tegeleks Rahvarõiva Nõuandekoja ja teiste käsitöökursustega. Samuti peaks üle vaatama korraldatavate kursuste nimekirja ja koolitusruumide võimalused.

Rahvarõiva nõuandekoja kursustest peaksid alles jääma kaheaastane rahvarõivakursus ning rahvarõivaklubi. Nendele lisaks tuleks korraldada üksikeseme koolitusi, et „Minu rahvarõivas – särgist sõbani“ osalejad saaksid valmistada oma komplekti detaile – kirivöö, peakatted, triibuseeliku kangas. Lisaks võiks korraldada hobikäsitöö koolitusi soovijatele.

Eesti käsitööd tutvustavaid loenguid, kursused väliskülalistele

Käsitööliit on pidanud oluliseks Eesti käsitöövaldkonna tutvustamist nii katusorganisatsioonide koosolekutel kui ka Eestis. Allpool on tabel olulisematest kohtumistest.

Kuupäev	Riik	Inimeste arv	Kursus/ loeng	Koht
29. juuli	Rootsi	16	Rahvusliku käsitöö tutvustus	Eesti Käsitöö Maja
10. august	Ameerika Ühendriigid	23	Riina Tombergi loeng „Rahvuslikud kampsunid“	Eesti Käsitöö Maja
10. august	Ameerika Ühendriigid	23	Maret Tamjärve ettekanne „Eesti Rahvarõivad“	Allikamaja käsitöö, Rahvarõiva Nõudekoda
26. oktoober	EASi Jaapani reisikorraldajad	9	Rahvusliku käsitöö tutvustus	Eesti Käsitöö Maja
8. november	Holland	7	Anu Randmaa, Roositud kindad Tõstamaa moodi	Allikamaja koolituskeskus
5. november	Rootsi	40	Rahvusliku käsitöö tutvustus	Mardilaat, Saku Suurhall
27. november	Soome Rahvaülikooli juhid, õpetajad	100	Rahvusliku käsitöö tutvustus	Eesti Käsitöö Kodu

Meistrikodade ja õpitubade korraldamine

Meistrikojad ja õpitoad toimusid pea kõigil meie suurematel ettevõtmistel. Koostöös MTÜ-ga Rahvarõivas ja Kodukäsitöö OÜ-ga oleme turismifirmade tellimusel korraldanud erinevaid loenguid ja töötubasid Tallinna külalistele. Sellel alal on koostööks veel kindlasti arenguruumi. Ruumid, tehniline baas ja oskused on olemas, peame õppima neid rohkem välja pakkuma.

Meistriõpe. Kutseksamite korraldamine

Rahvakunsti- ja käsitöömeistri kutsetunnistus antakse välja kuuel erialal: tekstiil, sepatöö, nahatöö, puutöö, keraamika ja klaas. Võimalik on taotleda 3.–7. taseme kutseid.

Rahvakunsti ja käsitöö kutsenõukogu koosseis 2015. aastal: Liivi Soova (Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liit) – esimees, Ain Jepišov (Eesti Tööõpetajate Selts), Anni Kreem (MTÜ Eesti Lapitöö Selts), Ave Matsin (TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia), Eino Pedanik (Kultuuriministeerium), Ellen Värvi (Eesti Rahva Muuseum), Ene Lind (Tallinna Ülikool), Inna Soonurm (Riiklik Eksami- ja Kvalifikatsioonikeskus), Kadi Pajupuu (Tartu Kõrgem Kunstikool), Kadri Viies (Eesti Kunstiakadeemia), Liina Veskimägi-Iliste (Harjumaa ja Tallinna Käsitöö Keskseits), Rita Siilivask (Haridus- ja Teadusministeerium).

Kutsekomisjoni koosseis 2015. aastal: Maret Lehis (Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liit, OÜ Pileum) – esimees, Pille Kivihall (Nahakunstnike Liit) – aseesimees, Anu Randmaa (MTÜ Rahvarõivas), Kersti Laanmaa (Keraamikute Liit), Mare Johandi (Kutsekoda), Andres Rattasepp (Palupera Käsitöökoda), Eili Soon (Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskool), Meelis Kihulane (Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskool), Joonas Kiri (Vana-Vigala Tehnika- ja Teeninduskool).

2015. aastal toimusid kutseksamid Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskoolis (tekstiili, puutöö ja keraamika eksamid), Haapsalu Kutsehariduskeskuses (tekstiil), Räpina Aianduskoolis (tekstiil), Kuressaare Ametikoolis (tekstiil, nahatöö ja keraamika), TÜ Viljandi Kultuuriakadeemias (tekstiil) ja Tartu Kutsehariduskeskuses (tekstiil).

Kutseõppeasutuste kaudu anti välja kutsetunnistusi järgnevalt:

Rahvarõivameister 7. tase – 1

Tekstiilimeister 7. tase – 2

Tekstiilkäsitöö meister 6. tase – 5

Tekstiilkäsitöö sell 4. tase – 78

Tekstiilkäsitöö valmistaja 3. tase – 4

Puukäsitööline 4. tase – 6

Nahkkäsitöö valmistaja 4. tase – 11

Keraamikasel 4. tase – 22

Kutseeksami sooritas veel Veinika Västriku, kes esitles selleks oma isikunäitust. Talle omistati tekstiilimeistri 7. taseme meistritunnistus.

Kokku andis ERKL-i kutsekomisjon 2015. aastal kutse 130 taotlejale.

2015. aastal jätkusid käsitöö valdkonna **mentorprogrammi koolitused**. See oli Kultuuriministeeriumi poolt toetatud programmi kolmas aasta (rahvakultuuri mentorprogramm 2013–2017, www.rahvakultuur.ee). Koolituste sihtgrupiks on paikkonna käsitööõpetajad, ringijuhid, muuseumiõpetajad, keskseltside juhid, kultuuritöötajad, käsitöömeistrid ja -ettevõtjad ehk inimesed, kes oma uusi oskusi ja teadmisi paikkondliku käsitöötegevuse edendamisel rakendavad või kodukandis edasi õpetavad. Programmi kaudu saavad paikkondlikud keskseltsid ja rahvakultuurispetsialistid kutsuda koolitusi läbi viima ja nõu andma käsitöö valdkonna tippspetsialistidele.

2015. aastal oli käsitööliidul 28 mentorit ja toimus 38 koolitust. Koolitused toimusid kõigis 20 paikkonnas. Seoses aastateemaga „*Loomast loodud*“ (2015) ja „*Rahvarõivas*“ (2016) oli välja pakutud mitmeid neid teemasid toetavaid koolitusi: *etnograafilised kasukad ja põlvpüksid, traditsiooniline nahatöö, etnograafilised silmkoeesemed, rahvarõivaste kandmine ja ehtimine* – kõik need teemad võeti huviga vastu. Endiselt olid eelmisel aastal populaarsed koolitusteemad ka *käsitöö müügikeskkonna kujundamine ja käsitoodete pildistamine*. Uutest teemadest tunti suuremat huvi ka *paber- ja vitspunutiste ning kivilõike* koolituse vastu. Ülevaate tabel kõikidest 2015. aasta käsitöövaldkonna mentorkoolitustest on esitatud aruande lisas.

Paikkondade tagasiside toimunud koolituste kohta on olnud positiivne ja rõõm on olla tunnistajaks, et nii mõneski paikkonnas on koolituste käigus jõutud välja just oma piirkonnale omase käsitööpärandi juurde, seda taasavastatud ja oma teadmisi kunagi kasutusel olnud käsitöötehnikatest värskendatud. Üheks selliseks näiteks võib tuua vitspunutiste koolituse Kihnus, kus osalejate hulgas oli ka vana korvimeister August Köster, kes korvipunumise traditsiooni elava kandjana oma teadmisi jagas. Ka teistes paikkondades, kus mentor Margus Rebase vitspunutiste koolitused toimusid, tekkis huvi, kes plaanivad teemaga edasi minna, soovides endale selgeks teha just oma paikkonna traditsioonilisi tehnikaid.

Kindlasti on mentorprogrammi koolituste positiivne mõju suurem nendes paikkondades, kus side oma piirkonna käsitööpärandiga ja -tehnikatega ei ole katkenud. Näiteks käis mentor Anu Pink Muhumaal koolitusega „*Muhu silmkoelised esemed*“ innustamas muhulasi leidma tikkimistöde

kõrval veelgi enam aega ka silmuskudumise tarbeks – on ju Muhu peenkudumine olnud Eesti kudumiskultuuri uhkuseks!

Käsitöoliit loodab Kultuuriministeeriumi toetusele ka 2016. aasta mentorkoolituste läbiviimiseks. Jätkuvalt saab tellida juba eelmistel aastatel välja kuulutatud koolitusteesmasid, aga kindlasti ka täiendame teemade nimekirja. Uute koolituste planeerimisel võtame aluseks nii käsitööliidu järgmise aastateema „*Tulest tulnud*“ kui ka paikkondade poolt tehtud ettepanekud.

2015. aastal toimunud mentorkoolituste ülevaade on tabelina esitatud aruande lisas.

EESMÄRK 4. Traditsioonide ja järjepidevuse väärtustamise, tegijate tunnustamise ja tegevuse mitmekesistamise kaudu on säilinud elujõuline rahvuslik käsitöö. Käsitöölased ettevõtmised on saavutanud ühiskonnas laia tuntuse.

Koos tehtud, hästi tehtud

Pärandihoidja auhinnad 2014

Kadi Pajupuu, tekstiilikunstnik, õpetaja. Rahvuslike käsitöötraditsioonide alahoidmise ja edendamise eest.

Veinika Västriku, kangakudujate alaliidu juht. Rahvuslike käsitöötraditsioonide alahoidmise ja edendamise eest.

Andres Rattasepp, puu- ja tohutööde alaliidu juht. Rahvuslike käsitöötraditsioonide alahoidmise ja edendamise eest.

Autasud anti välja 7. veebruaril 2015 volikogule järgnenud koosviibimisel Estonia teatri Talveaias.

SA Eesti Rahvuskultuuri Fondi Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liidu fondi halduskogu (koosseisus Liina Veskimägi-Ilste (juhataja), Virve Tuubel, Anu Randmaa, Ave Matsin, Kadi Pajupuu) otsusel sai fondi 2015. aasta stipendiumi Sandra Urvak ainelise kultuuri jäädvustamise eest Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liidu ajaloo tarbeks.

Stipendiumid käsitöömeistritele

ERKL-i juhatuse ettepanekul on taotletud stipendiume ja toetusi nii suurettevõtmiste korraldamiseks kui ka käsitöömeistrite tegevuse toetuseks erinevatelt fondidelt ja institutsioonidelt.

2015. aastal said Eesti Kultuurkapitali rahvakultuuri sihtkapitali aastapreemia:

- **Kristina Rajando**, silmapaistva ja toetava tegutsemise eest aastateema „Loomast loodud“ kureerimisel;
- **Ave Matsin ja Tiina Jürgen** raamatu „**Mulgi Rahvarõivad**“ koostamise eest.

Kultuurkapitali tänapreemiad

- **Maiken Mündi**, Allikamaja koolituskeskuse juhtimise ja rahvarõiva baaskursuste tegevuse korraldamise eest;
- **Taniel Suvi**, käsitööjalatsite valmistamise ja õpiprotsessi käigus pärimuslike tövõtete noortele edasiandmise eest.

XVI keskaja päevad Tallinna vanalinnas

2015. aasta keskaja päevad tegid läbi uuenduskuuri. Kõik sai alguse Raekojas toimunud suurejoonelisest keskaja kunsti näitusest „Kunst valitseb“ ja soovist olla platsil vääriline partner Tallinna Raekojale. Töötubade teemad lähtusidki eelkõige kunsti loomisest – esiplaanil olid Laboratooriumi tänaval tegutsenud kalligraafid. Samas oli võimalus valmistada trükipressiga graafilisi lehti, segada värvi, teha kunsti koos laste ja täiskasvanutega.

Nähtavaimaks uuenduseks sai lava uus asukoht, mis tekitas meeleoluka keskaegse keskkonna, kus kõik tähtis toimuski turuplatsi keskel. Peaesineja, Saksamaalt kohale sõitnud Poeta Magica, rõõmustas rahvast nii laval kui ka tänaval, esinemised olid hästi kuulda ja mõnusalt jälgitavad.

Anne Veldi juhtimisel toimus esmakordselt keskaja päevade ajaloos suur rüütliturniir, mis mõjus oma ehedusega – rüütliid, hobused, vibukütid, põnevad võitlused, närvikõdi, palju publikut ja ovatsioonid.

Traditsiooniliste tegevustega keskaja küla ja lasteala asusid endiselt Niguliste kiriku kõrval Harjumäel. Suurimad partnerid Harjumäel olid Lonkava Hundi Koda ja rändavad töötoad. Lisaks oli mäel avatud viburada, mille tööd korraldas Kajamaa spordiklubi. Lastealal oli võimalik ennast proovile panna erinevates osavusmängudes, töötasid meistrikojad.

Laval ja lava ümbruses toimunud kultuuriprogrammi ja avamise korraldas MTÜ Ajad ja Tavad, toetava programmina toimus vanalinnas erinevaid ettevõtmisi

Katariina kirikus Vene tänaval kõlas vanamuusikaansambel Rondellus täispikk kontsert „Cantigas de Santa Maria“. Samas asukohas toimus ka Indrek Hargla näidend „Patu käsk“.

Keskaja päevade uuendus nii asendiplaanis, turniiri korraldamises kui ka uute partnerite kaasamises õigustas end igati. Uuendused nõudsid suuremat summat projektiraha, peamiseks rahastajaks oli Tallinna Kultuuriväärtuste Amet.

XIX Mardilaat Saku Suurhallis

Mardilaat (5.–8. november) on käsitööliidu suurim traditsiooniline ettevõtmine, kus propageerime rahvuslikku elulaadi. Laada eesmärk on tutvustada käsitööd laiemalt – tekitada huvi käsitöö vastu, leida võimalusi tegeleda käsitöö kui elatusallika või hobiga, võimalus luua erialaseid kontakte ja saada ülevaade käsitöö hetkeolukorrast.

Laada kõrge kvaliteet on meie kaubamärk. Käsitööliidu juhatus ja eksperdikomisjon valib laadal osalema käsitööettevõtteid, kellel on hea ja omanäoline toodang. Taseme säilitamiseks tegeleme pidevalt käsitöömeistritele ka omapoolse toetuse andmisega. Käsitöölistel on võimalus osaleda mentorkoolitustel, kursustel, infopäevadel ja seminaridel.

Laadal toimuvad erinevad tegevused – lisaks ostule-müügile ka konsultatsioonid, töötoad ja meistrikojad, laval on eeskava, tutvustatakse uusi käsitööraamatuid, antakse üle auhindu ja tunnustusi.

Konkurss „**Uus toode Mardilaadal**“ toimus juba neljandat korda, parimateks valiti:

Pandlakirjaline tekk, Hilja Sepp, Väikegildi Meistrid. Varrastel kootud pandlakirjaline tekk, mille muster moodustab malelaua motiivi.

KOO ISE ehedad Eesti kirikindad (komplekt), Külli Jacobson, Kagu Kudujad OÜ. Komplektis on juhend, vardad, lõng ja kaunis kinke- (varda) kott.

Kirisõba, Kangaspuu OÜ, Veinika Västriku. Telgedel kootud villaste õlasallide kollektsioon.

Muhu Prees, Mariliis Siigart, Lossi Disain OÜ. Prees, mille muster on joonistatud järgides Muhu originaalpreesi, stiliseeritud ning antud talle erinevad värvid.

Soola kaelapadi, Kersti Loite, Viru Käsitöö Salong OÜ. Villastest tootmisjäakidest, puuvillasest kangast ja jämedast meresoolast valmistatud soolapadi valutavate õlasoonte turgutamiseks.

Päälinn Obinitsa, Sing Sale Pro OÜ (Etnowerk Külluslikud Etnokudumid), Liina Laaneoja, kaasautor Kauksi Ülle. Seto rõivastest inspireeritud kollektsioon. Kudumite juures on kasutatud Kauksi Ülle pakutrikitehnikas valmistatud siidilinte.

Seto pitsiga ülevise, Ulve Kangro, Interplus OÜ. Sõbast inspireeritud ülevise seto pitsiga, mida on võimalik vastavalt figuurile kohandada külgedel olevate sõlgedega.

Jätkasime traditsioonilise reedeõhtuse käsitöö-ööga. Õhtuse programmi alguses tutvustasime käsitöökeskust Eesti Käsitöö Kodu, kus esitletakse Eesti eri paikade käsitööpooode ja müüakse nende omanäolist käsitööd. Paikkondade käsitööpoed said laval sümboliliselt enda kasutusse meie logo. Põhiprogrammis olid mardisandid, tantsuteater T-kuubis eestvedamisel selle aasta etnomoe tutvustus. Kersti Loite juhtimisel esitleti Virumaa rahvarõivaid. Käsitöö-öö peaesinejaks oli Torupilli Jussi trio.

Peame järgmistel aastatel kindlasti tegema muudatusi töötubade korralduses. Töötubasid tuleb eraldi Mardilehes ja stendil lava kõrval tutvustada. Töötubade korraldamisega alustame järgmiseks laadaks juba kevadel, et septembris saaksime täie süvenemisega tegeleda kauplejatega.

Mardilaadal osales 236 eksponenti, nendest 8 kooli ja üle 20 meistrikoja, laata külastas nelja päeva jooksul umbes 15 000 inimest.

Rahvakunsti laat

Tallinna Raekoja platsil 24.–26. juulil toimunud rahvuslikus stiilis laat, kus kaubeldi kohaliku käsitööga. Ettevõtmist toetasid meistrikodad. Meistrikodade osakaalu peab tulevikus kindlasti suurendama, kaalume ka väikest eeskava pillimeeste osavõtul. Uuendusena toimus laat juuni asemel juulikuus. Vahetus oli tingitud osalejate soovist tõsta laadad kuule, kui Tallinnas on rohkem külalisi ja müügivõimalused sellega seoses suuremad. Laupäeval liitusid käsitööettevõtjatega lapsed, kes müüsid omavalmistatud käsitööd laste ja noorte käsitöölaadal. Laada juulikuusse tõstmine vähendas laste osavõttu. Kuna laste käsitöölaadalt võtavad osa peamiselt siiski Tallinna ja Harjumaa lapsed, on juulis suurem osa neist vanematega puhkusel või laagrites. Juunis vahetult pärast kooli on kindlasti käsitööhuvilisi lapsi linnas rohkem. Jätkame sellel vaatamata laata juulis ja püüame aktiivsema kaasamise kaudu laadale rohkem lapsi kutsuda.

Paikkondades toimub pidevalt uusi traditsioonilisi ettevõtmisi, **rahvakunsti- ja käsitöölaadade** kohta saab infot käsitööliidu kodulehelt.

Näitus Baltic Links Dublinis, Farmleigh Gallery

Näitusest „ORNAmentaalne“ inspireerituna ja Iirimaa Eesti saatkonna kutsel toimus 11. juunist 9. septembrini Dublinis Farmleighi Gallerys näitus „Baltic Links“.

Dublini näituse kuraatorid olid Monika Järg ja Maasike Maasik. Kuraatorid tegid näitusele uue eksponaatide valiku, lähtudes pakutud näituseruumidest. Dublini galeriiruumid olid väga valgusküllased, valged ja madalad, kohandatud endistesse karjalautadesse. Lisaks meie põhinäitusele olid galeriis toetavad näitused Lätilt ja Leedult. Läti oli esindatud traditsioonilise käsitööga, Leedu ekspositsioonis olid kunstnike rahvakunstist inspireeritud tööd.

Kujundajad Krista Lepland ja Malle Jürgenson kujundasid kuraatorite poolt valitud Eesti kunstnike ja käsitöömeistrite loomingust kauni ja tervikliku väljapaneku.

Näituste korraldamine Eesti Käsitöö Maja rahvakunstigaleriis (Pikk 22, Tallinn) ja mujal

2015. aastal toimus Eesti Käsitöö Maja rahvakunstigaleriis 18 näitust, näitused vahetasid iga kolme nädala tagant. Väljapanekuid oli erinevatest käsitöövaldkondadest: peamiselt tekstiili-, puu-, naha- ja luutöö. Mitmed 2015. aastal galeriis toimunud näitused olid seotud aastateemaga „*Loomast loodud*“: toimus aastateemat tutvustav näitus, konkursi võidutööde näitus, Eesti Kunstiakadeemia naha-, aksessuaari ja köiteosakonna üliõpilastööde näitus. Traditsioonilist kingsepatööd tutvustas kingameister Taniel Suvi (Kriuks OÜ), kes kolis oma värkstoaga kolmeks nädalaks näitusesaali.

Toimus mitmeid põnevaid autorinäitusi: Hilja Sepp rõõmustas meid lapitööna valmistatud sõidu- ja saanitekkidega; Janika Saar esitles kauneid lillemantleid ja lapivammuseid; Veinika Västriku lõimekirjalised vaibad tõid välja vanade ornamentide mängu uute mustrite loomisel; Silvia Kalviku põrandavaibad andsid tunnistust sellest, et meisterlik värvivalik, kompositsioon ja teostus teevad lihtsad põrandavaibad kunstiteosteks; Kango Tekstiil esitles pehmeid kangasteljetööna valminud sulle; tikkimismeister Lembe Maria Sihvre kauneid lillkirjalises tikandis rõivaid; Sirje Raudsepp tõi välja väikese valiku oma rohkem kui tuhandest kaheksa aasta jooksul käsitööna valminud karust. Toreda ühisnäitusega tulid välja Maaja Kalle ja Ilme Kosseson, kes Setomaa kindakirjadest inspireerituna valmistasid silmkoeliste detailidega ja masintikandiga rõivaid. Palju positiivset energiat, rõõmsaid inimesi ja head käsitööd tõid galeriisse seltside ja koolide ühisnäitused: Olustvere TMK rahvusliku puutöö eriala näitus, MTÜ Niplispitsi Seltsi 20. juubelinäitus ja Seto Käsitöö Kogo pitsiline näitus. Juba traditsiooniks on kujunemas iga-aastane õpilastööde konkurss-näitus, mille eestvedajaks on Eesti Käsitööõpetajate Selts AITA. Samuti saime taas kord näha Läti

käsitöömeistrite poolt valmistatud suurepärase käsitööd, sel aastal oli meie külaliseks Mazsalaca käsitööstuudio.

Näituseaastale pani väerika punkti Silvi Allimanni eestvedamisel korraldatud rahvarõivanäitus, mis ühtlasi juhatas sisse käsitööliidu järgmise aasta teema „*Rahvarõivas*“.

Traditsiooniliselt valib käsitööliidu juhatus igal aastal välja ka parima näituse rahvakunstigaleriis. Sel aastal pälvis **parima näituse tiitli Sirje Raudsepa näitus „Kadrõru karud“**.

Rahvakunstigalerii 2015. aastal toimunud näituste nimekiri on toodud lisas.

Näitus „**Käsitööplahvatus**“ **Pärnu Muuseumis** (6.10.15–10.01.16) koondas enda alla kolm näitust: „*Loomast loodud*“, „*Puulased*“ ja „*Helmes, sina kallis väike helmes...*“. „*Loomast loodud*“ tutvustas loomset päritolu materjale ning nendest valmistatud unikaalseid käsitööesemeid – eksponaadid olid pärit eelkõige Pärnumaa taludest ja loodusest. Samuti sai tutvuda ajalooliste tööriistade ja esmetega. Näitustega kaasnesid töötoad, mis võimaldasid osalejatel õppida traditsioonilisi villa, naha ja luu töötlustega seotud käsitöövõtteid. Näitus pälvis tiitli „**Maakonna Tegu**“.

„*Puulased*“ tutvustasid traditsioonilist puutööd ja kutsusid inimesi üles tegema ise lihtsate vahenditega pärimuskultuurist tuntud puitnõusid.

„*Helmes, sina kallis väike helmes...*“ tutvustas helmeste kasutamist Eestis läbi aegade, pakuti uusi ideid ja lahendusi, kuidas ammutada inspiratsiooni vanadest muuseumiesemetest ja neid tänapäeval viisil kasutada. „*Loomast loodud*“ toimus ka **Tartu Laulupeomuuseumis** (11.04–09.05), näituse korraldaja oli Tartu Käsitööklubi.

Täname kõiki paikkondi, kes korraldasid aastateema näitusi!

Käsitöö propageerimine aastateema kaudu

2015. aasta teema oli „*Loomast loodud*“, mille eesmärgiks oli fookusesse võtta loomset päritolu materjalide kasutamine ja väärtustamine käsitöös. Aasta alguses toimusid nii Tartus kui ka Tallinnas õppepäevad, mille käigus avati teemat ja anti inspiratsiooni aastateema konkursil osalemiseks.

Õppepäev Tartus toimus 17. jaanuaril Eesti Rahva Muuseumis, kus Reet Piiri tutvustas etnograafilisi nahk- ja luuesemeid ERM-i kogude näitel, Made Uus rääkis Eesti traditsioonilisest kasukast ja Monika Hint kodustest luu- ja sarvetöödest Koordi talu Kondikambri näitel.

Tallinna õppepäev viidi läbi Eesti Ajaloomuuseumis 6. märtsil, kus ettekannetega astusid üles Julika Roos („Eludisainiprotsess materjali ettevalmistamisest kuni valmis esemeni ehk loomapidaja kogemused omakasvatatud materjali kasutamise võimalikkusest“), Kristina Rajando („Nahaga kokkukasvanud ehk nahamaterjali antropoloogiline kujunemine/kasutamine inimese ning tema piirkonna elulaadi, vajaduste ja traditsioonide kütkest“) ja Krista Sarv („Nahk- ja luuesemed Eesti arheoloogiliste leidude ja ajalooliste esemete põhjal“). Ettekannetele järgnes ekskursioon muuseumis.

2015. aastal toimus aastase pausi järel taas traditsiooniline aastateema konkurss. Sel aastal oli konkursi teemaks „*Loomast loodud*“ ja osalejatel ülesandeks kasutada loomse päritoluga materjale: luu, nahk, rasv, jõhvid jne. Konkursi žürii esimees ja aastateema patroon Kristina Rajando (TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia nahamooduli lektor ja sisujuht) kutsus kokku žürii, kuhu kuulusid Maria Valdma (ehtekunstnik, EKL Hop galerii galerist), Mari Viik (kunsti ja käsitöö õpetaja), Virve Tuubel (ERM-i giid-metoodik, ERKL-i juhatuse liige), Liina Hergauk (ajakirja Käsitöö toimetaja).

Konkursile laekus kokku 32 eset/komplekti. Žürii leidis konkursile esitatud tööde hulgas palju kauneid esemeid, toredaid ideid ja lugusid. Uut kvaliteeti otsides otsustati esile tõsta ja premeerida järgmisi töid:

I preemia: *Kunksmari kostüüm* (autor Marit Vaidla); *Tumba* (autor Küllicki Nõu); *Tõmbi ninaga kurrutatud pasteldest inspireeritud jalavarjud* (autor Kadri Viin). II preemia: *Kondiklõbin* (autor Kadri Tomasson). III preemia: *Luulugu* (autor Silja Reemet); *Lambanahkne poolkasukas* (autor Juta

Pertel). Lisaks žürii preemiatele anti välja eriauhinnad: Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liidu eripreemia: *Susi lambanahas titemüts* (autor Kairi Orav); Käsitöömaailm MTÜ eripreemia: *Luda* (autor Monika Hint); Vaselised MTÜ eripreemia: *Tervitus talutarest* (autor Aili Palm); Tallinna Rahvaülikool eripreemia: *Doomino* (autor Anu Vihur); Kodukäsitöö OÜ eripreemia: *Lihtsamast lihtsam* (autor Terje Heinsoo).

Konkursi võidutöid esitleti juunis toimunud näitusel rahvakunstigaleriis ja avaldati võidutööde kataloogis.

Paikkondlikud „*Loomast loodud*“ konkursid toimusid 2015. aastal ka Tartumaal.

2014. aasta teises pooles alustas käsitööliit koostöös Tallinna Rahvaülikooliga uut koolituste sarja „**3D-kultuur**“, kus teemaõhtute vormis tutvustati erinevaid käsitöömeistreid ja käsitöövaldkonna mõjutajaid. Üritused jätkusid ka 2015. aastal ning toimusid Tallinna Rahvaülikooli Vene tn 6 õppehoones. Õhtute külalised 2015. aastal olid: Kadi Pajupuu, Kärt Summatavet, Ants Rajando, Mari-Liis Makus. Kõige olulisemaks peame aastateemaga haakunud 3D-teemaõhtut „*Läks nahka*“, kus Kristina Rajando avas oma isiklike kogemuste kaudu aastateemat veelgi.

XX käsitööpäevad leidsid aset 29.–30. mail Järvamaal. Aastateemast inspireerituna oli käsitööpäevade sisu teemal „*Loomale loodud*“. Anu Randmaa, Viivi Paimets ja Ruta Esclas avasid näituse „*Järvamaal loodud*“, kus oli esindatud nende inimeste looming, kelle kodu ja tegemised on nüüdsel ajal seotud Järvamaaga.

Kultuurkapitali tänupreemiaga sai öeldud aitäh – Lili Välimäe, Ülle Välimäe, Silvi Aarma, Imbi Karu. Käsitööpäevadest on pikemalt kirjutatud Teatajas nr 33.

Käsitööpäevade korraldamine annab paikkonnale võimaluse näidata ja tutvustada end oma meistrite ja käsitöö kaudu. **2016. aastal toimuvad käsitööpäevad Rakveres 10.–11. juunil.**

„**Käsitöökojad üle maa**“ toimusid 24. oktoobril, seekordne ettevõtmine oli järjekorras juba viies. Kokku korraldati sel päeval käsitöökodasid 13 paikkonnas. Esimest aastat lõime ettevõtmisele lehe ka Facebookis. Aastateemast lähtuvalt keskenduti pigem loomse päritoluga materjalide kasutamisele. Mitmes paigas ühendati „Käsitöökojad üle maa“ päev ka teiste ettevõtmistega. Kõige selle kohta saab täpsemalt lugeda Teatajast nr 33.

Kodasid on ka sel aastal võimalik registreerida juba pärast veebruaris toimuvat volikogu. Käsitööliidu kodulehelt on võimalik saada registreerimiseks vajalikku informatsiooni, alla laadida registreerimisvorm jne. **Käsitöökojad 2016 toimuvad 22. oktoobril.**

EESMÄRK 5. Eestlane väärtustab ja oskab tähele panna unikaalset eesti käsitööd, mis on üks eestluse identiteedi aluseid.

Oma on armas

Aruandeaastal jätkasime märgi *Tunnustatud Eesti Käsitöö* väljaandmist ning tutvustamist. Märgi eesmärk on toetada käsitööettevõtlust ning tunnustada käsitöömeistreid/ettevõtjaid ja tõsta esile kõrgetasemelisi käsitöötooteid.

Märgi *Tunnustatud Eesti Käsitöö* eksperdikomisjoni koosseis: Kadi Pajupuu (esimees), Merle Suurkask, Evelin Tsirk, Urmas Puhkam ja Liivi Soova (käsitööliidu juhatause esindaja). Vajadusel kaasatakse komisjoni erialaspetsialist.

Mardilaadal anti välja viis järgmist märki. Täna on tunnustuse saanute nimekiri järgmine:

2014

Haapsalu käsitööselt MTÜ, Aasa Jõelaid, Pille Källe, Pille Schneider, Saima Tee, traditsiooniline Haapsalu sall ja rätik

Hestia MTÜ, Angelika Nöps, niplispitsi tehnikas valmistatud rahvuslikud pitsid

Ruut ja Triip OÜ, Riina Tomberg, rahvuslike rõivaste sari „*Varjud ja triibud*“

Schenkenberg OÜ, Aivar Reidla, muuseumiesemete koopiatena valmistatud hõbeehed

Ullaline OÜ, Ulve Kangro, setu pitsi ainetel loodud rõivad ja aksessuaarid

2015

Kagu Kudujad OÜ, Külli Jacobson, rahvusmustrites kirikindad

Katre Arula FIE, kindakirja tehnikas valmistatud tooted

Kodukäsitöö OÜ, rahvuslikud jakid

Teopaik OÜ, Anu Randmaa, roositud kudumid

Sirje Raudsepp FIE, Kadrioru karud

Novembris avati Tallinna vanalinnas (Vene tn 12) uus käsitöökeskus **Eesti Käsitöö Kodu**, kus esitleme Eesti eri paikade käsitööpoodide/meistrikodasid ja müüme nende omanäolist käsitööd. Samuti leiab sealt Tunnustatud Eesti Käsitöö märki kandvat toodangut. Projekti algatajate eesmärk on hakata keskuses toimuvatel esitlustel tutvustama käsitöötoodangu paremiku ja uut loomingut.

Mardilaada käsitöö ööl tehti teatavaks käsitööliidu juhatuse otsus toetada edukaid ettevõtteid ja anda 14-le neist õigus kasutada käsitööliidu logo oma poodide/meistrikodade esitlemiseks. Soovime, et logoga märgitud käsitööpoodides/meistrikodades oleks esindatud paikkonnale omane käsitöö ja parimate kohalike meistrite looming.

VIII väikeettevõtjate foorum toimus 10. oktoobril Valgas, sealses kultuuri- ja huvialakeskuses. Peateemaks oli käsitööettevõtlus ja selle erinevad vormid. Päeva avasõnad ütles Valga maavanem Margus Lepik. Järgmiseks tutvustas ERKL-i esimees Liina Veskimägi-Iliste käsitööliidu ettevõtmisi. Uut avatavat käsitöökeskust Tallinnas Vene tn 12 ja märki Tunnustatud Eesti Käsitöö tutvustas Liivi Soova ning kutsus käsitöölisi üles märgi kaudu tunnustust taotlema. Endast ja oma ettevõtlusest rääkisid lähemalt ka kohalikud valgamaalased – Mart ja Jelena Salumaa (Ketta talu ja sepatöö), Tiiu Voitk ja Christine Gild, Aire Hulkko (käsitöömeister ja koolitaja Valga Huviala- ja Kultuurikeskuses) ning Hellenurme veskiemand Mae Juske.

Peateemal tegi ettekande sotsiaalse ettevõtluse ekspert, Tartu Ülikooli majandusteaduskonna ettevõtluse õppetooli juhataja ja lektor Merje Raudsaar. Kokku osales foorumil 26 käsitöölisi/meistrit üle Eesti.

Hiljem külastasime Otepääl Valgamaa Rahvakunsti ja Käsitöökeskuse renoveeritavat hoonet, käsitöökauplust Anni Butiik ning ka Hellenurme vesiveskit Valgamaal.

Foorumil anti üle auhind „Käsitööettevõtja 2015“ Eesti Villa- ja Nahatööstusele eesotsas Nils-Naatan ja Tuuli Kaivoga.

IX käsitööettevõtjate foorum toimub 8.10.2016 Setomaal.

Aruandeaastal tunnustati meistreid ja käsitöölisi nii Mardilaadal kui ka keskaja päevadel.

Keskaja päevade parimad:

Parim meister – Maakad OÜ, Kairi Orav ja Liina-Meeta Kuusk

Parim meistrikoda – Tallinna Paber OÜ, kalligraafia ja graafile trükk

Stiilne kaup ja ilus väljapanek – Puupank OÜ, Valdur Tilk

Mardilaadal

Parim toode – OÜ Kagu Kudumid, Külli Jacobson

Parim väljapanek – Koordikamber, Monika Hint

Parim meister – „Puulased ja tohtlased“

ERKL-i toetajaliikmed

Toetajaliikmeid reklaamitakse käsitööliidu kodulehel www.folkart.ee, samuti meie kaks korda aastas ilmuvas infolehes Teataja. Käsitööliidu toetajaliikmed on nimekirjades valdkonnapõhises järjekorras, veebilehel on toetajad otseavatavad linkide kaudu väikeettevõtja kodulehele.

Käsitööliidu kodulehel on siseturismi edendamise eesmärgiga kajastatud maakondades toimuvad suuremad sündmused ning laadad, samuti tutvustatakse maakondade turismikaarte „**Ring ümber käsitöö**“. Hetkel on käsitööliidu kodulehel „*Tsõõr ümber Vana-Võromaa käsitöö*“, „*Ring ümber Viljandimaa käsitöö*“ ja Tallinna käsitöökaart.

Eesti Käsitöö Maja rahvakunstigalerii näitused 2015

Eesti Käsitöö Maja (Pikk 22, Tallinn)

- 30.12–19.01** *Puulased*. Olustvere TMK rahvusliku puutöö eriala näitus
- 20.01–9.02** *Noor käsitöömeister*. Eesti Käsitööõpetajate Selts AITA
- 10.02–2.03** *Püha päeva tee*. Lapitekstiilid sõidu- ja saanitekkide ainetel. Hilja Sepp
- 3.03–23.03** *Lillemantlid ja lapivammused*. Janika Saar
- 24.03–13.04** *Võimas väike Salatsi jõgi*. Läti käsitööstudio Mazsalaca
- 14.04–4.05** *Lõimelugu*. Veinika Västrik
- 5.05–25.05** Traditsiooniline kingsepatöö. Taniel Suvi, Kriuks OÜ
- 26.05–15.06** Konkursi „*Loomast loodud*“ võidutööde näitus
- 16.06–6.07** *Seto Käsitöö pitsiline näitus*. Seto Käsitöö Kogo
- 7.07–27.07** MTÜ Niplispitsi Selts – 20 aastat
- 28.07–17.08** *Salli-Kalli*. Kango Tekstiil
- 18.08–7.09** *Võlutriip*. Vaibanäitus. Silvia Kalvik
- 8.09–28.09** *kestad/kestab*. Eesti Kunstiakadeemia naha-, aksessuaari ja köiteosakonna näitus
- 29.09–19.10** *LOOMAST LOODUD*. Aastateema näitus
- 20.10–9.11** *Elu. On. Lill*. Lembe Maria Sihvre isikunäitus
- 10.11–30.11** *Kaheksa aastat karudega*. Sirje Raudsepp
- 1.12–21.12** *Kindakirjadega käsikäes*. Maaja Kalle ja Ilme Kossesson
- 22.12–11.01.2016** *Rahvarõivaste radadel*. Silvi Allimann ja tema õpilased

2015. aasta mentorkoolitused maakondades

Nr	Paikond	Paikkondlik tellija	Kuupäev	Koolituse teema	Mentori nimi
1	Harjumaa	Riine Kallas	24. okt	Etnograafilised kasukad: Pakri saared	Made Uus
2	Harjumaa	Riine Kallas	21. nov	Etnograafilised silmkoossemed: Rannarootsi sukad	Anu Pink
3	Harjumaa, Kose	Piret Aavik	29. märts	Viltimine	Liina Veskimägi-Iliste
4	Hiiumaa	Ain Jepsõv	25. okt	Piirkondliku toote disain ja müügieskkond	Imbi Kruuv
5	Hiiumaa	Ain Jepsõv	5. dets	Vitpunutised, paberist punumine, kivilõige	Margus Rebane
6	Ida-Virumaa	Erika Kõllo	11. dets	Käsitöö müügieskkonna kujundamine. Piirkondliku käsitöötoote kujundamine	Imbi Kruuv
7	Jõgevamaa	Katre Arula	13. mai	Käsitöössemete pildistamine	Sandra Urvak
8	Jõgevamaa	Katre Arula	14. mai	Silmuskudumine: Eesti kudumiskultuur	Anu Pink
9	Järvamaa	Imbi Karu	19. apr	Silmuskudumine: Eesti koekirjalised sõrmkindad	Anu Pink
10	Järvamaa	Lili Välimäe	31. okt	Nahatöö: etnograafilised kasukad	Made Uus
11	Kihnu	Maie Aav	22.-24. okt	Vitpunutised	Margus Rebane
12	Läänemaa	Marju Viitmaa	27.-28. märts	Seto pits	Ulve Kangro
13	Läänemaa, Lihula	Marju Viitmaa	9. aug	Rahvarõivas tänapäeval - valmistamine ja kandmine	Anu Randmaa
14	Lääne-Virumaa	Kersti Loite	17.-18. juuli	Loodusvärvid: lõnga värvimine indigoga	Liis Luhamaa
15	Lääne-Virumaa, Jäneda	Luule Nurga	25. apr	Nahatöö: etnograafilised kasukad	Made Uus
16	Muhumaa	Ülle Kuusk	1.-2. dets	Silmuskudumine: Muhi vanad sõrmkindad	Anu Pink
17	Põlvamaa	Kati Taal	14. märts	Seto pits	Ulve Kangro
18	Pärnumaa	Liis Luhamaa	10. mai	Silmuskudumine: Eesti etnograafilised sukad	Anu Pink
19	Pärnumaa	Liis Luhamaa	2. nov	Käsitöö näituste kujundamine	Kadi Pajupuu
20	Pärnumaa	Liis Luhamaa	5. dets	Lutöö	Monika Hint
21	Raplamaa	Anne Ummalas	18. apr	Käsitöössemete pildistamine	Sandra Urvak
22	Raplamaa	Mari Tammar	15. nov	Käsitöö müügieskkonna kujundamine. Piirkondliku käsitöötoote kujundamine	Imbi Kruuv
23	Saaremaa	Mareli Rannap	27. märts	Rahvuslikud peakatted: oubi valmistamine	Maret Lehis
24	Saaremaa	Mareli Rannap	29. mai	Käsitöössemete pildistamine ja järeltöötlus	Sandra Urvak
25	Saaremaa	Mareli Rannap	24. okt	Rahvuslikud helmekeed ja nende valmistamine	Anu Randmaa
26	Setomaa	Ingrit Kala	16.-18. okt	Vitpunutised, paberist punumine, kivilõige	Margus Rebane
27	Tallinn	Liina Veskimägi-Iliste	5. dets	Loomast loodud aastateena	Kristina Rajando
28	Tallinn	Liina Veskimägi-Iliste	11.-12. dets	Käsitöö müügieskkonna kujundamine	Malle Jürgenson
29	Tartumaa	Astrid Hallik	22. mai	Tekstiili hooldus	Ulve Kangro
30	Tartumaa	Astrid Hallik	21. nov	Viltimine: koti märgviltimine	Liina Veskimägi-Iliste
31	Valgamaa	Marge Tadolder	31. okt	Käsitöössemete pildistamine ja järeltöötlus	Sandra Urvak
32	Valgamaa	Marge Tadolder	21. nov	Paberist punumine	Margus Rebane
33	Viljandimaa	Leida Mägi	11. apr	Arahilised tekstiilitehnoloogiad: vaselised	Astri Kalju
34	Viljandimaa	Leida Mägi	12. dets	Rahvuslikud helmekeed	Anu Randmaa
35	Vormsi	Kristina Rajando	12. dets	Tikkimine: Vormsi etnograafilised tikandid	Lembe Maria Sihvre
36	Vormsi	Kristina Rajando	19. dets	Tikkimine: Vormsi etnograafilised tikandid	Lembe Maria Sihvre
37	Võrumaa	Marika Sepp	21. okt	Piirkondliku toote disain ja müügieskkond	Imbi Kruuv
38	Võrumaa	Marika Sepp	30. nov	Käsitöötoote esitlemine	Kadi Pajupuu

Käsitööettevõtluse tunnustamine

Eesmärk: tunnustada käsitöömeistreid/ettevõtjaid ja tõsta esile kõrgetasemelisi käsitöötooteid. Toetada käsitööettevõtlust.

**Eesti käsitöömeistri/ettevõtte tunnustatud toode/tootegrupp:
märk *TUNNUSTATUD EESTI KÄSITÖÖ***

Tunnustusega kaasneb

- tunnistus Eesti käsitöömeistri/ettevõtja tunnustatud tootele/tootegrupile
- õigus kasutada oma toodetel ja reklaammaterjalides

märki *TUNNUSTATUD EESTI KÄSITÖÖ*

Tunnustuse annab Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liit (ERKL) toetudes eksperdikomisjoni ettepanekule

- Eksperdikomisjoni nimetab ERKL-i juhatus iga aasta veebruaris.
- Komisjoni kuulub viis liiget: ERKL-i juhatuse esindaja ja neli eksperti (vajadusel kaasatakse vastava eriala asjatundjaid).
- Märki kasutamise õigust kontrollib eksperdikomisjon.
- Eksperdikomisjonil on õigus peatada märki kehtivus, kui toode/tootegrupp ei vasta märki omistamise ajal tunnustamise aluseks olnud toodete tasemele.
- Eksperdikomisjoni otsuse kinnitab ERKL-i juhatus.

Märki *TUNNUSTATUD EESTI KÄSITÖÖ* saab oma tootele/tootegrupile taotleda Eestis tegutsev käsitöömeister/ettevõtja, kes:

- valmistab kvaliteetseid käsitöötooteid Eestis,
- on tegelenud käsitöötoodete valmistamise ja müügiga vähemalt kolm aastat,
- väärtustab oma toodetega käsitöötraditsioonide kestmist (järgides traditsioonilisi kujundus- ja/või töövõtteid ja/või materjalikasutust), edasiarendamist ja jätkusuutlikku toimimist.

Taotlemise kord

- Käsitöömeister/ettevõtja (edaspidi taotleja) taotleb märki ise.
- Märki taotletakse kindlale tootele või tootegrupile.
 1. Tootegrupi moodustavad kas sarnase kujundikeele ja valmistusviisiga originaalsed autoritooted või Eestile iseloomulikke käsitöötraditsiooni järgivad tooted või pärandajaloolist eeskuju või Eesti alade arheoloogilist leidu jäljendavad tooted.
 2. Tootegrupina käsitletakse taotlemise hetkel olemasolevate toodete kogu, mille kohta taotleja on esitanud kirjelduse ja visuaalse materjali (foto, joonis, toote näidis).
- Tunnustuse taotlemine on kaheetapiline ja tasuline. Hinna kinnitab ERKL-i juhatus kord aastas veebruaris. Esimene osa tasutakse enne I (tagastamatu – sõltumata taotluse tulemusest) ja teine pärast II etappi.
- Kahe kõrgeima taseme käsitööala kutsetunnistuse omanik ei pea tasuma I etapi makset.

I etapp

Taotleja esitab ERKL-i juhatusale:

- avalduse,
- CV/ettevõtte lühitutvustuse,
- portfoolio toodangust, millele taotletakse märki,
- Maksu- ja Tolliameti tõendi maksuvõlgnevuste puudumise kohta,
- kutsetunnistuse, kui see on olemas.

Juhatus otsustab vastava eriala eksperdi hinnangule toetudes taotleja pääsu II etappi ja moodustab taotlusele vastava eksperdikomisjoni. Kahe kõrgeima käsitööala kutsetunnistuse omanikul on õigus esitada taotlus (avaldus, CV, portfoolio, maksuameti tõend, kutsetunnistus) otse II etappi.

II etapp

Taotleja esitleb eksperdikomisjonile kokkulepitud ajal ja viisil oma tooteid, millele taotleb märki *TUNNUSTATUD EESTI KÄSITÖÖ*.

Experdikomisjon teeb otsuseid kolm korda aastas.

Taotluse esitamise tähtpäevad on 25. veebruar, 25. aprill ja 25. oktoober, alates 2016 jääb veebruari voor ära.

Experdikomisjon teeb otsuse kahe nädala jooksul ja märki võib hakata kasutama kohe pärast eksperdikomisjoni kirjaliku kinnituse saamist.

Aasta jooksul välja antud meistrimärgi saajaid esitleb Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liit Mardilaadal Saku Suurhallis.

2015. a raamatupidamisbilanss

seisuga 31. detsember 2015. a

EURODES
(KOMAKOHATA)

	Majandusaasta lõpp 31. detsember 2015. a	Majandusaasta lõpp 31. detsember 2014. a
AKTIVA		
KÄIBEVARA		
RAHA JA PANGAKONTOD	11631	13930
NÕUDED JA ETTEMAKSED		
LÜHIAJALISED NÕUDED	464	1802
ETTEMAKSED HANKIJATELE	400	
NÕUDED JA ETTEMAKSED KOKKU	864	1802
KÄIBEVARA KOKKU	12495	15732
AKTIVA KOKKU	12495	15732

ERKL 2015. a tulemiaruanne

PASSIVA		
KOHUSTUSED		
VÕLAD JA ETTEMAKSED		
OSTJATE ETTEMAKSED		
VÕLAD HANKIJATELE	254	774
LÜHIAJALISED KOHUSTUSED KOKKU	254	774
KOHUSTUSED KOKKU	254	774
NETOVARA		
EELMISTE PERIOODIDE AKUMULEERITUD TULEM	14958	15150
ARUANDEPERIOODI TULEM	-2717	-192
NETOVARA KOKKU	12241	14958
PASSIVA KOKKU	12495	15732

PAIKKONDADE KÄSITÖÖÜHENDUSTE AASTAARUANDED

HARJUMAA

Käsitööühendused

Käsitöösalong „Vaarikas Vahukoorega“
MTÜ Määramäe Meistrikoda
MTÜ Väike Värkstuba
Koogi talu
Kunstiring Sirlett
Keila Kultuurikeskuse tarbekunstiringid
Keila Sotsiaalkeskuse päevakeskus ja kangakudujad

Naiskodukaitse
Oma-Moodi
Ajaveski
Vanamõisa Külaselts
Tuula Tuutulus
Vääna Külaselts
Keila Lapiselts
Kose Kunsti ja Käsitöö Selt

Käsitööettevõtjad

Eva Raudkivi
Tiiu Jalakas
Sirje Rannamets

Enno Veersalu
Eve Tiidolepp
Tiina Maurer

Käsitöökauplused

„Vaarikas vahukoorega“ kauplus-salong
Hooaja poed – Ohtu külapood, Padise käsitööpood, Kase talu käsitööpood, Piibe butiik

Infopunktid

Harjumaa Muuseum
Kose Kunsti ja Käsitööselts

Harjumaal on koostamisel andmebaas kõikidest tegutsevatest käsitööettevõtjatest ja ühendustest.

Harjumaa ja Tallinna Käsitöö Keskseks

Tiiu Jalakas, tel: +372 524 7284, e-post: tiiu.jalakas@gmail.com

Keskväljak 17, Keila, Harjumaa

2015. aastal vahetus Harjumaa ja Tallinna Käsitöö Keskseksi kontaktisik, alustasime Harjumaa käsitööühenduste ja -ettevõtjate andmebaasi loomisega.

2015. aasta tegevusaruanne

Suuremad ettevõtmised

Jaanuar Keila kangakudujate näitus Kohila Raamatukogus
Aprill Tiina Mäestu näitus „Näpuharjutused“ (keraamika ja telgedel kootud tekstiilid)
Kevadised hooaja ülevaatenäitused käsitööga tegelevates asutustes
23. mai Harjumaa käsitööpäev põlvkondade peol Paldiskis
Kunstiringi „Sirlett“ keraamikanäitused Harju Maakonnaraamatukogus (3)

Koostöö teiste institutsioonidega

Harjumaa Muuseum – mentorkoolituste korraldamine
Harju Maakonnaraamatukogu – võimalus näitusepindadeks

2016. aasta tegevusplaan

Koostada ja korrastada andmebaas Harjumaa käsitööühendustest ja -ettevõtjatest, parendada infovahetust Harjumaa eri piirkondade tegijate vahel, otsida võimalusi koostööks.

Suuremad ettevõtmised

30. jaanuar Taaskasutuspäev – praktiliste oskuste päev – Naiskodukaitse ja Keila Avatud Noortekeskus, näitus taaskasutusest
Mai Ülevaatenäitused käsitööga tegelevates asutustes
28. mai Harjumaa käsitööpäev Raasiku vallas Anijal
28. mai Käsitöö ja taaskasutuse õu Keila linna päeval Keila Sotsiaalkeskuse ees

August Keila Sotsiaalkeskuse ringide ühisenäitus Harju Maakonnaraamatukogus
sotsiaalkeskuse 20. sünnipäeva puhul
Oktoober „Põlatud palitud“, Tiit Jalakas, Harju Maakonnaraamatukogu
22. oktoober Osalemine projektis „Käsitöökodad üle maa“

Rahvakunsti Klubi

Tiia Ehvert, tel: 5272039, e-post: Tiia.Ehvert@epa.ee

Reet Joonson, e-post: juhatus@rahvakunstiklubi.ee

Kalevipoja 10, Tallinn 13625

Rahvakunsti Klubi on asutatud 1989. aastal. Klubi eesmärgiks on aidata kaasa etnograafilise käsitöö ja selle tehniliste võtete säilimisele Eestis, toetada rahvakunsti traditsioonide jätkamist, aidata kaasa käsitöötajate enesetäiendamise korraldamisele. Samuti näituste, teabepäevade ja muude rahvakunsti propageerivate ürituste korraldamine, sobivate õppeviiside leidmine rühma ja individuaaltöös.

2015. aasta tegevusaruanne

Läbi viidud kursused 2015. aastal

Intarsia

Portselanimaal

Kangastelgedel kudumine

Niplispits

Paeltikand

Kirivöö

Õmblemine

Tikkimine / Muhu pättide tegemine

Tuunime oma riidekapi sisu

Kleidi õmblemine

Varrastel kudumine

Korraldatud töötubasid järgmistel teemadel

Paelalill organsast

Paberist korvi meisterdamine

Decoupage'i tehnika

Siidsallide värvimine

Šokolaaditasku meisterdamine

Öökulli meisterdamine makrameetehnikas

Jõulupakendite töötuba

Suurem ettevõtmine oli telgedel kootud vaipade, sõbade ning portselanesemete näitus jaanuaris Pirita Sotsiaalmajas.

Koostöö teiste institutsioonidega

Koostöös käsitööliiduga osalesime keskaja päevadel ja Mardilaadal.

Ootamatult edukaks kujunes töötuba Mardilaadal, mille teemaks oli niinimetatud pudelipaela põimimine.

2016. aasta tegevusplaan

Planeeritud käsitöökursused

Nõeltehnika

Kangastelgedel kudumine / *krokbragd*

Niplispits

Kirivöö

Portselanimaal

Tuunime oma riidekapi sisu

Intarsia

Suuremaks ettevõtmiseks oleme kavandanud erilises tehnikas – *krokbragd* – kattevaipade kudumise kangastelgedel.

Kavandame väljasõidu ja tutvumise ning töötubades osalemise üleriigilistel XXI käsitööpäevadel Viljandis.

Hansapäevade külastus Viljandis.

Eesmärk on osaleda edukalt keskaja päevadel ja Mardilaadal.

Kaugem eesmärk 2016. a teisel poolel on avada näitus klubi liikmete valmistatud käsitööesemetest.

Kose Kunsti ja Käsitöö Selts

Piret Aavik, Tel: 5078055, E-post: piret.aavik@gmail.com
Ravila tee 21, Ravila mõis, Kose vald 75101

Kose Kunsti ja Käsitöö Selts on asutatud 2012. aastal. Seltsi tegevuse eesmärgiks on rahvuslike käsitöötraditsioonide järjepidevuse säilitamine oma liikmete tegevuse kaudu, rahvakunsti- ja käsitööhuviliste koondamine, koolituste, näituste, õpitubade ja õppereiside korraldamine.

2015. aasta tegevusaruanne

Toimused erinevad kursused. 29. Märtsil toimus mentorkoolitus viltimise teemal. Laatadest osavõtmine, kevad- ja sügisnäitused Kose Raamatukogus, Loomast loodud Harjumaal. Toimus väljasõit Haapsalu pitsipäevale. Kunsti- ja käsitööbutiik Ravila mõisas avati juunis 2015 ja on avatud ka talveperioodil.

Teeme koostööd: Kose Vallavalitsus, Kose Vallavolikogu, Kose valla haridus- ja kultuurikomisjon, Kose Kultuurikeskus, Kose valla koolid, lasteaiad, raamatukogud, noortekeskused, külakeskused ja päevakeskused, külaseltsid; Eesti Rahvakultuuri ja Käsitöö Liit, Ida-Harju Koostöökoda, Harju Ettevõtlus- ja Arenduskeskus, Harju Maavalitsus jt.

Läbi on viidud palju üritusi, koolitusi, õpitubasid, näituseid, infopäevi. Juba traditsiooniks saanud Mardilaata Kosel on plaanis laiendada muusika- ja pärimuspoolega, kaasates erinevaid valla kultuurikollektiive. Kose valla kunsti- ja käsitööpäevad muutuvad edaspidi rahvusvaheliseks ürituseks, kaasame ja teeme koostööd Kose valla erinevate sõpruslinnadega Slovakkias, Ungaris, Lätis, Leedus. Arenguruumi näeme mentorkoolitustel, noorte konkurssidel, maakondlike suurürituste korraldamisel.

2016. aasta tegevusplaan

Plaanis on kursuseid, õpitubasid ja tikkimise metorkoolitus
Laine Suusteri maalinäitus Kose Raamatukogus (01.01-23.02)
Kose valla kunsti- ja käsitööpäevad (14.-23.02.)
Käsitöönäitus koos Ungari sõpruslinnaga Ocsa (20.-23.02)
Konverents „Käsitööaasta 2016“
Kevadnäitus Kose Raamatukogus (märts)

HIIUMAA

Käsitööühendused

MTÜ Hiiumaa Käsitööselts
MTÜ Ajaloolised Võtted
MTÜ Klubi Lossihoov
Hiiumaa Vigursaagijate Selts

Käsitööettevõtjad

OÜ Hiiu Vill
OÜ Tuulepesa
OÜ Pitsu
OÜ Koosloome

Käsitöökauplused Hiiumaal

Tuulepesa pood Kärdlas
Pitsu Käsitööpood Kärdlas
Hiiu Vill Vaemlas
Hiiumaa Muuseumi müügiletid Kärdlas,
Kassaris, Mihkli muuseumis

Käina Lapitööring
MTÜ Baabad
MTÜ Jääk ja Praak

OÜ Tahe
OÜ Hiiu Nikerdis
OÜ Heliivika
OÜ Ainult Ilusad Asjad

Hiiumaa Turismiinfokeskuse müügilett
Kärdlas
Heltermaa Käsitöömaja
Pritsumaja Putiik Kärdlas

Käsitööpood Käina Konsumis – FIE Lemmi
Sahtel
Meistrite Maja käsitööpood Kärđlas
Baabade Kauplus Kärđlas
Käsitööpood Kärđla turuplatsil – Ingrid Kalde
Pood Hanko Kärđla sadamas – Kristi Linkov
Soera Talumuuseum

Kõpu tuletorn
Orjaku sadama infopunkt
Hiiumaa Pärimusait Emmastes
Kassari puhkekeskuse käsitööpood
Hiiumaa Handicraft e-pood
Tahkuna tuletorn
Klaasikojas Süüremõisas

Infopunktid

Turismiinfopunkt Kärđlas Pritsumajas

MTÜ Hiiumaa Käsitööselts

Ain Jepišov, tel: +372 524 4785, e-post: ain@kardla.edu.ee hiiukasitoo@gmail.com
Vabrikuväljak 2, Kärđla, Hiiumaa, 92411 www.hiiukasitoo.ee

Asutamisaasta 1998, viis asutajaliiget. Ühenduse tegevuse eesmärgiks on Hiiumaale omaste käsitöötraditsioonide jätkamine, käsitöö kui omaette kunsti viljelemine ja propageerimine, kohalikust materjalist tehtavate Hiiumaale omaste käsitöötoodete ideede otsimine ja kavandamine, oma liikmetele igakülge abi osutamine. Korraldab näitusi, näitusmüüke, laatu ja muid üritusi. Arendab koostööd teiste omataoliste ühendustega, ettevõtjatega ja füüsiliste isikutega. Vahendab informatsiooni ja töövõtteid. Osutab oma liikmetele igakülget abi koolituste vahendamisel, tootearenduses ja materjalide hankimises. Püüab leida võimalusi osalemiseks näitustel, messidel, õppereisidel ja koolitustel. Tegeleb majandustegevusega ja projektide kirjutamisega vahendite saamiseks tegevuseesmärkide elluviimiseks.

Tänaseks on seltsil 103 liiget. 2015. aastal lisandus 18 liiget.

2015. aasta tegevusaruanne

Hiiuhoolduse seebikojas toimuvad aastaringi ettetellimisel erinevad kosmeetika ja küüналde tegemise töötoad.

Kristi Kuurme viis laupäeviti läbi savitreimise töötubasid oma ateljees. Hiiu Folgi raames toimus kolm töötuba.

Liia Toom teeb Viskoosas eakate prouadega käsitööringi.

Hellamaa raamatukogus käib koos eakate käsitööring.

Kaili Saarna teeb Käinas läbi aasta (v.a juuli) käsitööringi ja erinevaid töötube vastavalt tellimustele. Lisaks korraldab koolivaheaja kunstipäevi Käinas ja seisab hea beebide-põnnide käelise tegevuse eest.

Ain Jepišov teeb Kärđla ÜG-s õppeaasta igal nädalal sepatööringi ja meisterdamise ringi.

Külvi Kummer teeb Suuremõisa klaasikojas tellimusel aasta ringi töötubasid.

Emmaste Põhikooli 7 õpilast Eila Tõnissoni juhendamisel osalesid Eesti Rahvakunsti- ja Käsitöö Liidu korraldatud konkursil „Noor käsitöömeister“. Kõik õpilased said noore käsitöömeistri nimetuse ning nende tööd olid väljas näitusel Tallinnas.

Juunist septembrini sai Sõru Muuseumis näha Emmaste Põhikooli õpilastööde näitust „Pruuniks 2. juuniks?!“ (nii kunsti- kui ka käsitööd), õpetaja Eila Tõnisson. Samal ajal oli Sõru muuseumis ka Emmaste Põhikooli kunsti- ja käsitööõpetaja Eila Tõnissoni vilditud, tikitud ja heegeldatud käsitööde näitus „Kaugel rannakülas Haldis“.

Läbi aasta (v.a juuni, juuli, august, detsember) käib koos seltsi käsitööring „Kuduklubi“

Jaanuar	Jätkus vähevankri valmistamise koolitus Aini ja Aleksander Vanjuki juhtimisel Heliivika OÜ tegi kahe päeva jooksul Tiina tantsulaagris viis töötuba Tööde esitamine konkursile „Lääne-Eesti meene“
Veebruar	Esitatud projekt EAS-ile Meistrite Maja renoveerimise I etapiks Esitatud arenguhüppe projekt KÜSK-ile
Märts	Lääne-Eesti meene finaali, kust saadi kõik kolm auhinda
Aprill	Heliivika OÜ töötoad

	Esitatud projekt Kultuurkapitalile Seebikarbiralli korraldamiseks
18. aprill	Käsitöö moe-show „Hiiu Moodi“
Mai	Meistrite Majas käsitööpoe avamine
22. mai	Toimus Seebikarbiralli
25. mai	Sadamalaat Kärdla sadamas. Korraldasime käsitöö ja omatoodangu (toidukauba) müüki
	Heliivika OÜ töötoad Kärdla Noortekeskuses
	Suur liit käis meil külas
	Ain tegi Tuulekala festivalil Orjakus voolimise töötuba
Juuni	Meistrite Majas avati käsitööpood septembrini
	Anneli Tissari näitus „Seinast seinä“
	Töötuba Läti koolinoortele Soera Talumuuseumis
Juuli	Haapsalus käsitöö- ja tööõpetuse õpetajatele töötuba „Vasest külmsepišehed“
6.–12. juulil	Noorseppade suvekool
11. juuli	Suvine käsitöö- ja omatoodangulaat, laadal tehti ka töötubasid
	Näitus Meistrite Majas „Triibu lainel tulevikku“
20. juuli	Hiiu toidu päev Kärdla sadamas Muhu Väina regati ajal. Korraldasime kohaliku toidu ja käsitöö müüki
25. juuli	Kila-Kola laat
	Käsitööseltsi kodulehe täielik uuendamine ja edasiarendamine.
1. august	Kohvikute päeval korraldasime Meistrite Maja juures lisaks poele ka käsitööturgu, kus seltsi liikmed müüsid ka aiasaadusi ja küpsetisi
8. august	„Maale elama“ messilt võidetud auhinnatöötuba „Sepistamine Ainiga“
12.–13. august	Vigursaagimise koolitus
	Meistrite Majas näitus „Hiidlane tikib“
	Anneli Tissari Soera Talumuuseumis autoriehetate näitus.
20. august	Anneli Tissari Soera Talumuuseumis kaltsurooside töötuba
September	Esitatud projekt EASile Meistrite Maja renoveerimise I etapiks
Oktoober	Töötoad: Heliivika OÜ ja Ain
15. oktoober	Irina Tammi tegi Hellamaal sukapaela punumise töötuba
25. oktoober	Mentorkoolitus „Piirkondliku käsitöötoote arendus ja müügi pinna kujundus“, koolitaja Imbi Kruuv
5.–8. november	Käsitööselt oli väljas Tallinnas Mardilaadal
November	Heliivika OÜ tegi kaks Jaapani köites märkmiku töötuba Käinas
20. november	Ain tegi Lääne-Virumaa õpetajatele töötuba „Vasest külmsepišehed“
5.–6. detsember	Mentorkoolitus „Punutised ja kivide lõikamine“, koolitaja Margus Rebane
11.–12. detsember	Kärdla Kultuurikeskuses Talvine Käsitöö- ja Omatoodangulaat
17.–24. detsember	Käsitööselt Kärdla Selveris käsitööturg

Ka 2015. aastal jätkus koostöö meie põhiliste koostööpartneritega: ERKL, SA Tuuru, Kärdla Kultuurikeskus, MTÜ Hiiumaa Turismiliit, Hiiumaa Muuseum, MTÜ Eestimaa Sepad, Hiiu vald, Kärdla Ühisgümnaasium, kohalikud käsitööettevõtjad, käsitööõpetajad, seltsid.

Probleemiks on ikka see, et seltsi juhitakse põhitöö kõrvalt ja ei ole piisavalt aega pühendumiseks ja järjepidevuseks. Paikkonda oleks väga vaja palgalist käsitööelu koordinaatorit. Kogu maakondliku info haldamine, edastamine, inimeste nõustamine, projektide koostamine ja läbiviimine, käsitööelu (laatade, õppepäevade) korraldamine on nii mahukas tegevus, et pole mõeldav teha kõike seda väga hästi ühiskondlikus korras.

Tugevuseks saab lugeda suurt liikmeskonda ja tänaseks päris suurt aktiivsete liikmete gruppi. Oleme saanud korda oma veebilehe. EAS-ilt tuli esimene rahastus Meistrite Maja renoveerimise esimeseks etapiks. Oleme saanud taas elustada vanade meistrite töövõtteid, mille tulemusel on tekkinud juurde uusi tegijaid (näiteks vähevanker). Suurenes poe populaarsus: meie poodi külastas sel hooajal umbes 15 000 inimest.

2016. aasta tegevusplaan

Hiiu hoolitsemise seebikojas toimuvad aastaringi ettetellimisel kosmeetika ja küünelde tegemise töötoad.

Kristi Kuurme viib laupäeviti oma ateljees läbi savitreimise töötubasid.

Liia Toom teeb Viskoosas eakate prouadega käsitööringi.

Kaili Saarna teeb Käinas läbi aasta (v.a juuli) käsitööringi ja erinevaid töötube vastavalt tellimustele. Lisaks korraldab koolivaheaja kunstipäevi Käinas ja seisab hea beebide-põnnide käelise tegevuse eest.

Külvi Kummer teeb Suuremõisa klaasikojas tellimusel aasta ringi töötubasid.

Hellamaa raamatukogus käib koos eakate käsitööring.

Läbi aasta (v.a juuni, juuli, august, detsember) käib koos seltsi käsitööring Kuduklubi.

Jaanuar	Heliivika OÜ teeb Hiiu Valla sotsiaalkeskuses polümeersavist prossi voolimise töötuba.
	Konkurss „Kultuurikeskuse meened“
Veebruar	Konkurss „Merekultuuriaastaks“
	OÜ Heliivika teeb Kärklas Jaapani köites märkmiku töötuba
	Koostöös SA Tuuruga väikekandle valmistamise kursus
Märts	OÜ Heliivika teeb Kärklas Jaapani köites märkmiku töötuba
Aprill	Projekt LEADER-ile Meistrite Maja renoveerimise II etapiks
16. aprill	Moe-show „Hiiu moodi“
Mai	(Septembrini) käsitööpood
	Meistrite Maja renoveerimise esimene etapp
	Maikuu näitus
	Sadamalaat
20. mai	Seebikarbiralli
	Tuulekala festivali töötoad
	Projekt Kultuurkapitalile seppade päevade korraldamiseks
Juuni	Juuni näitus
	Lastefestivali töötoad
Juuli	Juuli näitus
04.–10. juuli	Noorseppade VII suvekool
8.–10. juuli	Eesti seppade suvepäevad
09. juuli	Suvine käsitöö- ja omatoodangulaat
23. juuli	Kila-Kola laot
August	Augusti näitus
6. august	Kohvikute päev (konkureerime kohvikut tegema koos käsitööturuga)
10.–11. august	Koostöös SA Tuuruga vigursaagimise kursus
13. august	Lestafesti laot
	Koostöös SA Tuuruga sepatööde algkursus
	Projekt muinsuskaitsele „Meistrite Maja katus“
September	Kaks koolitust ERKL-ilt
Oktoober	OÜ Heliivika teeb kaks Jaapani köites märkmiku töötuba
	Hiiu-Rootsi kandle valmistamise kursus
	TÕN-i raames toimuvad töötoad
	Käsitöökojad üle maa
November	OÜ Heliivika teeb karbi meisterdamise töötuba
	Mardilaat Tallinnas Saku Suurhallis
9.–10. detsember	Talvine käsitöö- ja omatoodangulaat. Laadal konkursid „Hiiumaa meene“ ja „Uus kingitus“

IDA-VIRUMAA JA NARVA

Käsitööühendused

Ida-Virumaa Käsitööselts
Kiviõli rahvamaja käsitööring
Illuka valla käsitööring
Avinurme elulaadikeskus

Jõhvi käsitööring „Nobenäpp“
Toila Kunstiklubi
Iisaku Kunstiklubi
Toila Loomakeskus

Käsitööettevõtjad

Kalde Käsitöö OÜ
MTÜ Maadaam
FIE Tatjana Petšeritsa
Tagavälja talu

FIE Gunnar Simmul
Avinurme Puiduait
Korvimeistrid OÜ

Käsitöökauplused

Käsitöökauplus Jõhvi kaubakeskuses
Käsitöökauplus Avinurme elulaadikeskuses

Kauplus Avinurme puiduaidas
Talupood Jõhvis

Infopunktid

Jõhvi Kultuuri- ja Huvikeskus, Pargi 40

Ida-Virumaa Käsitööselts

Anne, Uttendorf, tel: 55 47 273, e-post: anne.uttendorf@gmail.com
Pargi 40 (Jõhvi Kultuuri- ja Huvikeskus), Jõhvi, Ida-Virumaa, 41537

Ida-Virumaa Käsitööselts on loodud 2000. aastal. Tõuke selleks andis maakondlike näituste korraldamine nii lastele kui ka täiskasvanutele. See andis tunnistust sellest, et maakonnas on piisavalt palju käsitööhuvilisi ja nende ühendamiseks ning ühiste tegemiste organiseerimiseks on vajalik luua omaette organisatsioon. Kohe sai aktiivsete organiseerijate eestvedamisel teoks ka esimene käsitöömess „Viru Nikerdaja“.

Lisaks laadale hakkas selts korraldama ka erinevaid õppepäevi, ekskursioone ja teisi käsitööliste vajalikke ettevõtmisi.

Viimastel aastatel on seltsi põhiline ettevõtmine käsitöölaad „Viru Nikerdaja“, lisaks osaleme mitmesugustel sündmustel näituste ja õpitubadega ning vahendame informatsiooni.

2015. aasta tegevusaruanne

11.–12. aprill XVII käsitöölaad „Viru Nikerdaja“ Jõhvi Spordihallis

Korraldatud käsitöökonkursid ja näitused: õpilastele „Nuti- või tahvelarvuti kott“ ja täiskasvanutele „Loomast loodud“

- 1. juuni Osalemine õpitubadega IX mängude festivalil kontserdimaja juures.
- 27. juuni Osalemine Tallinnas Raekoja platsil Ida-Eesti päevade käsitöölaadal
- 27. september Osalemine XII vähemusrahvuste kultuurfestivalil „Rahvuskultuuride loomepada“ (näitus, õpituba) Jõhvi Kontserdimajas
- 3. oktoober Osalemine Jõhvi Mihklilaada korraldamisel ja õpitubade läbiviimisel Jõhvi Mihkli Kiriku juures
- 24. oktoober V „Käsitöökojad üle maa“ projektis osalemine – käsitööpäeva korraldamine
- 6. november Mardilaada külastus Tallinnas Saku Suurhallis
- 8. november Osalemine õpitubadega isadepäeva üritusel Jõhvi kontserdimajas
- 28. november Osalemine õpitubade ja näitustega rahvusvahelisel info-metoodilisel seminaril „Loomemajandus - uued võimalused kultuuriseltside koostöoks Eesti paljurahvuselistes regioonides“ Jõhvi Kontserdimajas
- 10. detsember „Käsitöö müügikeskkonna kujundamine. Piirkondliku käsitöötoote kujundamine“, koolitaja Imbi Kruuv
- 12. detsember Osalemine jõululaadal Ida-Virumaa Kutsehariduskeskuses

Koostööd teiste institutsioonidega võib liigitada kahte erinevasse koostöövormi: rahalised toetajad ja tegevuslik koostöö.

Rahalised toetajad läbi projektide: Eesti Kultuurkapital Ida-Virumaa ekspertgrupp, Rahvakultuurikapital, Rahvakultuuri Keskus, Jõhvi Vallavalitsus.

Tegevuslik koostöö on meil Jõhvi Muuseumi Seltsiga, Rahvakultuuri Keskusega, Jõhvi Kultuuri- ja Huvikeskusega, Kiviõli Rahvamajaga, Iisaku Muuseumiga, Narva Klubi Käsitööga, CDE Tarbekunstiseltsiga Tallinnast, Ida-Virumaa Kutsehariduskeskusega, MTÜ-ga Viru Toit, mitmete käsitöömeistritega, maakonna rahvamajadega jne. Tihenenud on koostöö maakonnas tegutsevate rahvuskultuuriseltsidega Ida-Virumaa integratsioonikeskuse sündmuste raames. Ida-Virumaa Käsitööselts on esindatud ka nende poolt välja antud voldikus „Rahvuslik käsitöö“.

2015. aasta on olnud käsitööselti jaoks üsna stabiilne, suuri arenguid pole toimunud. Liikmeskond püsib stabiilne, aga näitab jätkuvalt ealise vananemise märke. Samuti pole tegevustes eriti uusi tuuli tunda. Uusi liikmeid ei ole lisandunud.

Peamine põhjus on selles, et eestvedajad on hõivatud oma igapäevase põhitööga ega jõua seltsi asju selle kõrvalt ajada. Suur osa seltsi tegevuse rahastusest peaks olema projektipõhine, mis samuti nõuab palju kompententsi ja aega. Paraku on sellest taas puudus.

Maakond on suur ja erinevatesse maakonna paikadesse on tekkinud omad eestvedajad-loomeinimesed, kes saavad ise hakkama ega vaja vahendustegevust. Nt Avinurme oma puidutööga, Toila Loomakeskus oma koolitustega. Info on tänapäeval kättesaadav kõikjalt, seega ei näe ka siin väga suurt rolli.

Koostöös Rahvakultuuri Keskuse spetsialistiga ja käsitööliiduga on toimunud paar koolitust mentorkoolituste raames, kus on osalenud mõningad uued inimesed. Jätkuvalt on kuskil maakonnas õhus loomemajanduskeskuse loomise teema, aga hetkel vist ka uinuv asjas. Ka siin näeme probleemi inim- ja ajaressuris.

2016. aasta tegevusplaan

9.–10. aprill XVIII käsitöölaad „Viru Nikerdaja“ Jõhvi Spordihallis

Korraldamisel on käsitöökonkursid õpilastele ja täiskasvanutele, teema sall ja suss

Mai Kevadnäitus

10.–11. juuni Osalemine üleriigilistel käsitööpäevadel Rakveres

Juuli Osalemine Tallinnas Raekoja platsil Ida-Eesti päevade käsitöölaadal

August Käsitööpäev Karjamäe Hobitalus

25. september Osalemine XIII vähemusrahvuste kultuurifestivalil „Rahvuskultuuride loomepada“ (näitus, õpituba) Jõhvi Kontserdimajas

1. oktoober Osalemine Jõhvi Mihklilaada korraldamisel ja õpitubades Jõhvi Mihkli Kiriku juures

22. oktoober VI „Käsitöökojad üle maa“ projektis osalemine – käsitööpäeva korraldamine

11. november Mardilaada külastus Tallinnas Saku Suurhallis

Narva Klubi Käsitöö

Olga Kublitskaja, e-post: olga.kublitskaja@gmail.com

MTÜ Narva Klubi Käsitöö organisatsioon on asutatud ja tegevust alustanud 2001. aastal.

Peamised tegevused on Eestis elavate rahvuskultuuride käsitöö ja käsitöönduslike traditsioonide säilitamine, toetamine integreerimisel Eesti ühiskonda Eesti kultuuri ja rahvaloomingu tutvustamise kaudu, erinevate kultuuri- ja rahvusühingutega sidemete loomine, hoidmine ja tugevdamine Eesti piires ja välismaal. Samuti käsitöö ja käsitöönduste erinevate liikide propageerimine linna, piirkondlikest, üleriigilistest ja rahvusvahelistest näitustest osavõtmise kaudu, ühingu liikmete aktiivse osavõtu toetamine linna sotsiaalsete ja kultuuriste arenguprogrammide korraldamisel ja realiseerimisel, käsitöö ja käsitöönduste meisterlikkuse täiustamine, aga ka nende arengusuundade otsimine.

2006. aastal loodi niplispitsitöökoda Narva linnuse Põhjaõues, kus demonstreeritakse 17. sajandi käsitöömeetodeid. Toimub loomingulise käsitöökoja korraldamine Narva linnuse Põhjaõue hoovis, mille eesmärk on arendada Ida-Virumaa turismi juunist septembrini 2015.

2015. aasta tegevusaruanne

Terve aasta jooksul toimusid meistriklässid Narva Muuseumi pitsikojas, pitsiõppepäevade korraldamine.

Aprill	XV käsitöölaad „Viru Nikerdaja“ Jõhvis Hispaania, rahvusvaheline pitsifestival näituse ja meistriklässiga
11.–12. aprill	XXIV rahvusvahelise pitsinäituse-seminari korraldamine Jõhvis
August	Pitsipäevad Narva linnuse Põhjaõues
15.–16. august	Näitused, õpitoad, loengud Narva Muuseumis, Narva niplispitsistuudio moedemonstratsioon
September	XXII vähemusrahvuste kultuurifestival „Rahvuskultuuride loomepadada“ Jõhvis, näitused, õpitoad
24. oktoober	„Käsitöökojad üle maa“ – õpikojad ehete valmistamise alal erinevate tehnikate järgi
November	Näitus ja meistrikläss Mardilaadal

JÕGEVAMAA

Käsitööühendused ja -seltsid

MTÜ Käsimeetkoda
Kiwwja Lapiselts
Põltsamaa käsitööselts
Põltsamaa Emadeklubi
MTÜ Kamari Haridusselts
Adavere Mõisa Selts
Lustivere Kultuurimaja käsitööring
Põltsamaa Kultuurikeskuse
kangakudumisring

Käsitööettevõtjad

FIE Katre Arula
OÜ Puuhabe Käsitööpood
OÜ Alasi
FIE Kadri Vaikloo
J. K. Sandras OÜ
Siimusti Keraamika OÜ
Palamuse Klaasikoda
Sohvi äri
Ingrid Juuse
FIE Taimi Puus
Tabivere Ehtelaegas

Käsitöökauplused ja infopunktid

Käsiteokoda
Kalevipoja Varakamber
Kunstikeskus Põltsamaal
Laiuse õlemuuseum
OÜ Puuhabe Käsitööpood
Palamuse Klaasikoda

Puurmani Käsitööselts Kati
SA Kalevipoja Koda
Kaarepere kunstiring
Pajusi käsitööring Vāgaris
SA Jõgeva Linna Sotsiaalmaja
MTÜ Jõgeva Käsitöökoda
Härjanurme Maarahva Selts

Äksi villatööstus
Võisiku Hooldekodu (AS
Hoolekandeteenused)
Arktella OÜ
Wool & Yarn oü
Jerjomin Glass Studio
Metsakolli Talu
Wool & Yarn OÜ
Hobipood PESA
Meenemeister OÜ

Palamuse O. Lutsu Kihelkonnakoolimuuseum
Põltsamaa muuseum
Põltsamaa Käsitööseltsi värkstuba
Siimusti Savitööstus ja keraamikapood
Sohvi Äri
Jerjomin Glass Studio

MTÜ Käsiseokoda

Katre Arula, tel: +3725513147, e-post: katre.arula@gmail.com
Lossi 1a, Põltsamaa, 48103, tel 53923749

MTÜ Käsiseokoda asutati aprillis 2009 selleks, et korraldada käsitöölaatasid, töötubasid, näitusi, koolitusi ning anda hoogu käsitööelule Jõgevamaal. Juhatusse ja üldse ühendusse kuuluvad Katre Arula ja Kersti Pook. Koos on avatud töö-, näituse- ja kaupluseruumid Põltsamaa Lossihoovis.

2015. aasta tegevusaruanne

7. veebruar Osalemine ERKL-i volikogul ja pidulikul üritusel Estonia teatri Talveaias, kus anti üle auhinnad Käsiseokojale „Maakonna tegu 2014“ ja Katre Arulale „Parim näitus Eesti Käsitöömaja rahvakunstigaleriis 2014“
27. märts Elle Ikävalko kaasaegse lapitöö koolitus Käsiseokojas
- 5.–29. mai Anne Üti isikunäitus „Vanad rõivad vaipadesse“ Käsiseokojas
13. mai Mentorkoolitus: käsitööesemete pildistamine – Sandra Urvak
14. mai Mentorkoolitus: silmuskudumise ajalugu ja Eesti kudumiskultuur – Anu Pink
16. mai Muuseumiööl rinnamärgi meisterdamise töötuba Käsiseokojas
1. juuni – 19. juuli Kersti Poogi näitusmüük „KODUtekstiilid“ Käsiseokojas
2. juuni PÜG 5. klasside õpilaste traditsiooniline Eesti lipu õmblemise töötuba Käsiseokojas
18. juuni ERKL külastas Käsiseokoda
4. juuli Põltsamaa Lossipäeva käsitöölaad, laste käsitöölaad, töötoad ja piirkonna rahvarõivaste esitus – korraldamine
21. juuli – 30. august Katre Arula isikunäitus „Siidiga, niidiga...“ ja Anu Hindi fotonäitus „OLEN EESTLANE“ Käsiseokojas
31. juuli – 2. august PÕKO-I (Põltsamaalaste kokkutulek) osalemine – töötuba ja näitus
- Suvi 2015 Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskooli rahvusliku tekstiili osakonna praktikant Käsiseokojas. Juhendaja Katre Arula
- September TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia praktikant Käsiseokojas. Juhendaja Katre Arula
- 5.–8. november Käsiseokoja meistrid Mardilaadal. Katre Arulale meistrimärk – *Tunnustatud Eesti Käsitöö*
2. detsember EENA Käsiseokojas. Siidilille töötuba
5. detsember Käsiseokoja meistrid Põltsamaa Jõululaadal
12. detsember Käsiseokoja meistrite näitusmüük sõpruslinnas Kokemäel Soomes
- 14.–15. detsember JÕULUHOOV Põltsamaa Lossihoovis. Käsiseokojas kinkekottide meisterdamise töötuba ja kingipood

2016. aasta tegevusplaan

9. juuli Põltsamaa Lossipäeva käsitöölaada ja laste käsitöölaada korraldamine

Põltsamaa Käsitööselts

Anne Ütt, tel: 55612312, e-post: anneytt@hotmail.ee
Metsa 11, Põltsamaa 48106, www.facebook.com/PoltsamaaKasitooselts

Põltsamaa Käsitööselts asutati 1999. Seltsi eesmärgiks on olnud ja on koguda, kaitsta ja edendada meie kodukandi rahva käsitööd, selle traditsioone. 2007. aastal saadi tegutsemiseks oma ruum Põltsamaa lossihoovi. Selles värkstoas hoitakse kogutud vanu käsitöösemeid, tööriistu, raamatuid, aegade jooksul hulgaliselt koostatud õppematerjale, mappe, albumeid rahvusliku käsitöö traditsioonidest Põltsamaa kihelkonnas. Lastele on valmistatud rahvuslikke lauamänge. Seal asuvad 3D-kangasteljed, käärpuu jt käsitöövahendid.

2015. aasta tegevusaruanne

- 16. jaanuar Koolitus „Salli kudumine raamil“ värkstoas
- 25. jaanuar Helmetikandi koolitus algajatele värkstoas
- 1. veebruar Niidigraafika koolitus värkstoas
- 8. veebruar Koolitus „Vilditud lille tegemine“ värkstoas
- 14. märts Niidigraafika koolitus Tallinnas OÜ Oska Koolituses
- 22. märts Helmetikandi koolitus värkstoas
- 29. märts Niidigraafika koolitus Tartus Papimamma Käsitöösalongis
- 5.–29. aprill Käsitöönäitus „Vanad rõivad vaipadesse“ Lossihoovi Käsimekojas
- 10. juuni Külmpapimagnetite töötuba lastekaitsepäeva üritusel lossihoovis
- 18. juuni ja 8. august Külmpapimagnetite töötuba väliseesti noortele (MTÜ HEADEST noorte keele- ja kultuurilaagris osalejatele 20 riigist) värkstoas
- 4. juuli Põltsamaa Lossipäeva töötuba – salli kudumine, Põltsamaa-teemaliste külmpapimagnetite valmistamine
- 11. juuli Scrapbook-tehnika töötuba Võhma linna päeval
- 1. august Põltsamaa-teemaliste meenekaartide valmistamise töötuba PÕKO (endiste põltsamaalaste kokkutulek) päevade raames
- 9. august Kodulooteemaline esitus „Kompvekitööstused XX sajandi 30. aastatel Põltsamaal“ Põltsamaa Muuseumis
- 20. september Kraklee- ja salvrätitehnika koolitus „Teeme vanast uue“
- 10. oktoober Koeravilla kasutamise ja töötlemise (kraasimine, ketramine) tutvustus ETV saates „Prillitoos“
- 17. oktoober Osalemine kangakudujate info- ja õppepäeval Rāpinas
- 18. oktoober Akrüülsulatuse ja salvrätitehnika koolitus
- 25. oktoober Niidigraafika koolitus Tallinnas Männiku Noortekeskuses
- 22. november Ehte tikkimise õpituba värkstoas
- 22. november Niidigraafika koolitus värkstoas
- 14.–15. detsember Kinkepakkide nimekaartide, magnetite valmistamise ja koeravilla kraasimise töötuba ürituse „Jõulud lossis“ raames
- 19. detsember Kingituspakkide kaardikeste töötuba hobipoes Pesa

Palamuse O. Lutsu Kihelkonnakoolimuuseum

Aili Kalavus, e-post: aili@palmuseum.ee
 Köstri allée 3, Palamuse, 49226 Jõgevamaa

2015. aasta tegevusaruanne

- 29. juuni – 30. juuli „Vanaema jälgedes“ – peenemat näputööd läbi nelja põlve
- 1. august Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskooli pakutruki õpituba
- 2.–30. august Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskooli tekstiilkäsitöö eriala õpilastööde näitus „Olustvere villakirjad“
- 29. november Pippin Kunstistuudio klaasisulatuse töötuba

2016. aasta tegevusplaan

- 4.–29. aprill Ahja käsitööringi „Kullaketrajad“ näitus „Me muudame enda maailma paremaks“
3.–31. mai Laiuse Õlemuuseumi näitus
3.–30. september TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia rahvusliku metallitöö eriala õpilastööde näitus
4.–31. oktoober Atla mõisa keraamika näitus

Puurmani Käsitööselts Kati

Hilja Õim, tel: 53452549, e-post: hilja.oim@gmail.com
Puurmani alevik, Jõgevamaa 49014

Puurmani Käsitööselts Kati moodustati selle nime all 2006. aastal, aga käsitööga tegelema hakati 1999. Seltsi eesmärk on Puurmani valla naiste rahvusliku käsitöö traditsioonide järjepidevuse säilitamine ja kaasajastamine ning kogemuste edasiandmine noortele.

2015. aasta tegevusaruanne

1. jaanuar – 31. märts Viltimiskursus – susside, karpide, käekottide ja kohvikannusoojendajate valmistamine
Aprill Käsitöönäitus Tõllakuuris (käsitöömaja) – vilditud esemed ja talve jooksul kangastelgedel kootud põrandavaibad
Sügis Kangastelgedel kudumine, käsitsi vaipade heegeldamine
Detsember Puurmani lossi saalis jõululaadal käsitööesemete müük

2016. aasta tegevusplaan

- Kevad-talvel Sokkide kudumine teistmoodi tehnikates
Sügis-talvel Projekt PRIA-le rahvariideseelikute kudumine (lõngad, värvimine jms)

Kiwwja lapoliselts

Eve Oro, tel: 5817 1900, e-post: eve.oro@poltsamaa.edu.ee
MTÜ Kiwwja lapoliselts, Kaare 20, Põltsamaa, Jõgevamaa 48105

2015. aasta tegevusaruanne

20. aprill – 3. mai Kevadnäitus „Südamest“
16. august Põltsamaa linna kohvikutepäeval osaleti Kiwwja aiakohvikus temaatilise vabaõhunäitusega seltsi naiste töödest

2016. aasta tegevusplaan

2016. aastal tähistab Kiwwja lapitööselts oma 20. tegevusaastat kahe näitusega:
Aprill Näitus „Roosid linnale“ – Jõgevamaa Keskraamatukogus
Juuni-juuli Näitus „Naivistlik Põltsamaa“ P. Kondase võtmes – Kesk-Eesti Kunstigaleriis pART

JÄRVAMAA

Käsitööühendused

Kesk-Eesti Käsitööselts
Türi Heegeldajad

H/S Põimik

Käsitööettevõtjad

FIE Ene Kuldre
Uuetooma OÜ
Masime Decorative OÜ
FIE Thea Vesman

Käsilane OÜ
OÜ Ramjee
OÜ Kangaspuu

Käsitöökauplused

Ene Kuldre käsitöökauplus
Rüütli käsitöökoda

Türi Käsitöötuba
Hobipood

Kesk-Eesti Käsitööselts

Imbi Karu, tel: 56956639, e-post: imbi.karu@mail.ee

Silvia Aarma, tel: 50 15975, e-post: silvia.aarma@paidevald.ee

Alliku tee 4-2; Türi-Alliku küla, Türi vald, Järvamaa 73602

Selts on loodud 2002. aasta 7. juunil. Seltsi eesmärk on kohaliku käsitöö edendamine, vanade käsitöötraditsioonide alalhoidmine ja nende edasiandmine nooremale põlvkonnale, näituste ja õppepäevade korraldamine ning pidev enesetäiendamine.

2015. aasta tegevusaruanne

2015. aasta kõige suurem ettevõtmine oli ERKL-i käsitööpäevade korraldamine Järvamaal. Siiani on osavõtjate tagasiside olnud hea. Seltsi liikmed käisid ühiselt augustis Haapsalu pitsipäeval. Oktoobris oli „Käsikojad üle maa“ ning korraldasime töötoa „Alpakalt saadud“ alpakade farmis – viltisime ja kudasime alpakade villast. Näitustest oli meie väljapanek üleval Türi Lillelaadal ning ERKL-i käsitööpäevade ajal Türi kultuurimajas.

Aasta ringi töötasid keraamikaring ja kindaklubi.

Kõige suurem koostöö on meil MTÜ-ga Wile Farm.

Meie meelest läks hästi ERKL-i käsitööpäevade raames külaliste vastuvõtmine Järvamaal. Kurb on see, et aasta teisel poolel pidime lahkuma oma ruumidest, kuna rendihinda tõsteti. Seetõttu olime sunnitud ka keraamikaahju Türi Noortekeskuse kasutusse andma ning keraamikaring enam jätkata ei saa. Jätkab kindaklubi.

2016. aasta tegevusplaan

2016. aastal plaanime osaleda juunis ERKL-i käsitööpäevadel Rakveres, minna juulis õppereisile Muhumaale ning osaleda seal mitmetes käsitöötubades või ettevõtetes ning 22. oktoobril osaleda Koerus „Käsitöökogad üle maa“ üritustel – Järvamaal korraldatakse alati sellel päeval Järvamaa käsitöötegijate päeva.

Plaanis on märtsis korraldada üks õppepäev (käsitöötoodetele pakendi tegemine, karbi valmistamine oma tootele) ning sügisel rahvarõivanäitus Anna VAM-is (Silvia Aarma isikunäitus) ning kinnaste ja sokkide näitus Türi Kultuurikeskuses.

Käsitööettevõtjad

FIE Anneli Martson

FIE Elly Karjam

Käsitöökauplused

Kihnu Muuseumi pood

Kihnu oma njaputüe pood

Lohu käsitööpood

Kihnu Kauba Maja

Infopunktid

Kihnu Muuseum

Kihnu Muuseum

Maie Aav, tel: 58188094, e-post: maie.aav@gmail.com

<https://www.facebook.com/Kihnu-Muuseum-578646628827026/timeline/>

Pärast muuseumihoone rekonstrueerimist 2009. aastal toimuvad muuseumis pidevad käsitöökohtumised: neljapäeviti kord kuus saavad kokku eakamad naised, iga nädala kolmapäeval teevad koos käsitööd nooremad naised ja teisipäeviti käivad koos õpilased. Eesmärk on hoida au sees Kihnu käsitööd, tugevdada käsitöö elujõudu, kanda edasi käsitööoskusi ning elustada hääbuvaid oskusi. Korraldame käsitöökonkursse ja -näitusi.

2015. aasta tegevusaruanne

Suuremad ettevõtmised:

- 1) Kaheosaline nahaparkimise kursus märtsis ja augustis Kristina Rajando juhendamisel
- 2) Vitstest punumise kursus aprillis ja oktoobris Margus Rebase juhendamisel
- 3) Mardilaadal osalemine
- 4) Kihnu Mere Peol osalemine
- 5) Käsitöökonkurss ja näitus „Kihnlustõ tänävetalinõ njaputüe“
- 6) Tõnni Kusti punutud korvide näitus
- 7) Telgedel (4 tallalauaga) kudumise õpituba

Võiks olla palju rohkem koostegemisi. Suur soov oleks korraldada seminari koos töötubadega: seminaril teemadeks käsitöö kvaliteet, materjalide sobivus, käsitööettevõtluses esinevad raskused jne. Paar aastat tagasi üks selline kahepäevane üritus toimus ja kõigile osalejatele väga meeldis, aga igal aastal seda üksinda korraldada on raske.

2016. aasta tegevusplaan

Suuremad ettevõtmised:

- 1) Käsitöönäitus ja konkurss „Kihnlustõ tänävetalinõ njaputüe“
- 2) Luukoolitus, Monika Hint
- 3) Mardilaadal osalemine
- 4) Kihnu Mere Peol osalemine
- 5) Külaskäik Heimtalisse Anu Raua juurde
- 6) Ülalistungid neljapäeviti ja käsitööõhtud teisipäeviti õpilastele ning kolmapäeviti täiskasvanutele.

Käsitööühendused, seltsid, käsitöökeskused

Risti Käsitöömaja
Rõude Külaselts
Vormsi Käsitöö Selts
Rälby Külaselts MTÜ
Haapsalu Pitsikeskus
Kati Savikoda
Haapsalu kaubamaja käsitöötuba

Käsitööettevõtjad

Anni Keraamika
Beguta ehted ja lilled
Ene Rand
Eriti Roosiline MTÜ
Aide Leit-Lepmets FIE
Henry Pähn FIE
Maarja Jõevee FIE
Margarita Erit FIE
Marge Heeringas FIE
Ott Liivlaid FIE
Pilvi Kangro FIE
Varje Kahn FIE
Haeska Keraamika OÜ
Hegeland OÜ
Hic Et Nunc küünlad OÜ
Krohvpõlv OÜ

Käsitöökauplused ja käsitöö müük

Ehe ja Ehtne Käsitöö
Gift Käsitööpood
Haapsalu Disain OÜ
Lihula Antiigi- ja suveniiripood
Marimirt OÜ

Lihula Rahvakunstiselts
Lihula Lilltikandi Selts
Mäemõisa Kangakudujate seltsing
Leidrek OÜ
Kullamaa Käsitööselts MTÜ
Noarootsi Käsitöökoda
Vatla Külaselts

Külliki Nõu FIE
Lia Ostepencko
FIE Liivi Pais FIE
Looduse Lood OÜ
Marju Tamm
Õmblustare OÜ
Mööblikoi OÜ
Täpid OÜ
Tigukass OÜ
Tikering OÜ
TikiMari OÜ
Tirre OÜ
U-Stuudio klaasikoda
Ülo Saun FIE
Virve käsitöö ja nahatuba

Mirelle Käsitöö OÜ
Saare Mõis
Uuemõisa Kodu, Hoolekandeteenused AS
Võntküla Külaselts

Läänemaa Käsitöö Liit

Marju Heldemaa, tel: 5615 8119, e-post: marju@hkhk.edu.ee
Tiina Ojamäe, tel: 5635 2591, e-post: tiinaojamae@gmail.com
Haapsalu mnt 6/3, Palivere, Lääne-Nigula vald, Läänemaa

Läänemaa Käsitöö Liit loodi 2013. aastal. Liit ühendab Läänemaa käsitööettevõtjaid, organisatsioone ja õppeasutusi. Organisatsiooni põhiülesanne on seista oma liikmete huvide eest nii maakondlikul kui ka riiklikul tasandil. Olla ühistegevuste ja turundusvõrgustikuga toeks maakonna käsitööettevõtluse arengule.

2015. aasta tegevusaruanne

Käsitöölise kaardistamise tulemusena valmis aasta lõpuks Läänemaal tegutsevatest käsitöölisest väike andmebaas ja ilmus paberkandjal trüki „Loomeettevõtjate kaart“. Kaardil on avaldatud 58 organisatsiooni ja üksikisiku andmed. Pikale veninud projekti lõpetamine on selle aasta suurim õnnestumine. Kuigi andmebaas pole täielik, on hea sinna jooksvalt uusi tulijaid lisada ja andmed on kohe avalikult kasutatavad. Kaardistamise käigus selgus, et puudub selge ülevaade tegutsevatest käsitööringidest – see saab üheks 2016. aasta tegevustest. Meie suureks kitsaskohaks on ka liidu kodulehe puudumine.

Mitmete heade koostööpartnerite seast võib eriti esile tõsta koostööd Haapsalu Kutsehariduskeskuse ja Läänemaa Arenduskeskusega.

Juunis toimus ühiskülastus Riia Vabaõhumuuseumi käsitöölaadale. Meie liikmed osalesid augustis Haapsalu Valge Daami laadal ja oktoobris võtsid osa üritusest „Käsitöökojad üle maa“.

2016. aasta tegevusplaan

Suurimaks 2016. aasta väljakutseks on Läänemaa käsitööliste oma müügiväljundi loomine. Ettevalmistamisel on Haapsalus Läänemaa tootjate kaupluse avamine. Märtsis toimub ühine Vilniuse käsitöölaada külastus. Jätkub andmete kogumine tegutsevate käsitöötegijate kohta, erilise vaatluse all on maakonnas tegutsevad käsitööringid. Osaleme üle-eestistel käsitööpäevadel.

Haapsalu Käsitööselts

Mirje Sims, tel: 5160445, e-post: mirje@haapsalusall.ee
www.haapsalusall.ee Karja 25, Haapsalu

MTÜ Haapsalu Käsitööselts on loodud 1992. aastal. Tema katusorganisatsioon on Eesti Rahvakunsti- ja Käsitööliit. Haapsalu Käsitööselts kuulub Läänemaa Käsitööliste Ühendusse ja annab sisu Haapsalu Pitsikeskusele. Meie arengukavas sõnastatud eesmärgid on meie tegevuse aluseks.

2015. aasta tegevusaruanne

Suuremad ettevõtmised

Näitused Pitsikeskuses: „Minu sünniaasta käsitöö“, „Esimese Eesti Vabariigi aegne käsitöö“, Ulve Kangro autorinäitus, „Kaunis pärandus emalt ja ristiemalt“, näitus leekrätidest. Autorinäitused: Aime Edasi, Helin Põldve, Marge Kiirend, Aasa Jõelaid, Adeli Sei. Näitus: „Kuidas ema, nõnda tütar – Vaima Valk ja Anni Kallas“. See näitus tutvustas põlvkondade järjepidevust Haapsalu naiste käsitöös. Lisaks oli Lihula muuseumi näitus „Kelmikas aluspesu“ ning meenutusnäitus „Käsitöö jõulu- ja näärikaartidel“.

Lisaks oleme läbi aasta toimetanud nii Pitsikeskuses kui ka mujal Haapsalus ja Läänemaal – käinud ise õppimas, õpetanud teisi, võõrustanud külalisi lähemalt ja kaugemalt.

Loomulikult on meie suurim ja olulisim üritus Haapsalu Pitsipäev. 2015. aastal toimus see neljandat korda. Alates 1997. aastast, mil toimus esimene sallipäev, võib selle ürituse numbriks ka juba 19 kirjutada. Pitsipäev toimus traditsiooniliselt augustis. Olid nii näitused, kudumisvõistlus, töötoad, moedemonstratsioon kui ka loeng. Sel aastal lisandus loodetavasti traditsiooniks kujunev „Valgete Daamide öökudumine“. 28.08 kell 22–02 oli Pitsikeskus kõigile avatud, kooti valget. Loomulikult on meie jaoks olnud oluline meie kohalolek Tallinnas nii Mardilaadal kui ka Eesti Käsitöö Kodus.

Oleme olnud avatud kõigile koostöösoovijatele. Suur tugi meile kui MTÜ-le on Haapsalu Linnavalitsuselt. Oleme nii ERKL-i kui ka Läänemaa Käsitöö Liidu liikmed ja osaleme nende ettevõtmistes. Lisaks hoiame silma peal Läänemaa Arenduskeskuse pakutaval ja vajadusel oleme ka partneriks. Oleme Haapsalu Kutsehariduskeskuse tekstiilieriala õpilastele praktikabaasiks. Lisaks on meil koostöö teiste kohalike kodanikeühendustega (Läänemaa Pensionäride Ühendus, Vatla õmblusring jt). Pitsikeskuse püsiekspositsiooni on külastanud 900 üksikkülastajat, lisaks grupid. Üks olulisemaid meie tegevuse eesmärgi on anda võimalus ja motivatsioon kududa meie uhkeid pitsisalle.

Üldises arutelus on hinnang tehtule olnud alati positiivne. Kui vahel tundubki, et organisatsioonis on vaikus, siis kiirpilk kodulehele – ja kõik olnud üritused hakkavad meenuma. Ja neid on olnud palju. 2015. aastal valmis käsitööseltsi arengukava ning just selle elluviimine on meie edasiste tegevuste alus. Arenguruumi on palju ja erinevates organisatoorsetes lõikudes: kaasamine, kaardistamine, muuseumi arendamine, koolitustegevuse korraldamine jms.

2016. aasta tegevusplaan

Uue aasta üks tähtsamaid ettevõtmisi on Haapsalu sallide ja rätide kandmine vaimse kultuuripärandi nimistusse. Töö selleks on käimas ning seoses sellega oleme asunud ka üles filmima meie vanameistreid ning jäädvustama nende pärandit. See ja Pitsikeskuse püsiekspositsiooni täiendamine on 2016. aasta tähtsaimad suunad.

Juuni Osalemine üle-eestilistel käsitööpäevadel Rakveres

19. august Valgete Daamide öökudumine

21. august V Pitsipäev

November Osalemine Tallinnas Mardilaadal

Igal kuul on pitsikeskuses uus näitus:

Jaanuar „Õied Vatlast“ – Vatla õmblusringis valminud masintikanditega kleidid ja mantlid

Veebruar „Et kuub poleks külast kuulatud“ – Haapsalu Käsitööseltsi kampsunite näitus

Aprill Haapsalu Põhikooli õpilaste Haapsalu sallid

Mai Siidimaalid – Loovarengukool BJARTE

Juuni Ulve Kangro autorinäitus

Juuli Aide Leit-Lepmets

September „Kuld ja kard“ – niplispits, Angelika Nöps

Detsember „Mälestused okstel“

Näitustekalender täieneb.

Igal teisipäeval toimub keskuse ruumides käsitööseltsi kogunemine ning vähemalt üks teemaüritus. Jaanuaris toimus tervisliku toitumise loeng ja näitlik õppetund. Lisaks toimuvad erinevad avatud töötoad (seebitegu, tikkimine, kudumine jm).

LÄÄNE-VIRUMAA JA JÄNEDA

Käsitööühendused

MTÜ Huviselts Elujoon

Muuga Maanaiste Selts

Jäneda Külaelu Arendamise Selts

Tamsalu käsitööring

Tapa käsitööring

Kadrina käsitööring

MTÜ Loometöö

Pensionäride ühendus Kõrvelill Jänedal ja

Seeniorid Tapal

Jäneda keraamikaring

Tudu Käsitöötare-muuseum

Viru-Nigula käsitööring

Lehtse Käsitööseltsing

Käsmu käsitööring

Moe külaselts

Lahemaa Käsitöökoda

Aegviidu maaliring

Käravete käsitööring

Ambla käsitööring

Ardu kangakudujad

Käsitööettevõtjad

Aale Käsitöö OÜ

Viru Käsitöö Salong OÜ

Lõnga Liisu OÜ

Mirelle Käsitöö OÜ

Red Pearl OÜ

Marit Käsitöö OÜ

Liliina OÜ

Heli Rahuoja

Vello Lillemets

Spets HS OÜ

Eve Sisa Ateljee

Jaanioja Käsitöotalu

Ülle Murula FIE

Ene Inno FIE

OÜ Ogalind

Mäehansu talu

AS E. Strauss

Rakvere Loovuskeskus

Lauli Loovstuudio

Käsitöökauplused

Viru Käsitöö Salong

Marit Käsitöö

Täpiline Tuba

Joller Grupp hooajaline kauplus Sagadi

mõisas

Jäneda Käsitöökeskuse hooajaline kauplus

Marika töötuba-pood Tapal

Käsitöö müügikoht Tapa bussijaamas

Mirelle Käsitöö kauplus Vaala keskuses
Renate Kunstisalong
Haljala käsitöökauplus

Infopunktid

Viru Käsitöö Salong, Pikk 16, Rakvere

Rakvere Linnuse hooajaline käsitööpood
Rakvere Loovuskeskuse müügituba
Võsu Kunstikuur, hooajaline

Jäned Käsitöökeskus

Virumaa Kunsti ja Käsitöö Selts

Kersti Loite, tel: 5143795, e-post: kerstiloite@hotmail.com

Pikk 16, Rakvere 44307

Selts asutati 1999. aastal. Tegutsemisaastate jooksul oleme algatanud mitmeid käsitööalaseid liikumisi, osalenud Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liidu töös, korraldanud näitusi, konkursse, koolitusi jpm.

2015. aasta tegevusaruanne

Aruandeaasta juulis lõppes kolm aastat kestnud rahvusvaheline projekt „Be Unique within Europe“, mille käigus võtsime osa kahest väliskohtumisest: 4.–6. aprillil Belgias ja projekti lõpukohtumiselt 18.–21. juunil Sloveenias. Projektis osalesid Sloveenia, Horvaatia, Rootsi, Belgia, Malta, Suurbritannia ja Hispaania käsitööga tegelevad organisatsioonid. Osalemine rahvusvahelises projektis ning selle edukas lõpuleviimine oli kindlasti aasta kõige kaalukam tegevus.

13. juuni Osalemine Rakvere linnapäevade raames toimunud Pikal Kreisi Laadal
17. juuli Indigo värvimise koolitus Liis Luhamaa juhendamisel
20. augusti Käsitöölaad „Ausad asjad“ Võsul Jaanioja käsitöötalus. Lisaks toimusid mitmed huvitavad töötoad
24. oktoober „Käsitöökojad üle maa“ – Lauuli Loovstuudios, Rakvere Loovuskeskuses, Jaaniojal.
5.–8. november Osalemine Mardilaadal Saku Suurhallis. Seekordne Mardilaad oli meile väga vastutusrikas, kuna esitlesime Virumaa rahvariideid. Kaili Maasikmäe, Ülle Murula, Vaike Saluse ja Marge Karu kaasabil saime tutvustada huvitavat valikut Virumaa rahvariist.

Eraldi tuleb märkida käsitöömeister Jaanika Saare mitmeid personaalnäitusi erinevates Eestimaa paikades, sealhulgas Tallinna käsitöö galeriis märtsis.

Lisaks eelmainitule oleme võtnud osa käsitööliidu korraldatud ettevõtmistest.

2016. aasta tegevusplaan

Uuel aastal möödub 20 aastat esimestest üleriigilistest käsitööpäevadest, mis toimusid Rakveres. Nüüdseks on kogu Eestile ring peale tehtud ning juubelihõngulised käsitööpäevad toimuvad juunis taas Rakveres, et alustada uut ringi. Loodame korraldamisega hästi toime tulla.

MTÜ Loometöö

Luule Nurga, tel: 5287107, e-post: luulekodu@gmail.com

Jäned, 73602, Tapa vald, Lääne-Virumaa www.loomekool.eu

MTÜ Loometöö on moodustatud 30. märtsil 2006. Rahvusliku käsitöö koolitus on toimunud järjepidevalt alates 2003. aastast Jänedal koostöös Rahvakultuuri Keskusega. Eesmärk on kaitsta rahvuslikku käsitööd ja autentseid rahvariideid. Meie traditsioon on korraldada töötubasid käsitöökeskuses Jänedal toimuvate suurürituste ajal (aia- ja lillepäevad; talupäevad; sügislaad).

2015. aasta tegevusaruanne

Aruandeaasta peamiseks tegevuseks oli rahvariie valmistamise õpetamine. Alustasime uue grupiga. Läbi suve toimus näitusmüük Ardu ja kohalike kangakudujate vaipadest Jänedas Käsitöökeskuses. Võtsime osa Pärnu rahvusvahelisest pitsifestivalist „Rahvarõivaste ehedad pitsid“, rahvarõivalaagrist Tõstamaal ja käsitöömeistrite alaliidu suvekursusest „Rõivad rõõmustavad“. Samuti osalesime niplispitsi Seltsi 20. aastapäevale pühendatud grupi näitusel ja rahvarõivaste grupinäitusel „Rahvarõiva radadel“ Tallinnas.

Muud tegevused:

25. aprill Mentorkoolitus – Made Uus rahvuslikud kasukad

18. mai – 31. august

Näitus „Kaunis niplispits“ tähistas 10 aastat niplispitsi Jänedal, näitus Jänedas raamatukogus

10. september – 30. november

Niplispitsi näitus Mäetagusel

24. oktoober „Käsitöökojad üle maa“ – Kirivööde töötuba Jänedal, Tiia Kontus

November Osalemine Tallinnas Mardilaadal

2016. aasta tegevusplaan

Igal võimalikul viisil soovime jätkata rahvariie valmistamise õpetamist, et viia grupp valminud kostüümidega lõpuni. Panna üles näitus Jänedas raamatukogusse 16. maist kuni 31. augustini 2016: „Kudumid rahvuslikus käsitöös“.

Jätkata kõiki teisi traditsioonilisi tegevusi.

MUHU

Käsitööühendused

Muhu käsitööselts Oad ja Eed MTÜ

Muhu-Hellamaa Maanaiste Selts

Käsitöökauplused

Käsitööseltsi Oad ja Eed käsitööpood

Liiva kaubahoov

FIE Tiit Saabase Jaagu talu käsitööpood

Kuivastu sadamas

FIE Asta Sepp Käsitööpoeke Piir

Käsitööettevõtjad

FIE Anu Kabur

FIE Asta Sepp

FIE Janne Kommel

FIE Kaia Veskimeister

FIE Mai Meriste

FIE Helen Pihl

FIE Piret Lember

Jüri-Jaani Talustuudio

Männiku Käsitöötuba OÜ

MTÜ MUHUinSEA

OÜ Nett Tikand

FIE Tiit Saabas

FIE Siiri Ülem

Stive Villalill OÜ

FIE Tiina Saar

FIE Ülle Kuusk

FIE Ivi Moon

FIE Pille Keerd

FIE Alliki Oidekivi

FIE Tiit Tuust

Portselaniaed OÜ

Muhu Portselan OÜ

Muhu Käsitööselts Oad ja Eed MTÜ

Ülle Kuusk, tel: 5177340, e-post: yllekuus@hotmail.ee, oadeed@gmail.com

Liiva küla, Muhu vald, Saare maakond, 94701, www.oadeed.ee

Muhu Käsitööselts Oad ja Eed MTÜ tegutseb aastast 1996, asutajaliikmeid oli seitse, praegu on liikmeid 25. Seltsi eesmärgiks on rahvusliku käsitöö, eriti Muhus ajalooliselt viljeletud käsitöövaldkondade ja -võtete elujõulisena hoidmine: õppimine ja õpetamine, tutvustamine ja populariseerimine. Oleme regulaarselt korraldanud erinevaid kursusi. 2015. aastal oleme koolitanud

mitmeid käsitööhuviliste gruppe nii Eestist kui ka välismaalt. Käsitööselt on oma tegevusaastate jooksul aktiivselt kaasa löönud erinevatel valla üritustel, heategevuslikus korras valmistanud Muhu lasteaiale rahvariideid, kingitused ja meened Laulumaia võistluse jaoks, saarte laste folklooripäevadel osalejatele ning muusikafestivali „Võluhää!“ osalejatele. Traditsiooniks on saanud jõulukingituste tegemine Muhu Hooldekodu elanikele, valla mihkripäeva laadal osalemine ja erinevate toitute/hoidiste konkursside läbiviimine. Tegime väljapaneku Muhu rahvarõivastest ja nende ainetel loodud riietusesemetest. Suhtleme ja vahetame kogemusi ka teistes Eesti piirkondades tegutsevate käsitööühendustega. Seltsil on väga hea koostöö kohalike eakate käsitöömeistritega, kes on aidanud läbi viia traditsioonilise Muhu käsitööga seotud kursusi ja andnud edasi oma oskusi. Käsitööselti järelkasvuks on Muhu Põhikoolis tegutsev tikkimisring.

2015. aasta tegevusaruanne

Jaanuar – juhatuse koosolek; selts võttis vastu praktikante; projekti kirjutamine rahvakultuuri seltsi projektivooru rahvariide näituse „Rahvarõivas vanasti ja tänapäeva rõivaste detailides“ korraldamiseks suvel Muhu päevade raames.

Veebruar – ERKL-i volikogu Tallinnas; seltsi käsitööpreemia väljaandmine (Sirje Tüür) Muhu valla pidulikul EV aastapäeva aktusel; unelammaste õmblemine; seltsi tegevust tutvustava PowerPointi esitluse tegemine.

Märts – paberi tegemise õpituba.

Aprill – seltsi üldkoosolek; osalemine messil „Maale elama“ Tallinnas Kalevi Spordihallis; infotund seltsi liikmetele „FIEde raamatupidamine ja maksustamine. Võimalikud lepinguvormid“, esineja raamatupidaja Liia Saaremäel; külas käisid Raplamaa kultuuritöötajad; seltsi käsitööpoe avamine

Mai – Muhu kevadlaad Hellamaa staadionil, küpsetamine ja kohviku pidamine; külas 50 inimest Vana-Pärnu Seltsist; osalemine Türi käsitööpäevadel

Juuni – Muhu rahvariide näituse „Rahvarõivas vanasti ja tänapäeva rõivaste detailides“; ühiskangakudumine Piiril Muhu päevade raames; keraamika õpitoad Jüri-Jaani Talustuudios (augustini) korraldaja Marget Tafel

Juuli – Külalised Jõgevamaalt Härjanurme külaseltsist

August – Osalemine Haapsalu pitsipäeval, Muhu pitsi õpitoa korraldamine. Koolitajad Alliki Oidekivi, Piret Lember ja Asta Sepp

September – seltsi õppereis Läti Vabariiki; ERKL-i juhatus Muhus; sügislaad Hellamaal

Oktoober – seltsiliste ühiskingituse – Muhu tikandiga pannoo – üleandmine Muhu valla juubeliteol; „Käsitöökojad üle maa“. Vilditud prosside valmistamine ja kaunistamine. Näitus viltimise võimalustest, juhendajad Kaia Veskimeister ja Stive Valdmet

November – osalemine Mardilaadal Saku Suurhallis; õpitoad Hellamaa külakeskuses

Detsember – Anu Pingi mentorkoolitus „Etnograafilised silmkoelised esemed“; käsitöö näitusmüük seltsi ruumis

Käsitööselt Oad ja Eed teeb koostööd kõigi Muhu saarel olevate asutustega. Sel aastal on olnud meie tegevuspartneriteks Muhu Muuseum, Muhu Põhikool, Muhu Vallavalitsus, Hellamaa Külakeskus, Liiva Lasteaed, Muhu Hooldekodu, Saaremaa Kunstistuudio, Muhu Puidukoda ja Orissaare Muusikakool. Vastu on võetud külalisi Eesti teistest piirkondadest. Kuulume liikumisse Kodukant. Sel aastal astusime ka Muhu Turismiassotsiatsiooni liikmeks. Suurt huvi on pakkunud ERKL-i poolt korraldatud üritused ja koolitused.

Selle aasta suuremaks ettevõtmiseks oli Muhu rahvariide näituse „Rahvarõivas vanasti ja tänapäeva rõivaste detailides“ korraldamine. Kokku oli näitusel esitletud 180 eset: kindlast ajastust pärit 20 rõivakomplekti mannekeenidel ja stendidel ning ohtralt üksikesemed. Komplektidele olid juurde lisatud selgitavad tekstid esemete päritolu ja ajaloolise tausta kohta ning giidid andsid täiendavaid seletusi. Näituse populaarsuse tõttu pikendasime selle lahtiolekuaega nelja päeva võrra.

Jätkasime töötubade ja koolituste läbiviimist nii muhulastele kui ka külalistele. Huvi seltsi tegemiste vastu oli endiselt suur ja liikmeskond arvukas. Koostöö valla asutustega on kujunenud traditsiooniks, samuti iga-aastane seltsi käsitööauhinna väljaandmine parimate käsitööliste tunnustamiseks ning Saku Suurhallis toimival Mardilaadal osalemine.

Jüripäevast mihklipäevani oli avatud meie seltsi käsitööpood Liival, mis nõudis igapäevast tegelemist ja müüjate kohalolu. Kauplus oli hea väljund meistritele oma toodangu tutvustamiseks ning turustamiseks, samuti võimalus seltsile tegevuse jaoks raha teenida.

Jätkus seltsi ruumi sisustamine ning selle tarbeks projektide kirjutamine. Projekti rahade toel toimus ka sellesuvine käsitöönäitus, mis oli kokku avatud üheksa päeva ja kõigile huvilistele tasuta.

Piisavalt aega ei jätkunud seltsi 20 aasta juubeliks valmistumiseks: kogumiku jaoks materjali kogumiseks ja seltsi kroonika kokkupanekuks. Ka mitmed õpitubade korraldamise ideed jäid teostamata. Need tegemised jäävad 2016. aasta plaanidesse.

2016. aasta tegevusplaan

Jätkuvad igapäevased kooskäimised Liival.

Projektide kirjutamine seltsi ruumi sisseseade täiendamiseks ning seltsi ajalugu ja tegevust kajastava raamatu väljandmiseks.

Seltsi kroonika kokkupanek seltsi 20 aasta juubeliks, materjali kogumine.

Seltsi liikmete poolt õpitubade korraldamine erinevate töövõtete tutvustamiseks, toimumise koht seltsi ruum Liival.

Muhu seeliku kanga kudumine seltsi ruumis.

Seltsi käsitööauhinna väljaandmine veebruaris EV aastapäevaks.

Väliskoolitajate tellimine kursuste ja õpitubade korraldamiseks.

Aprillis juubeliüritused: „Käsitööselts 20“.

Seltsi käsitööpoes müügi korraldamine, toimumise koht käsitööpood Liival.

Kangastelgedel kootud vaipade konkursi ja näitusmüügi „Triibuline Muhu“ korraldamine juunis

Muhu päevade raames, seltsi ruumides ja Piiri taaskasutuskeskuses.

Mihklipäevalaat septembris Liiva Kaubahoovis.

Mardilaat novembris ja käsitöönäitus-jõulumüük detsembris.

MTÜ Muhu-Hellamaa Maanaisteselts

Aime Marksa, tel: 5269288, e-post: aime.marksa@mail.ee

Saare maakond, Muhu vald, Hellamaa küla, 94741

MTÜ Muhu-Hellamaa Maanaisteselts taasloodi 2012. aasta detsembris. MTÜ eesmärk on aidata kaasa kultuurilise omapära säilimisele ja jätkusuutlikule arengule. Seltsile on võimaldatud Muhu valla ruumid Hellamaa külakeskuses.

2015. aasta tegevusaruanne

Kangastelgedel kudumise õpetus ja praktiline töö ning õppereis Kuressaare Ametikooli kangastelgede töötuppa – juhendajaks Anne Kolk Kuressaare Ametikoolist. Valmis kuus panamatehnikas tekikangast. Üks nendest tekkidest tikiti ning kingiti Muhu vallale 25. aasta juubeliks, tänutäheks meile antud toetuste eest.

Toimusid õpitoad. Külastati Muhu Muuseumi ja Leisi lapikoda. Kevadel toimus näitus aasta jooksul valmistatud esemetest.

2016. aasta tegevusplaan

Muhu pättide valmistamine ja näituse korraldamine, osalemine Piiri taaskasutuskeskuse algatatud projektides, vana mööbli restaureerimise töötuba, Muhu riidest nipiga vesti valmistamine, Muhu vanade tekstiilide siduste lugemine ja nende põhjal uute toodete valmistamine. Osalemine Muhus korraldatavatel laatadel. Muhu kirivööde otsimine ja tegemise õppimine.

PÕLVAMAA

Käsitööühendused

Põlva Käsitööklubi

Räpina vanaemade õpiring Lõimelõng

Põlva Käsitööklubi

Mare Põld, e-post: marepold@gmail.com

Põlva käsitööklubi loodi 1993. aastal. Klubi eesmärk on hoida elavana rahvuslikke käsitöötraditsioone. Klubisse kuuluvad käsitöömeistrid ja käsitööharrastajad. Kokku on meid 20 tegevliiget ja 5 auliiget. Klubi tegevus on mitmesuunaline: kursused, näitused, ürituste korraldamine jms.

2015. aasta tegevusaruanne

Aasta põhitegevus oli erinevate uute käsitöötehnikate õppimine ja harjutamine. Jaanuarist alates tikkisime Muhu tikandiga kotte. Veebruaris õppisime lisaks sutaššpaela valmistamist. Kevadkuude jooksul sai Muhu tikandiga kotike valmis.

Maikuus osalesime Türi käsitööpäevadel. Alustasime ka lapivestide õmblemisega. Juunis toimus Põlva valla käsitööseeltsingute näitus Himmaste külakeskuses. Meie klubi pani seekord välja paari viimase aasta kaunimad tööd – kümme konda Muhu tikandis kotikest, Haapsalu sallid ja mõned sutaššehted.

Septembris jätkasime lapivestide ja -tekkide õmblemist ning lisaks proovisime vabaheegeldust ehk *freedform*'i. Aasta lõpus võtsime oma töid kokku, detsembris tegime ka vilditud lukuprosse.

2016. aasta tegevusplaan

28. mai Põlvas võrukeelne laulupidu „Oma pido“. Selle peo raames korraldame käsitöölaada.

29. oktoober Maakonna käsitööpäev „Naise ilo“ – näitused, moedemonstratsioon, õpitoad jne

Räpina vanaemade õpiring Lõimelõng

Malle Avarmaa, tel: 55602314, e-post: malle14@hotmail.ee

Mati Kirotar, e-post: rapina.vhy@gmail.com

Räpina Rahvakooli vanaemade käsitöö õpiring loodi 2000. aastal. Tegevuse eesmärk on ühendada eakaid käsitööinimesi koos midagi meelepärast tegema ja üksteisele erinevaid käsitööoskusi edasi andma. Õpiring tegutses algaastail koostöös õpiringi „Semudega“, kust saadi tegevuseks ka juhendajale töötasu. Tänapäevani on kokkukäimise ruumis seinal tolelaegsete 14 vanaema ühine lapitehnikas vaip. Viimased viis aastat on vanaemade õpiring tegutsenud omavahenditest laekunud rahadega ja väiksemate projektidega. Õpiringi põhitegevuseks on käsitöö ja toitade valmistamine. Viimased viis aastat juhendab õpiringi Malle Avarmaa, kes on ühtlasi ka Räpina Vabariiduse Ühenduse juhatusel liige. Õpiringis on osalenud kuni 22 vanaema, aktiivsemaid on 15–16. Õpiringi kõige vanem vanaema on Gerda Konsap, kes on 87-aastane ja on vanavanavanaema.

2015. aasta tegevusaruanne

Üks suuremaid ettevõtmisi oli Räpina hea kodu üritusel juunis 2015 näituste ja töötubade korraldamine. Samuti jõululaadal detsembris 2015 kaasalöömine kõigi Lõimelõnga liikmetega, näituste ja töötubade korraldamine. Osalesime ka kahe käsitöö-töötoa korraldamisel Võõpsu kalameestepäeval augustis 2015. Pooled vanaemade õpiringi liikmed osalesid üleriigilistel käsitööpäevadel Türil 2015.

Koostöö teiste institutsioonidega

1. Koostöö Räpina valla Linte külakeskuse käsitöönaistega, Lõimelõnga õpiringi juhendajad käivad käsitööd juhendamas. Külakeskuse käsitöönaised osalevad Räpina hea kodu päeval ja jõululaadal kohviku töös.
2. Koostöö Räpina Loomemajaga.
Hästi on läinud taaskasutusteemade arendamine, ajatu lapitöö ja kinkekarpide valmistamine. Arenguruumi näeme koostöö arendamises teiste samalaadsete käsitööringide ja seltsidega.

2016. aasta tegevusplaan

2016. aastal on vanaemad otsustanud hakata tegema koostööd Lasva Rahvaõpistu ja Lüllemäe Rahvaõpistu käsitöömemmedega.

1. Jätkata koostööd valla üritusega Räpina hea kodu päevad juunis 2016.
2. Jõululaada korraldamine.
3. Käia õppimas Lasval ja Lüllemäel portselanimaaali.
4. Osaleda järjekordsetel üleriigilisel käsitööpäeval 2016.

PÄRNUMAA

Käsitööühendused

Maarja-Magdaleena Gild
Tõstamaa Käsitöökeskus
Pärnu Pitsistuudio
Varbla Rahvamaja käsitööring
MTÜ Slaavi Kultuuriühing Jaroslavna
Pärlikoda

Külaselts Iiris
MTÜ Lüster
Paikuse Huvikool
MTÜ Pärnu Rakenduskunsti Ühing

Käsitööettevõtjad

Eddi Leet, Potitehas OÜ
Raina Subi, Aniar OÜ
Endla Murd, Endla Disain
Stella Laur, Artbeat OÜ
Kati Koppel, MTÜ Meie Muster
Mare Pernik, Vaibapesa OÜ
Liis Luhamaa, MTÜ Loodusvärvid
Helle Tõlp, Ceramic Point OÜ
FIE Signe Taremaa
Kati ja Helje Vaas, Vaas&Vaas OÜ
FIE Ene Riso
Leili Kokk, Der Rote Turm OÜ

Karin Susi, Karini Paberikoda OÜ
Jane Nikolai, Hetkese OÜ
Kristi Tuhkru-Tamm, OÜ Etskae
Marvi Volmeri Rahvariiete
Konsultatsioonituba
Margus Rebane
Eve Varik
OÜ Yarila
Thormani sepikoda
Kaja Varmison, Alpakaafarm OÜ
Julika ja Joel Roos, MTÜ Vanad Oskused
Maire Kajo, Sokeke OÜ

Käsitöökauplused

Maarja-Magdaleena Gildi pood
Pärnu Käsitöö Salong
Vuhti Maja Galerii
Vikero kauplus
Woolmint stuudiopood
Pärlikoda

Käsitööait kauplus
Lõngastuudio kauplus
Pärnu muuseumipood
Kihnu muuseumipood
Tõstamaa Käsitöö Pood
Saarde Käsitöökeskus

Infopunktid

Maarja-Magdaleena Gild

Katrin Moores, tel: 5887 2790, e-post: info@maarjamagdaleenagild.ee

Uus 5, Pärnu www.maarjamagdaleenagild.ee

MTÜ Maarja-Magdaleena Gild asutati 2007. aastal. 2009. aasta sügisest tegutseb Gild Pärnu vanalinnas Uus 5 asuvas majas, kuhu on loodud avatud loomekeskus. Gildi peamisteks eesmärkideks on aastaringselt toimiva oskusteabe- ja loomekeskuse käimashoidmine ning igakülgne arendamine, samuti kunsti- ja käsitöölade tutvustamine laiemale avalikkusele. Gild on avatud viiel päeval nädalas. Gildi 14 kojas tegutsevad meistrid erinevatelt käsitööladelt (keraamika, tekstiil, klaas, nahk, paber, kangakudumine, viltimine, puitesemete dekoreerimine jne). Lisaks käsitöökodadele on majas pood ja tervisetoidukohvik ning tegutsevad Reikikoda ja virtuaalne Joogakoda. Saab osta või tellida kohalike meistrite loomingut ja osaleda töötubades. Gild korraldab aasta läbi käsitöö- ja kultuuriüritusi.

2015. aasta tegevusaruanne

Gildis töötavad meistrid panustasid ka 2015. aastal käsitöö ja tarbekunsti edendamisse Pärnus ja Pärnumaal. Läbi aasta toimusid regulaarsed töötoad reedeti ja laupäeviti ning vaheaegadel korraldati lastele mõeldud temaatilisi töötubasid ja üritusi. Toimusid mitmed täiskasvanutele suunatud koolitused (gobeläänvaiba kudumine, kangakudumine, nõelviltimine, keraamika, vitraaž jm). Gildi meistrite teoseid sai näha Lääne-Eesti meenete rändnäitusel Pärnu Keskraamatukogus, Uue Kunsti Muuseumis näitusel „Meie, soomeugrilased“ ja Pärnu Muuseumis näitusel „Käsitööplahvatus“. Osaleti mitmetel suurtel laatadel, sh Tallinna Käsitöömessil, Viljandi ja Pärnu Hansalaadal ja Mardilaadal. Läbi Pärnumaa käsitöölaliste infolisti edastati käsitööst infot kõigile Pärnumaa käsitööhuvilistele.

Gild kui käsitöökeskus toimis sellest aastast alates üha rohkem ka elustiilikeskusena. Aktiivselt toimetas Tervisetoidukoda, huvilised said igas kuus osaleda mitmetes toitumisteemalistes loengutes ja õpitubades. Tegutsemist alustas virtuaalne Joogakoda, mille perenaise Marilii Tootsi juhendamisel toimusid ärklisaalis klassikalise jooga kursused. Teise uue kojana alustas Reikikoda.

Alates juunist juhib gildi igapäevategevusi uus tore tegevjuht Katrin Moores.

Selleks, et gildimaja oleks atraktiivne nii külastajatele kui ka majas tegutsevatele käsitöölalistele, tehti mitmeid olulisi investeeringuid – ärklisaalis renoveeriti põrand, värviti laud ja paigaldati õhksoojuspump. Täiustati majasisest viidasüsteemi ja fuajeesse paigaldati tootenäidistega vitriin.

2015. aastal lõpetasid gildimajas tegutsemise Korter 13 helistuudio, Maire Kajo õmblustuba ja ketraja Liis Luhamaa Vaibakoda.

Jaanuaris kolisid esimesed alustavad ettevõtjad Pärnumaa Ettevõtlusinkubaatori ruumidesse gildimaja 1. korrusel.

Jaanuaris toimusid spetsiaalsed venekeelsed töötoad vene jõulude programmi raames ja temaatilised üritused Austria nädalal. Märtsis tähistati nukuteatrite päeva nukuetendusega ärklisaalis. Aprillis toimus Pärnu päeva raames gildi lahtiste uste päev. Juulis said linnaelanikud osa mitmest vabaõhukontserdist Steineri aias. 31. juulist 1. augustini toimusid traditsioonilised Pärnu gildipäevad, seekord juba 18. korda. Kauplemine toimus Steineri aias ja selle ümber Uuel ja Pühavaimu tänaval, suurt huvi näitasid üles nii kauplejad kui ka ostjad. Septembris tähistasime gildi sünnipäeva mitmete linnarahvale suunatud üritustega – osaleda sai töötubades ning kõik huvilised said proovida vaibakudumist. 1. oktoobril toimus tasuta kontsert muusikapäeva raames. Koolivaheajal oli edukas muinasjutulaager – gildi ärklisaalis ootas lapsi iga päev uus muinasjutt ning sellega haakuvad meisterdamising ja mängud ning päeva lõpetas ühine pannkoogisöömine. Detsembris said huvilised gildi meistrite abil endale ise kingitusi meisterdada, toimusid jõuluteatritoa etendused ja töötoad.

Ka sel aastal toimusid ERKL-i mentorprogrammi koolitused. Mentoritena arendasid Pärnu ja Pärnumaa käsitöömeistreid, -ettevõtjaid ja -õpetajaid Anu Pink, Kadi Pajupuu ja Monika Hint. Huvi oli suur ja loodame, et mentorprogramm jätkub järgmisel aastal.

2016. aasta tegevusplaan

Jätkub igapäevane loominguine tegevus ja tootmine, gildi kojad jäävad avatuks kõigile huvilistele. Aasta läbi korraldatakse regulaarseid töötubasid, koolitusi täiskasvanutele ning käsitöö ja tervisliku elustiili teemalisi avalikke üritusi. Pärnu 19. gildipäevad toimuvad 5.–6. augustil 2016. Aastateemast „Rahvarõivas“ tulenevalt on Pärnu paikkonna prioriteediks rahvarõivaid valmistavate meistrite esiletoomine ja tutvustamine ning teemat käsitlevate koolituste, ürituste, näituste ja loengute korraldamine.

Tõstamaa Käsitöökeskus

Anu Randmaa, tel: 56682283, e-post: anu@folkart.ee

Varbla mnt 24, Tõstamaa vald, 88101 Pärnumaa <http://tostamaa.wix.com/kasitoo>

Keskuse eesmärk on pakkuda huvitegevust kohalikele elanikele, õpetada erinevaid

käsitöötehnikaid ja luua tingimused tootmiseks neile, kel on huvi oma käsitööd ka turustada. Samuti tegeleme aktiivselt tootmisega ja tellimuste täitmisega. Turismihooajal oli avatud käsitööpood ja mõisamüük, kus müüdi nii oma valla käsitööliste valmistatud toodangut kui ka ümberkaudsete meistrite käsitööd ning huvitavaid tooteid mujalt Eestist.

Ringitegevusest vabal ajal on soovijail kokkulepitud tingimustel võimalus kasutada

käsitöökeskuse õmblusmasinaid, käärpuid, kangastelgesid jm vahendeid vastavalt oma soovile.

2015. aasta tegevusaruanne

Tutvustasime oma tegevust külalisgruppidele mitmelt poolt Eestist, peamiselt Eesti Maaturismi MTÜ ja Pärnu lahe partnerluskogu kaudu. Pakkusime töötubasid vastavalt tellimustele nii Eesti gruppidele kui ka väliskülalistele.

Käsitöökeskuses toimuvad regulaarsed käsitööringid lasteaialastele.

Loodud on Tõstamaa Mõisa Huvikool, kus toimub õppetöö kooliõpilastele. Täiskasvanutele pakume erinevaid käsitöö teemaringe.

2015. aastal toimus Tõstamaa käsitöökeskuses koolitusi mahus 474 akadeemilist tundi. Esimesel poolaastal võttis käsitöökeskuse ringidest osa 98 huvilist, enamik neist olid regulaarsed käijad.

Teisel poolaastal oli osalejaid 90.

Lisaks alustas jaanuaris koostöös MTÜ Rahvarõivaga tegevust Pärnumaa rahvarõivakool. Selle raames toimus 420 akadeemilist tundi. Rahvarõivakool lõpetab novembris 2016. Koolitust toetab Eesti Kultuurkapital.

Euroopa Majanduspiirkonna programmi „Mõisakoolid – säilitamine läbi kasutamise“ toetusel läbiviidava arendusprojekti „Tõstamaa mõisakooli arendamine atraktiivseks ja mitmekülgeks kogukonna turismi- ja kultuurikeskuseks“ raames saime soetada kudumismasina ning läbi viia masinkudumise algkoolituse mahus 40 akadeemilist tundi.

Sama projekti raames toimus ka õppereis, mille sihtkohaks oli meie vallale sarnane kogukond Lätis, Ligatnes. Sõidu eesmärk oli kogemuste vahetamine käsitöö ja turismi arendamisest maapiirkonnas koostöös Ligatne kogukonna ja käsitöökeskusega.

2016. aasta tegevused

- Jätkata ringitegevust, laiendada õpetatavate tehnikate valikut
- Suurendada omatoodete mahtu ja tootevalikut
- Avada turismihooajaks taas käsitööpood ja mõisamüük ning laiendada väljapanekut teiste PLPK piirkonna käsitööliste kaupadega

- Tegeleda tootearendusega
- Otsida võimalusi paremaks turundamiseks
- Pakkuda töötubasid ja koolitusi nii Eesti kui ka väliskülalistele

MTÜ Pärnu Pitsistuudio

Birgit Pere, tel: 5076571, e-post: birgit.pere@gmail.com

Aime Vill, tel: 53434653, e-post: aime.vill@gmail.com

Ülle Lääts, tel: 53480317, e-post: ulle.laats@gmail.com

Roheline 1b, Pärnu 80036, www.noorusemaja.ee

Pärnu Pitsistuudio on asutatud 2000. aasta oktoobris. Põhiline tegevus on niplispitsi niplamine, teeme ka süsti- ja päikesepitsi. Eesmärgiks Eesti niplispitsi erinevate tehnikate taastamine, õpetamine ja säilitamine. Tegevuse hulka kuulub ka teiste maade tehnikate õppimine.

2015. aasta tegevusaruanne

Koolitused – uued tehnoloogiad.

Raamatu esitlus „Seto niplispits“, Eeva Talts – Eesti Rahva Muuseumis.

Osalemine näitusel „Eesti Niplispitsi Seltsi 20 aastat“ Tallinnas.

XIV rahvusvaheline pitsifestival „Rahvarõivaste ehtsad pitsid“ 18.–19. juulil Pärnus.

2016. aasta tegevusplaan

Iganädalane koostöö Pärnus Nooruse Majas oktoobrist maini.

Näitus „Niplispitsi rõivastused“ Pärnu Kutsehariduskeskuses jaanuaris-veebruaries.

Osalemine üleriigilistel käsitööpäevadel mais.

Koolitusreis Vadstenasse (Rootsi), näitus „Eesti pitsid“.

XV rahvusvaheline pitsifestival „Värvide mäng“ 16.–17. juuli. 2016 Pärnu Kuninga Tänav Põhikoolis.

Osalemine Mardilaadal.

Varbla Rahvamaja Käsitööring

Urve Selberg, tel: 5263996, e-post: urveselberg@gmail.com

Varbla Rahvamaja, Varbla küla, Varbla vald, 88201 Pärnumaa

Tegutseme alates 2009. aasta sügisest. Eesmärgiks on igapäevaelu mitmekesistamine ühistegevuse kaudu, vaba aja veetmine ning uute käsitöötehnikate õppimine.

2015. aasta tegevusaruanne

Õmblesime mänguloomi, tegime küünlaid ja helkureid, tegelesime paberikunstiga.

Kevadel võõrustasime Lihula rahvakunstiseltsi ja viisime läbi ühised küünalde ning albumite valmistamise töötod. Sügisel kutsusime õpetama Leelo Paksu, kes õpetas liimköites topeltklapiga retseptiraamatute tegemist.

Detsembris osalesime Varbla jõululaadal.

27. jaanuar – 1. märts: Virve Aruoja piltvaipade näitus „Üks pilt võib öelda rohkem kui tuhat sõna“ (Uue Kunsti Muuseum)

30. jaanuar – 1. märts: Kristi Jõeste meistrikoja kindanäitus „Külma vastu“ (Uue Kunsti Muuseum)

30. jaanuar – 1. märts: Christi Küti vaibanäitus (Uue Kunsti Muuseum)

12. november – 6. detsember: „Meie, soomeugrilased“ (Uue Kunsti Muuseum)

12. detsember – 31. jaanuar 2016: Ehalill Halliste, Mare Kelpmani ja Ene Parsi näitus „Eesti mustrid“ (Uue Kunsti Muuseum)

6. oktoober – 24. jaanuar 2016: „Käsitööplahvatus“ (Pärnu Muuseum). Näitus koosnes kolmest eriilmelisest käsitöönäitusest: „Loomast loodud“, „Puulased“ ja „Helmes, sina kallid väike helmes...“.

2016. aasta tegevusplaan

Jätkame erinevate tehnikate õppimist.

RAPLAMAA

Käsitööühendused

MTÜ Atla Rahvaseltsi Juuru käsitöötuba
Seltsing Vaiba-Liine – Piret Kuutok
Kabala kirjanduse ja käsitööseltsing – Hele-
Mai Truuts
Raikküla valla käsitööring
MTÜ Wäega Wärk – Eve Burmeister
MTÜ Kovanäpsel – Esne Ernits

MTÜ Teenuse Naiste Ühendus
Laukna Naisselts – Vaike Post
Raplamaa Perenaiste Selts „Pauliine“ – Anne
Ummalas
Rapla Käsitöö- ja Kunstiselts MTÜ – Krista
Urvet
Hageri Naistetuba – Illi Ernits

Käsitööettevõtjad

Alvar Heiste Sepikoda
Puraviku Tuuleveski OÜ
Honor KK OÜ
Klaasistuudio OÜ
Hansaklaas OÜ

FIE Ivi Sark
Puupank OÜ
Mari-Liis Makus Glass Design
FIE Hele-Mai Truuts

Käsitöökauplused

Käsitöökauplus SÜSTIK Raplas

Käsitööseltsing Süstik

Ivi Sark, tel: 5128931, e-post: ivi.sark@gmail.com

Metsamajandi tee 8-6, 79517 Raplamaa, Rapla vald <http://raplakasitoo-kunst.blogspot.com/>

Käsitööalase tegevuse koordineerimine Raplamaal – laatade, näituste ja koolituste korraldamine.

Suuremad ettevõtmised 2015:

11. aprill	Õppepäev Lihulas - lilltikand
24.–25. aprill	Õppereis Saaremaale
4. mai	ERKL-i juhatus Raplamaal
9. mai	XIII kevadlaat Raplas
29.–30. mai	XX käsitööpäevad Järvamaal
Juuni–august	Meistrikojad külapäevadel
Juuni–september	Õppepäevad kohtadel
10. oktoober	V kartulipäev – sügislaat Raplas
24. oktoober	V üle-eestilised käsitöökojad Raplas – pärimuspäev
21.–22. november	käsitöömeistrid Mardilaadal Soomes
19. detsember	XIV käsitöömeistrite jõululaat Raplas

2016. aasta tegevusplaan

Veebruar–juuli	Meistrite päevad käsitööringides ja seltsides
Aprill	Õppereis Jõgevamaale
7. mai	Rapla XIV kevadlaat
10.–11. juuni	XXI käsitööpäevad Rakveres
11. juuni	Rapla Melumess
Jaanuar–detsember	Õppepäevad, koolitused kohtadel

8. oktoober Sügislaad Raplas
22. oktoober VI üle-eestilised käsitöökojad
17. detsember XIV käsitöömeistrite jõululaad Raplas

MTÜ Teenuse Naiste Ühendus

Kristi Algma, tel: 55590365

Raplamaa, Märjamaa vald, Teenuse küla 78103

<https://web.facebook.com/MT%C3%9C-Teenuse-Naiste-%C3%9Chendus-1460460857526851/>

Ühendus on loodud 9. märtsil 1992. Meie ühingu eesmärk on elukeskkonna ja kogukonnateenuste arendamine, teenuse piirkonna kogukondliku arengu edendamine, elanike kaasamine ühistegevustesse ning kultuuri, sh pärimus- ja rahvakultuuri säilitamine ja elavdamine. Selle nimel oleme oma tegevusi kavandanud ja ellu viinud ning teeme seda jätkuvalt ka edaspidi.

2015. aasta tegevusaruanne

Aasta jooksul tegime erinevaid töötubasid. Teenuse 8. perepäeval abistasime meenete, kingituste ja loteriiga, tegime töötubasid ja näituse. Osalesime heategevusprojektides: „Vähihaigete laste heaks“, mille käigus valmisid amigurumi tehnikas heategevuspardid; enneaegsetele lastele kodusime mütsikesi-papusid. Korraldasime käsitööloterii Teenuse rohevahetuspäeval. „Käsitöökojad üle maa“ raames toimusid erinevad töötoad, käsitöö näitusmüük. Kohalike käsitöötegijate tööde näitus oli väljas Teenuse raamatukogus.

Korraldasime ühisreisi Viljandimaale (Laukna ja Sipa naisseltsidega).

On hea meel tõdeda, et planeeritud tegevused on korda läinud. Soovida võiks vaid meie piirkonna ettevõtmiste suuremat külastatavust.

2016. aasta tegevusplaan

- * Osalemine mõnes käsitöises heategevusprojektis
- * „Käsitöökojad üle maa“ Teenusel 2016
- * Käsitöö-töötoad Teenuse 9. perepäeval
- * Käsitööring
- * Ühiskülastus Mardilaadale ja mõnele suuremale käsitöömessile

Laukna Naisselts

Vaike Post, tel: 482 9141, e-post: vaikepost@gmail.com, aino.kongo@gmail.com

Selts on loodud septembris 1999. aastal.

Eesmärk on ühistegevuse algatamine ja aktiveerimine, Laukna ja selle ümbruskaudsete külade ajaloo uurimine, naiste kultuurharidusliku taseme tõstmine, kodukaunistamine ning erinevate käsitööliikide õppimine, õppereiside korraldamine.

2015. aasta tegevusaruanne

Märtsis naistepäeva tähistamine

Aprillis suure reede jumalateenistuse korraldamine

Augustis ühine ekskursioon Sipa Naisseltsi ja Teenuse Naiste Ühendusega Viljandimaale

Septembris lilltikandi viltimise õpituba

Oktoobris ja novembris osalemine Teenuse NÜ poolt organiseeritud käsitöö õpitubade üritusel

Oktoobris kohtumine kodulooaureja Lembitu Twerdianskiga; osalesid ka Sipa NS ja Teenuse Naisteühendus

Novembris Mardilaada ühiskülastus

Detsembris advendiaja alguse tähistamine koos näitusega

2016. aasta tegevusplaan

Kevadel korraldada näitus talvel valmistatud esemetest, ühine ekskursioon Sipa NS ja Teenuse NÜ-ga. Osaleda üritustel, mida korraldavad ümbruskonna naisteühendused. Mardilaada ühiskülastus.

Seltsing Vaiba-Liine

Piret Kuutok, tel: 56988410, e-post: piret.kuutok@mail.ee
Viljandi mnt 37, Kohila, Raplamaa 79804 <http://www.tohisoo.edu.ee/kangaklass>

Asutatud 2005. Eesmärgiks Kohila Koolituskeskuse kangaklassi töö organiseerimine, taaskasutuse propageerimine ja kohalike vaba aja sisustamine.

2015. aasta tegevusaruanne

Koostöös Kohila Keskkonnahariduse Keskusega perevaiba kudumise projekti läbiviimine veebruaris. Iga-aastane ülevaatenäitus mai viimasel pühapäeval Tohisoo mõisa päeval.

Mais-juunis Raplamaa rahvarõivaste näituse korraldamine Tohisoo mõisas, koostöös Raplamaa Perenaiste Seltsiga Pauliine.

Korraldatud üritustega võib kokkuvõttes rahule jääda. Osalejaid võiks alati rohkem olla.

Hea meel on tõdeda, et meie kihelkonna kindamustriliste kirjadega vaibad on kudujatele huvipakkuvad. Vaikselt jätkame ka triibuseelikute kudumist.

Muret tekitav on kangaklassis osalevate inimeste arvu vähenemine. Vanemad inimesed jäävad tervise ja vanuse tõttu koju ning noori/uusi inimesi tuleb vähe juurde.

2016. aasta tegevusplaan

Aasta esimesel veerandil perevaiba kudumise päeva organiseerimine ja läbiviimine.

Iga-aastane ülevaatenäitus mai viimasel pühapäeval Tohisoo mõisa päeval.

Juuru käsitöötuba

Asta Ahlberg, tel: 5273641; e-post: ahlberg.asta@gmail.com
http://juuru.kovtp.ee/juuru_kasitootuba

Juuru Käsitöötuba alustas tegevust 2009. aasta oktoobris.

2015. aasta tegevusaruanne

Toimusid ringitunnid, kevadnäitus.

Osalesime Rapla jõululaadal, Kohila Potilaadal, Juuru kogukonnapäeval. Korraldasime rahvarõivaste näitusi ja töötubasid.

Raplamaa käsitöökodade päeval 24. oktoobril õpetasime huvilistele erinevaid võtteid soki kudumisel: teistmoodi kand, kahe vardaga soki kudumine, ilusad mustrid soki sääre kudumiseks, rahvusliku mustriga jõulukuulide kudumine.

2016. aasta tegevusplaan

Kiiresti valmivad kotid (nahast, riidest) ja sussid mistrast. Õige Haapsalu salli nõuded, tööproovide kudumine, koekirjad, nupud, salli kudumine. Viltimistehnika kasutamine tarbeesemete kaunistamiseks rahvusliku motiiviga. Kevadel näitus. Osavõtmine Juuru kogukonnapäeva üritusest.

Raikküla valla käsitööring

Katrin Grichin, tel: 5228982, e-post: katringrichin@gmail.com
Rapla maakond, Raikküla vald

Käsitööring toimetab aastast 2006. Eesmärgiks on käsitööalane koolitus.

2015. aasta tegevusaruanne

Suuremad ettevõtmised olid käsitöötubade ning käsitöönäituse korraldamine Rapla kihelkonnapäevadel juulis ning Kabalas toimunud advendiüritusel detsembris. Augustis oli käsitööringi tööde näitus üleval Rapla Keskraamatukogus. Koostööd tehakse nii valla kui ka kohaliku Kappeli külade MTÜ-ga. Ettevõetud tegemised on läinud kenasti ning koostöö valla ning MTÜ-ga on tihe ja sõbralik. Kindlasti jätkame ka järgmisel aastal traditsiooniliste käsitöötubade korraldamist erinevatel sündmustel.

2016. aasta tegevusplaan

Iganädalane käsitööringi korraldamine. Tehtud töödest näituse korraldamine. Suvisel üritusel Lipal käsitöötubade-müügileti korraldamine. Advendiaja üritus Kabalas – töötubade korraldamine.

MTÜ Kovanäpsel

Esne Ernits, tel: 55647719, e-post: esne.ernits@kohila.ee, kovanapsel@gmail.com

Kohila, Viljandi mnt 6, <http://kovanapsel.blogspot.com.ee/>

<https://www.facebook.com/Kovan%C3%A4psel-133382446727320/>

MTÜ Kovanäpsel (Kohila valla näputööliste selts) loodi 26. oktoobril 2010. Seltsi põhikirjaliseks eesmärgiks on piirkonna käsitööliste ühendamine ja käsitöökultuuri propageerimine (sh Hageri kihelkonna käsitööpärandi kogumine ja tutvustamine ning käsitööliste enesetäiendamisele kaasaaitamine). Selts sai 2013. aastal Kohila vallalt tasuta kasutada majaosa, mille seltsi liikmed vabatahtliku tööna remontisid. 2013. aasta 13. septembril avasime samas Näpseli maja – Kohila käsitöö kodu, kus on Kohila valla infopunkt, Kohila valla käsitööliste toodangu väike müük. Töötoas saavad kõik soovijad kasutada õmblus- ja muid käsitöömasinaid. Saab ka käsitöölaseid töid tellida. Töötoas saab seltsi rahvas kord kuus kokku, toimuvad erinevad koolitused ja õppepäevad. Seltsil on liikmeid 21.

2015. aasta tegevusaruanne

2015. aasta oli seltsi elus väike tähtpäevaline aasta, saime viieaastaseks.

Käisime koos väljasõitudel – Tallinnas käsitöömessil ja Mardilaadal. Osalesime ka Raplas käsitööpäeval 24. oktoobril.

Novembris toimus Näpseli majas Raplamaa käsitööliste mõeldud ERKL-i mentorkoolitus „Käsitöö müügikeskkonna kujundamine. Piirkondlik käsitöötoode“.

Suvel korraldasime suurema koolituse – päikesetrükk.

Meie kõige paremaks partneriks on endiselt Kohila vald, kes tellib meilt valla meenekinke. Kohila gümnaasiumi tellimusel tikime ja õmbleme neile kooli logoga kinkekotte.

Aasta lõpul korraldas meie selts heategevusprojekti „Kohila elanikele jõulurõõmu“, kus osalesid käsitöölised üle Eesti. Nimelt valmistati kingitusi Kohila valla puudustkannatavete perede lastele.

Lisaks võtsime fookusesse Viliveres asuva Katikodu.

2016. aasta tegevusplaan

Soovime edaspidigi osa võtta suurematest käsitööüritustest Eestis. Jätkame oma tavapärasest tegevust käsitöömajas, püüame välja töötada uusi, piirkonnale omaseid käsitöötooteid ja kindlalt säilitada oma nägu.

Jätkub päikesetrükikoolitus, lisaks on plaanis teha üks lapitöökursus ja alustame Eesti Vabariik 100 ürituste ettevalmistamist. Kuna saime riigilt toetuse maja soojustamiseks, siis on seegi ettevõtmine meie naiste seltskonnale päris suur tegemine, aga eesmärk on saada talveks ruumid soojaks. Eesmärk on Kohila käsitöö kodu – Näpseli maja – tutvustada ka väljaspool valla piire.

RUHNU

Käsitööühendused

MTÜ Ruhnu Kultuuriait

MTÜ Ruhnu Kultuuriait

Küll Vahi, e-post: kulli.vahi@gmail.com

Ringsu sadam, Ruhnu küla, Ruhnu vald, Saare Maakond, 93001

Ühendus on loodud 2012. aastal. Ühenduse eesmärgiks on koguda infot Ruhnu kultuuripärandi kohta ja seda tutvustada ning tundma õppida, alal hoida ja edasi anda Ruhnu käsitöötraditsioone. Ühenduse eestvõttel on korraldatud loenguid, õpitubasid, kontserte, näitusi.

2015. aasta tegevusaruanne

MTÜ Ruhnu Kultuuriait aktiivne tegevus toimub suviti. Seda tingib saare elurütm ja võimalused, tegevusse on kaasatud nn suverühnlased, kes viibivad saarel peamiselt suveperioodil. MTÜ on väike – kokku 4 liiget, seega tegutseme tasapisi, aga oleme oma vajalikkuses veendunud.

Suuremad ettevõtmised toimusid suvel õpitubade näol. Ruhnu suvelaadal niplispitsi õpituba, Ruhnu Rahu festivali ajal kaltsuvaiba kudumise õpituba. Läbi suve oleme saare külalistele Käsitööaigas tutvustanud Ruhnu rahvarõivaid ja valmistanud meeneid.

Koostööd oleme teinud Ruhnu Vallavalitsusega, Ruhnu Rahu festivaliga, Ruhnu Põhikooliga.

Hästi toimis ülesaarelise festivali koostööpartnerlus, huvi käsitöö õpitubade vastu oli hea. Edaspidi püüame pakkuda õpitubasid läbi suve.

2016. aasta tegevusplaan

Facebooki lehe loomine ühendusele. Plaanis on alustada renoveerimistöid MTÜ poolt kasutatavas ajaloolises paadikuuris (EAS regionaalarengu toetus), mis juba praegu tegutseb näituse- ja kontserdisaalina. Õpitoad suvel, Ruhnu käsitöö ja rahvarõivaste tutvustamine Käsitööaigas.

Augustis toimuvad traditsioonilised Kihnu-Ruhnu mängud, kus MTÜ osaleb koostööpartnerina.

SAAREMAA

Käsitööühendused

Angla Tuulikumägi MTÜ

KadakMari.ee MTÜ

Kuressaare Pensionäride Ühendus

Lapitööhuviliste Ühendus Lapimoorid

Mustjala Kodukultuuri Selts Koit

Randvere Tööõppekeskus MTÜ

Käsitööettevõttjad

Good Kaarma OÜ

Heiki Lukk

Jaanika Tiitson FIE

Lümanda käsitööpood

Kirisilm OÜ

Leisi Lapikoda OÜ

Liimeister OÜ

Maret Suik

Marika Samlik

Nett Tikand OÜ

Paul Tohv

Pilvelambad OÜ

Riine Sooäär

Saare Maakonna Invaühing

Saare Vill MTÜ

Saaremaa Kunstistuudio MTÜ

Saaremaa Pimedate Ühingu korvikoda

Sandla käsitööseltsing

Tiiu Tanu TÜ

Ruut&Triip OÜ

Saare Rätsep OÜ

Saare Vilt OÜ

Saaretikand OÜ

Sakadak OÜ

Saaremaa Sepad OÜ

Taivo Parbus

Tiiu Kaju Nahatööd OÜ

Trentom OÜ

Valjala Sepikoda OÜ

Viivi Saar

Õmblusstuudio e-Mair OÜ

Ülle Sepp

Saaremaa Käsitööselts KadakMari MTÜ

Imbi Padar, e-post: imbi.padar@gmail.com

2015. aasta tegevusaruanne

Terve aasta jooksul toimus „Rahvarõivas, puhas ilu!“ rahvarõiva valmistamise koolitus, korraldaja Saaremaa käsitööselts KadakMari.

Jaanuar	Saaremaa käsitööettevõtjate ettevõtluse, tootearenduse ja ühisturunduse alane õppereis Lõuna Eestisse, korraldaja Saarte Koostöökogu ja Saaremaa Arenduskeskus
Veebruar	Saaremaa Suveniiri konkurss 2015, korraldaja Saaremaa Arenduskeskus
Märts	Oubi valmistamise ja sukapaelte punumise mentorkoolitus Maret Lehise juhendamisel
Mai	Saare maakonna käsitööpäev Pärsama rahvamajas Leisi vallas Lapitööhuviliste ühenduse Lapimoorid näitus Kuressaare Kultuurikeskuses Fototöötamise mentorkoolitus Sandra Urvaku juhendamisel Viltimiskoolitus Mareli Rannapi juhendamisel Kaarma kandi käsitööringide näitus Astes Lääne-Saare vallas Lionsi klubi kevadlaul Kuressaares
Juuni - august	Leekrati kudumise 1. ja 2. õpituba Siiri Reimanni juhendamisel
Juuli	Jööri folgi käsitöölaul ja töötad Jööri külamuuseumi õuel Valjalas
August	Saaremaa Merenädal koos käsitöömüügiga, korraldaja Kuressaare Linnavalitsus
September	Mustjala vikkkelkinda kudumise õpituba Anu Pingi juhendamisel SaareMaaPäevade Turupäev
Oktoober	Helmekeede valmistamise mentorkoolitus Anu Randmaa juhendamisel „Käsitöökojad üle maa“, korraldaja ERKL
November	Mardilaat Tallinnas, korraldaja ERKL
Detsember	Jõululaat Aurigas, korraldaja Reet Truuväärt

2016. aasta tegevusplaan

Märts	Saare maakonna käsitööpäev Pöidel Lapitööhuviliste ühenduse Lapimoorid näitus Kuressaare Kultuurikeskuses
Aprill	Koolitus „Traditsiooniline lambanaha töötlemine“ Made Uusi juhendamisel, korraldaja Saaremaa käsitööselts KadakMari
Mai	Kaarma kandi käsitööringide näitus Astes Lääne-Saare vallas Lionsi klubi kevadlaul Kuressaares
Mai–juuni	Maakonna õpilastööde käsitöönäitus Kuressaare Lossi näitusesaalis
Juuni	„Rahvarõivas, puhas ilu!“ rahvarõiva valmistamise koolituse lõpetamine, korraldaja Saaremaa käsitööselts KadakMari
Juuni–juuli	„Rahvarõivas, puhas ilu!“ rahvarõiva valmistamise koolitusel valminud komplektidest ja esemetest näitus Eesti Käsitöömaja Rahvakunstigaleriis
Juuli	Jööri folgi käsitöölaul ja töötad Jööri külamuuseumi õuel Valjalas
August	Saaremaa Merenädal koos käsitöömüügiga, korraldaja Kuressaare Linnavalitsus
September	SaareMaaPäevade Turupäev
Oktoober	Käsitöökojad üle maa
November	Mardilaat Tallinnas

SETOMAA

Käsitööühendused

Seto Käsitöö Kogo MTÜ

Meieselts Meroos MTÜ

Värskas Käsitööselts Kirävvü MTÜ

Käsitööettevõtjad

OÜ Estonian Pottery

FIE Margit Mehilane

OÜ Tõrvas

Sigre Andreson – MTÜ Rahusoo

OÜ Katusõkatja

Evar Riitsaar – MTÜ Ateljee- Galerii

OÜ Ots Puutöökoda

Ülle Kauksi - MTÜ Ateljee Galerii

OÜ UP-Project

Sirje Rump – MTÜ Uusvada Potiseto

OÜ Taarka Tarõ

Jane Vabarna

OÜ Kagu Kudujad FIE Maret Vabarna

FIE Kaja Tullus

FIE Merlin Lõiv

Marje Linnus

FIE Õie Sarv

Pille Kruustik

FIE Meelis Krigul

Sirje Ots

FIE Silvia Valge

Terje Lillmaa

FIE Raivo Jänesmägi

Iti Leeväküük

FIE Silver Hüdsi

Käsitöökauplused

Setomaa muuseumid Värskas, Saatses ja

Obinitsa külakeskuse käsitööstuudiod

Obinitsas

Setomaa Turismi infopunkt Värskas

Ateljee-Galerii Haljas Kunn

Vana Jüri seebikoja käsitööpood

Piusa Savikoda

Kunstizaal Obinitsas

Värskas Käsitööselts Kirävvü

Infopunktid

MTÜ Seto Käsitöö Kogo tuba

MTÜ Värskas Käsitööselts Kirävvü töötuba

Seto Käsitöö Kogo

Ingrit Kala, tel: 56200057, e-post: ingrit@setomaa.ee, kogo@setomaa.ee

Obinitsa, 65 301 Meremäe vald Võrumaa www.kogo.ee

Seto Käsitöö Kogo asutati 18. juulil 2006 Obinitsas. Meie põhikirjaline eesmärk on seto traditsioonilisel käsitööl põhineva ettevõtluse arendamine seto käsitöötraditsiooni järjepidevuse ja säilitamise kaudu. Eesmärgi saavutamiseks oleme korraldanud koolituspäevi ja -sarju, osalenud ühiselt laatadel-messidel ja otsinud erinevaid võimalusi käsitöölase ettevõtluse toetamiseks.

2015. aasta tegevusaruanne

Seoses Obinitsa nimetamisega 2015. aasta soome-ugri kultuuripealinnaks, nimetas Seto Kongress 2015. aasta Setomaal **soome-ugri kultuuriaastaks**. Sellest tulenevalt toimus Setomaal rida traditsioonilisi ja ka uusi sündmusi (sh käsitöölaseid ettevõtmisi) soome-ugri rahvaste kaasamisel. Seto Käsitöö Kogo kuulutas 2015 aasta **pitsiaastaks**.

Setomaal ilmus 2014 aasta lõpus – 2015 aasta algul **kolm seto pitsidega seotud käsitööraamat**: „Seto Niplispits“, „Seto Valgõ“, „20 kirivät keväjät“. Aasta alguses toimus mitmeid raamatute esitlusi: Vana-Irboskas, Obinitsas, Värskas, Tartu ERM-is.

Obinitsas toimusid märtsis esimest korda **valge pitsi päevad**. Nende päevade raames said käsitööhuvilised soome-ugri meistrite juhendamisel õppida erinevate pitside heegeldamise oskusi. Toimusid ka moedemonstratsioon, pitsinäitused, raamatuesitlus ning toiduvalmistamise õppus.

Seto Käsitöö Kogo jaoks oli suureks sündmuseks **XXII Seto pitsipäevade korraldamine**.

Pitsipäevad kestsid kolm nädalat, selle aja jooksul olid üles seatud konkursitööd, sai vaadata erinevaid näitusi Seto Talumuuseumis, toimusid neli pitsiõppust erinevates Setomaa paikades, toimusid suurejoonelised pitsipäevade ava- ja lõpuüritused. Konkursile „Seto pits sisekujunduses“

laekus 20 tööd. Pitsipäevad said palju meediakajastust (www.polvamaa.ee, www.postimees.ee, www.setomaa.ee, www.obinita.net, Setomaa ajaleht, Põlvamaa ajaleht Koit, Värskas valla leht).

Tegevust alustas Seto Pitsi Klubi.

16. juunist 6. juulini oli setodel Tallinnas Eesti Käsitöö maja galeriis avatud soome-ugri kultuuripealinna aastale pühendatud **seto käsitöö pitsiline näitus**. Setomaa ühisnäitus sai inspiratsiooni kolmest viimati ilmunud käsitööraamatust.

2015. aastal toimus Setomaal **III kostipäiv**. Võrreldes Eesti teistes piirkondades peetavate kohvikutepäevadega on Setomaa kostipäeval eriline see, et kohvikud on taluhoovides ja külataredes, mitte linnatänavatel.

Nagu juba traditsiooniks on saanud, osalesime ühise väljapanekuga Seto Kuningriigipäeva laadal, Obinita suveetenduste ajal käsitöömüügil, Seto Folgil, Mardilaadal. Grupp seto käsitöölisi külastas Saksamaal Münchenis peetud käsitöömessi, et uurida sealseid võimalusi käsitööturule sisenemiseks. Novembris Pariisis toimunud seto nädala raames tutvustati sealsetele huvilistele seto käsitööd õpitubade ja müügileti kaudu.

4.–8. juunil korraldas MTÜ Seto Ateljee Galerii soome-ugri loojate etnofuturismikonverentsi I seminari „Looja tuleb külla“. Kaks nädalat kestis ersa puutöömeistrite meistriskoda, valmistati puukujusid koos kohalike meistritega. Toimus soome-ugri kunsti näitus galeriis ja kunstisaalis.

26. juunist 2. juulini toimus teine etnofutuseminar, kus astus üles tekstiilikunstnik Zoja Lebedeva.

1. augustil osales Seto Ateljee Galerii kutsel Seto Kuningriigis udmurdi tekstiilikunstnik Aleksander Pilin oma näitusmüügiga. Kogu hooaja on Kunstisaalis hõimurahvaste ja seto käsitöö näitusmüük.

Kaks Setomaa käsitöömeistrit, Maret Vabarna ja Tatjana Smorodina, osalesid augustis **Udmurdimaal Izevskis rahvusvahelisel käsitöökonverentsil**. Sealse ettevõtmise teemaks oli linik. Maret ja Tatjana viisid läbi seto pitsi õpitubasid ja kolmepäevase käsitööliste ühistöö tulemusena valmis ülikena ohtra seto pitsiga kaunistatud ülevise.

Eesti Vabaõhumuuseumi uued majad **Seto talu ja Peipsiveere talu** vajasisid autentseid esemeid. Seto käsitöömeistrid valmistasid meetrite viisi erinevaid tekstiile ja talusisustust.

Aasta jooksul toimus rida erinevaid koolitusi.

Värskas toimus **soome-ugri kunstnike näitus** „Eesti pühapaigad soome-ugri kunstnike pilgu läbi“.

Seto Kuningriigipäeval Obinitas toimus **käsitöömeistri konkurss**. Teemaks oli seto pits ja kuningriigi meistriks kuulutati Marje Linnus. Publiku preemia pälvis Ingrid Kala seto pitsiga kaunistatud tumba eest.

Seto käsitöömeistrid said erinevate tunnustuste osaliseks:

Anna Kõivo – A. Vabarna nimeline elutööpreemia traditsiooniliste käsitöövõtete elushoidmise eest.

Margit Mahilane – Seto Kongressi Vanemate Kogu poolt tunnustatud aasta ettevõtja Setomaal.

OÜ Kagu Kudujad eesotsas Külli Jacobsoniga – saavutas oma toodetele märgi Tunnustatud Eesti Käsitöö. Eesti kirikinnaste komplekt „KOO ISE“ sai Mardilaadal uue toote auhinna ja lisaks valis Mardilaada komisjon Kagu Kudujad selle aasta Mardilaada parima toote tiitli vääriliseks.

Aasta lõpus avasime uue kodulehe ja tööle asus täiskohaga Seto Käsitöö Kogu tegevjuht.

2015. aastal jätkus mõnus koostöö meie põhiliste koostööpartneritega: Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liit, MTÜ Setomaa Turism, Setomaa Valdade Liit, Seto Instituut, kohalikud Setomaa muuseumid, Eesti Rahva Muuseum ja Eesti Vabaõhumuuseum.

2016. aasta tegevusplaan

- toimuvad seto valge ja värvilise pitsi päevad
- tähistatakse Seto Käsitöö Kogu 10-aastast tegevust
- arendatakse edasi suhteid soome-ugri käsitöömeistritega
- käivitatakse seto rahvarõiva nõuandekoda
- valitakse Seto Kuningriigi näpotüümeister – teemaks seto hame
- osaleme ühise väljapanekuga juba traditsiooniks saanud laatadel-messidel
- tegeleme edasi kvaliteedimärgi Seto Kimmäs rakendamisega
- jätkatakse Pitsiklubi tegevustega
- toimub seto käsitöö ühisnäitus Tallinnas
- korraldatakse üle-eestiline ettevõtlusfoorum Setomaal
- korraldatakse Setomaa külade käsitööpäevad

- kutsutakse ellu rida uusi projekte
- jätkatakse koostööd seniste koostööpartneritega

TARTUMAA

Käsitööühendused

Tartu Käsitööklubi

MTÜ TuleLoo

Käsitöökauplused

Lõngapesa

Tartu Käsitööklubi

Tiina Konsen, tel: 53478479, e-post: tiina.konsen@raad.tartu.ee, kasitooklubi@gmail.com
 Leevikese tn 6, Tartu 50413, kultuuriaken.tartu.ee

1995. aastal asutatud Tartu Käsitööklubi koondab esemelisest kunstist ja käsitööst huvitatud tartlasi ja Tartuga seotud isikuid. Koostöövõrgustikus toimib üle saja kunstniku, käsitöömeistri, õpetaja ja harrastaja ning kümnekond organisatsiooni.

Avalikkusele suunatud tegevusse kaasatakse tegijad nii koostöövõrgustikust kui ka teavituskanalite kaudu. Esmatähtis on pakkuda kunsti- ja käsitööhuvilistele tingimusi oma loomingu eksponeerimiseks. Konkursside puhul otsib võimalusi ka ekspertide rahastamiseks. Lisaks näitustele korraldatakse konverentse, seminare, vestlusringe, õppepäevi, väljasõite.

2015. aasta tegevusaruanne

Tartu Käsitööklubi 2015. aasta suuremateks ettevõtmiseks olid käsitööliidu konkursi „Loomast loodud“ piirkondliku eelvooru ja klubi 20. tegevusaastat tähistava juubelinädala korraldamine. Konkurss-näituse „Loomast loodud“ Tartu piirkondlikku eelvooru esitatud huvitavamaid ja paremaid töid sai vaadata 10. aprillist 9. maini Tartu Laulupeomuseumis. Eelvoorule eelnesid info- ja õppepäevad, sh mentorkoolitused.

20. tegevusaastat tähistas Tartu Käsitööklubi juubelinädalaga, toimusid kolm näitust, kümme meistrikota ja konverents.

6. novembril avati Tartu Laulupeomuseumis näitus „Olnust olevale. Olevast tulevale. Lugudega“. Eksponeeritavaid esemeid suurtest vaipadest pisikeste ehedeni oli kokku 179. Eksponaatide materjalide valik oli rikkalik – esindatud olid vill, lina, puuvill, siid, erinevatelt elukatelt pärit karvased ja siledad nahad, kõõlused, rasv, sarved, luu. Näituse kujundas Tiina Konsen.

7. novembril said ajaloo huvilised ja pärandiuurijad osa Tiigi Seltsimajas olnud ettevõtmisest „Veimevaka lood – käsitöid tsaariajast ja wabariigi aastatest“. Avalikkusele tutvustati klubi liikmete kodudes talle olevat käsitööpärandit.

8.–12. novembrini oli Tiigi Seltsimajas avatud „Kella viie tee käsitööklubiga“, kus igal õhtul jagasid oma kogemusi käsitööklubi asutajaliikmed Aime Toots, Astrid Aavik, Ellen Nukk, Evi Taurafeldt ja Malle Mardiste.

13. november toimus Tartu Laulupeomuseumis konverents „Kunsti parameetrid käsitöös“. Juubelinädala tegemisi toetasid Eesti Kultuurkapitali rahvakultuuri sihtkapital ja Tartumaa eksperdigrupp, Eesti Rahvuskultuuri Fond, Rahvakultuuri Keskus, Tartu Kultuurkapital, Tartu Linnavalitsus, Tartu Linnamuseum ja Tiigi Seltsimaja. Programmijuht oli Tiina Konsen.

Tartu Linnavalitsus tunnustas Tartu Käsitööklubi 20-aastast tegevust tänukirjaga.

2016. aasta tegevusplaan

2016. aastal panustab klubi aega ja ressursse eelkõige oma liikmete huvide realiseerimiseks ja süvendab koostööd Tiigi Seltsimajaga. Osaletakse pärimuspidudel, hansapäevadel, käsitöökojas, koolitustel, õppepäevadel. Plaanis on korraldada väljasõite, et tutvuda käsitööalaste ettevõtmistega mujal Eestis.

Aili Palm, tel: 53428659, e-post: ailipalm@hotmail.ee
Jaama 191-29, Tartu, 50705 <http://tuleloo.edicypages.com/>

MTÜ TuleLoo registreeriti iseseisva mittetulundusühinguna 2010. aastal. Meie eesmärk on hoida ja anda edasi rahvuslikku kultuuripärandit ning edendada käsitööstust ühistegevust. Põhitegevusteks on õpi- ja töötubade läbiviimine, seminaride, koolituste, teabepäevade, heategevusürituste ja õppereiside korraldamine. 2015. aasta lõpu seisuga oli 15 liiget.

2015. aasta tegevusaruanne:

Korraldasime mitmeid töötubasid nii organisatsioonisiselt kui ka -väliselt. Osalesime erinevatel käsitööüritustel, -kursustel, korraldasime regulaarseid kokkusaamisi, kaasasime Tartumaa käsitöölisi.

- 1) MTÜ TuleLoo liikmed osalesid aktiivselt käsitöökoolitustel, -õppepäevadel:
ERKL-i korraldatud „Loomast loodud“ õppepäeval Eesti Rahva Muuseumi näitusemajas Tiigi Seltsimaja korraldatud rahvarõivapäeval Kadi Pajupuu mustrikoolitusel Tartu maavalitsuse ruumides Tartu Käsitööklubi 20. aastapäevale pühendatud konverentsil Laulupeomuuseumis
- 2) Osalesime ühistööga ja ka individuaalselt konkurssidel, näitustel: „Loomast loodud“ Tartu näitusel Laulupeomuuseumis „Loomast loodud“ Tallinna näitusel ERKL-i Rahvakunstigaleriis Tartu Käsitööklubi juubelinäitusel Laulupeomuuseumis
- 3) Viisime läbi õpitubasid
- 4) Korraldasime MTÜ TuleLoo sisekoolitusi:
- 5) Saime tunnustustatud: Eesti Kultuurkapitali Tartumaa eksperdigrupi tänu stipendiumiga aktiivse tegevuse eest rahvakultuuri valdkonnas ja käsitöökultuuri levitamise eest. MTÜ TuleLoole omistati 2015. aasta kultuuritegija tiitel Tartumaal.
ERKL-i käsitöökongressil pälvis Kadri Tomasson II preemia tööga „Kondiklõbin“ ERKL käsitöökongressil pälvis Aili Palm eripreemia tööga „Tervitus talutarest“
- 6) Kaasasime oma tegemistesse Tartumaa käsitöölisi
- 7) Suurepärane koostöö 2015. aastal oli: Tartu Maavalitsusega, Tartumaa rahvakultuuri spetsialistiga, Tiigi Seltsimajaga ja Tartu Puuetega Inimeste Kojaga.

Hea meel on, et Tartumaa käsitöölise list toimib ning selle vahendusel saavad kõik käsitööhuvilised Tartumaal toimuvast teada. Samuti levib listi kaudu ERKL-i info.

2016. aasta tegevusplaan

Osaleda konkursil *eesti-keha-kate2* (nii Tartus kui ka Tallinnas) Osaleda konkursi *eesti-keha-kate2* konkursinäitusel Tartus Korraldada MTÜ ühisreis, kaasates Tartumaa käsitööhuvilisi.

Korraldada koolitus käsitööliidu poolt väljakuulutatud 2017. aasta teemal.

Korraldada kaks käsitöömeistri/käsitööettevõtja loengut.

Osaleda 24. oktoobril käsitöökodades.

Osaleda Mardilaadal.

Korraldada liikmete igakuiseid kokkusaamisi, ühisarutelusid.

VALGAMAA

Käsitööühendused ja -ettevõtjad

Aivar Aan FIE
Aivar Rožanov FIE
Ann MLT OÜ
Eike Jodche FIE
Ene Kaas FIE
Goldstock OÜ
Helme käsitööseeltsing
Hummuli Rahvamaja Käsitööring
Karukäpp MTÜ
Karula Naisselts MTÜ
Karula Kultuuriselts MTÜ
Koidu Lainevee FIE
Lüllemäe Rahvaõpistu MTÜ
Maavillane MTÜ
Maire Riit FIE
Mart Salumaa FIE, Ketta talu
Nuustaku seebid OÜ
Otepää Naisselts MTÜ

Otepää Aianduse- ja Mesinduse Seltsi
MTÜ (kangastelje tuba)
Otepää Gümnaasiumi Kunstikodu
Palupera Käsitöökoda
Piret Ilves FIE
Riidaja Kultuurimaja
Sangaste Käsitööseeltsingu Maja
Zacman Grupp OÜ
Taagepera Käsitöökoda MTÜ
Tsirguliina Rahvamaja
Techne Töökoda AS
Tõrva Kunstistuudio MTÜ
Valga Käsitöökelder MTÜ
Valga Linna Pensionäride Liit
Virve Niilisk FIE
Käsitöökelder MTÜ
MTÜ Tõrva Kunsti ja Käsitöö Koda

Käsitöökauplused, -kojad ja infopunktid

Käsitöö kauplus „Anni Butiik“
Christine Gild MTÜ
Hellenurme Veski
Ketta talu
Otepää Gümnaasiumi Kunstikodu

Lüllemäe Rahvaõpistu
MTÜ Taagepera Käsitöökoda
Tõrva Kunstistuudio
Tõrva Kodu käsitöö
Maire Riit käsitöö-ateljee

Valga Rahvakunsti ja Käsitöö Keskselts

Marge Tadolder, tel: 56466720, e-post: margetadolder@gmail.com

2015. aasta tegevusaruanne

Jätkus seltsimaja renoveerimine. Koostöös Valga Maavalitsusega anti Nõuni maakultuurimajas üle pärandihoidja hõbesõled Valgamaa kultuurikandjatele. Augustis toimus koostöös Valga Muuseumiga esimene rahvarõivaste tuulutamise päev Valga Säde pargis, kus samal ja sellele eelneval päeval pildistati üles ka maakonna eri piirkondade rahvarõivaste komplektid rahvarõivaste veebilehe tarvis.

Oktoobris toimus koostöös käsitööliiduga VIII käsitööettevõtjate foorum Valgamaal. 24. oktoobril toimus neli erinevat käsitöökoda maakonna eri paigus. MTÜ Karukäpp ja OÜ Ann MLT esindasid Valgamaa käsitöömeistreid Tallinnas Mardilaadal.

Koostöös ERKL-iga viisime maakonnas läbi kaks mentorkoolitust: Sandra Urvaku „Käsitööesemete pildistamine ja järeltöötlemine“ Otepääl ning Margus Rebase „Paberist punumine“ Lüllemäel.

Juunis osalesime Valgamaa Tantsupeo korraldamisel. Augustis sai taas teoks Otepää Naisseltsi eestvedamisel Otepää käsitöölaad.

Jätkus koostöö Valgamaa Omavalitsuste Liiduga, koordineerimaks maakonnas erinevaid kultuurisündmusi. VRKK oli detsembris kolmandat aastat koostööpartneriks Valga Maavalitsuse ja Valgamaa Omavalitsuste Liidu tänujalal Valga Kultuuri- ja Huvialakeskuses. Toimusid erinevad õpitoad, sh traditsiooniliste käsitöökottide valmistamise õpituba.

Siiani on tegevust takistanud oma maja/ruumide puudumine, kus kokku tulla, õppepäevi korraldada ja koordineerida keskseltsi tegevust. Sellele on pisut leevendust toonud 2014. aasta lõpus tööle hakanud õmblustuba, kus saab väiksemale seltskonnale õppepäevi korraldada.

2016. aasta tegevusplaan

Erinevad töötoad ja kultuurisündmustest osavõtmine

13. veebruar Anu Randmaa mentorkoolitus Valga Muuseumis

Veebruar–aprill

Kaapotkleitide õmblemise õppepäevad, juhendab Kersti Sirel Valga Muuseumis

9. aprill Oubide valmistamine. Maret Lehise mentorkoolitus Valga Muuseumis

Aprill *eesti-keha-kate2* Valgamaa konkursi näitus Valga Muuseumis või kultuuri- ja huvialakeskuses. Näitus kestab 23. aprillini

Juuni Osalemine XXI käsitööpäevadel Rakveres

6. august Rahvarõiva tuulutamise päev Valgas

7. august Otepää käsitöölaad ja rahvamuusika päev
Rahvamajade suvekool

Detsember Suur galaõhtu

VILJANDIMAA

Käsitööettevõtjad

MTÜ Bonifatiuse Gild

MTÜ Eesti Haabjaselts

OÜ Forge

MTÜ Koordikoda

Krisanne OÜ

Lapi- ja linakoda Olustvere mõisas

Klaasikoda Olustvere mõisas

Keraamikakoda Olustvere mõisas

MTÜ Lõuna-Mulgimaa Kunsti- ja

Käsitöökoda

MTÜ Mulgi Ukuvakk

MTÜ Rahvusliku Ehituse Selts

Tarvastu Käsitöökoda

MTÜ Töötoad

Käsitöökauplused

Viljandi Käsitöökoda

Käsitöökauplus ja stuudio Vingersats

Käsitöökauplus

Maive Käsitöö

Viljandi Aianduse ja Mesinduse Selts

MTÜ Viljandi Käsitöökoda

FIE Piret Ant

FIE Mirja Arm

FIE Toomas Jugaste

FIE Maie Roosimaa

FIE Tõnis Salong

Eesti Loomeagentuur OÜ

SA Viljandimaa Loomeinkubaatorid

TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia rahvusliku
käsitöö osakond

Olustvere Teenindus- ja

Maamajanduskooli rahvusliku tekstiili
eriala

Heimtali Muuseumis

Erinevad käsitöökojad-müügipunktid

Olustvere mõisas

Käsitöökauplus Bonifatiuse Gildis

MTÜ Viljandimaa Rahvakunstiühing

Leida Mägi, tel: 5290617, e-post: rahvakunst@hot.ee

Tallinna 5, Viljandi 71020

Viljandimaa rahvakunstiühingusse on koondunud aktiivsed käsitöötegijad kogu maakonnast. Koos viiakse läbi maakondlikke üritusi: käsitöönäitusi, käsitööpäevi, rahvakunstipäeva, käsitöömessi. Ühingu juures tegutseb koolituskeskus, kus töötavad kursused ja õpiringid. Rahvakunstiühing on loodud 1990. aastal.

2015. aasta tegevusaruanne

18. aprill 19. rahvakunstipäev teemal „Loomast loodud“
5.-7. juuni Rahvusvaheliste hansapäevade käsitöölaad Viljandi vanalinnas
24. oktoober „Käsitöökojad üle maa“
11.–12. detsember 20. Viljandi käsitöömess Sakala Keskuses.

Pidevalt toimuvad koolitused, maakonna rahvamajas viiakse aasta ringi läbi käsitöönäitusi, käsitööpäevi, konsultatsioone, õpiringe.

5. aprillil toimus Paistu rahvamajas 18. rahvakunstipäev, mille peateemaks oli meistrite tutvustamine ja tunnustamine. Väljas olid näitused, töötasid õpitoad, toimusid seminarid, esinesid taidlejad, tunnustasime parimaid.

Seminarid viisid läbi käsitöömeistrid Imbi Karu Türitl teemal „Taimedega värvimine“ ja Anneli Säre Tallinnast teemal „Kangakudumine: saori – loovkudumine“. Nad panid oma töödest välja ka ulatusliku näituse. Priit Retsep õpetas vitspunumist.

Kuulutasime välja Viljandimaa rahvakunstimeistri 2014 ja selle tiitli sai tekstiilikunstnik Astri Kaljus Viljandist.

6.–7. juunil toimus Viljandi vanalinnas hansapäevade käsitöölaad, mis oli väga rohkearvuline nii kauplejate kui ka külastajate poolest.

12.–13. detsembril toimus 19. Viljandi käsitöömess Sakala Keskuses. Oma tooteid pakkusid rohkem kui 90 käsitöömeistrit ja talitoiduvalmistajat üle Eesti. Külastajaid oli ligi 3000.

Rahvakunstiühingu juures töötavas koolituskeskuses viisime läbi mitmed kursused. Kõigi maakonnas tegutseva 14 käsitööringi juures tegutsesid pidevalt erinevad käsitöökursused. Toimus kohtumine Eva-Liisa Kriisiga, kes tutvustas oma raamatut „Läbi lõimede: rahvusliku kangakirjad“.

Ühingu head koostööpartnerid on Viljandimaa Omavalitsuste Liit, TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia, Viljandi käsitöökoda, Viljandi Sakala Keskus, Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liit, Eesti Vabaharidusliit.

Meie suurim probleem on rahaliste vahendite nappus. Projektide kirjutamisega oleme oma ürituse läbiviimiseks abi saanud Kultuurkapitalilt, Viljandi Linnavalitsuselt, Viljandimaa Omavalitsuste Liidult, Rahvakultuuri Keskuselt, kohaliku omaalgatuse programmil.

VORMSI

Käsitööühendused

MTÜ Vormsi Käsitöö Selts

Käsitöökauplused

Vormsi Käsitöö Seltsi Käsitöötuba Hullo külas

Vormsi Käsitöö Selts

Age Kõiveer, tel: 53074046, e-post: agekoiveer@gmail.com

Hullo küla Vormsi vald 91301 Läänemaa

Vormsi Käsitöö Selts (VKS) loodi 2000. aastal. Seltsi peaülesandeks on kohaliku kultuuripärandi väärtustamine ja tundmaõppimine läbi traditsioonilise käsitöö ja elulaadi tutvustamise. Kultuurilise ja ajaloolise eripära hoidmiseks ja edasikandmiseks tegeleb VKS saare loodusressurssidel põhineva ja saarele sobivate traditsiooniliste käsitööoskuste taaselustamisega ning nende kohandamisega uutesse oludesse.

2015. aasta tegevusaruanne

VKS on ühena Vormsi vabatahtlike ühenduse seast aidanud korraldada omakultuuripäeva (kultuuripäev.vormsi.ee), mis 2015. aastal toimus juba seitsmendat korda.

Aasta algul jätkasime oma pooleliolevate rahvariideselikute valmisõmblemisega. Valmis viis oma kangast valmis kootud, kurrutatud ja külge õmmeldud pihikuga seelikut.

Ene Rand juhendas sügisel taas alanud sitsjaki õmblemise kursust. Valmis kokku seitse sitsjaki.

Ka sel aastal oli VKS-il oma väljapanek Mardilaadal. Näitasime ja müüsisime peamiselt Vormsi kindaid ja sokke, lambanahatooteid, telgedel kootud esemeid, bindbongeneid ning teisi Vormsi rahvariide juurde kuuluvaid aksessuaare.

2015. aasta detsembris alustasime ERKL-i mentorprogrammi koolitusega, mille teemaks valisime tikkimise. Mentor Lembe Maria Sihvre jagas infot Vormsi valge tanu kohta ja tikkimisvõtete kohta üldiselt.

Jätakuvalt on väga oluline meie tegevus käsitöötoas, mis toimib muuseumi, käsitööpoe ja infopunktina. Vormsi Lasteaed-Põhikooliga toimuva koostöö tulemusel valmib kooli lõpetaval neil Vormsi naise rahvariidekomplekt.

Endiselt peame oluliseks arendada oma müügiartikleid, mis oleksid enam traditsioonilised (nt rahvarõiva juurde kuuluv ese) või enam Vormsi-ainelised, parendades toodete kvaliteeti, materjali, pakendit ja väljapanekut müügilettidel.

2016. aasta tegevusplaan

Plaanime jätkata koostööd Vormsi Lasteaed-Põhikooliga, et põhikooli tütarlapsed saaksid oma käsitöötundides edaspidigi edukalt tegeleda Vormsi rahvarõivaste valmistamisega. Plaanis on jätkata rahvarõiva valmistamise kursustega ka väljapool seltsi.

VÕRUMAA

Käsitööühendused

MTÜ Näputüüselts

Aila Näpustuudio

MTÜ Vastseliina Käsitööühing

Vana-Vastseliina Külaselts

Sulbi Maarahva Selts

MTÜ Boose Naisselts

MTÜ Hauka Kunsti- ja Käsitööselts

Käsitööettevõtjad

OÜ Vestra

OÜ Võru Ukuharu

OÜ Kunstihoov

Käsitöökauplused

Kunstihoov

Käsitöökauplus „Must kass“

Infopunktid

Dr. Fr. R. Kreutzwaldi Memoriaalmuuseumi käsitöötuba

MTÜ Aila Näpustuudio

MTÜ Kuldre Käsitöötare

Urvaste Naisselts

Tsooru Naisselts

Haanja Naisselts

Lasva Käsitööselts

Vana-Võromaa Käsitöötsöör

Carmen Kungas Rahvarõivad

Versit OÜ

Piret Pilberg-linased riided

Käsitöötavete kauplus „Höbenöps“

FQDesign „Käsitööpood“

Piret Pilbergi kauplus-salong

Kreutzwaldi Muuseumi Käsitöötuba

Marika Sepp, tel: 5192 8199, e-post: sepamari@gmail.com
Kreutzwaldi 31, 65609 Võru

2015. aasta tegevusaruanne

Õpingud Võrumaa Kutsehariduskeskuses pärandturismi korraldaja erialal andsid tuge muuseumi töötubade korraldamisel ja meenete loomisel toetuda pärandile.

Aasta ringi toimuvad köitetööde õpetamise töötoad, kus huvilistel on võimalus käsitsi köita endale märkmik või raamat, parandada ära katkine raamat või panna ajakirjad ühiste kaante vahele. Terve aasta oli Kreutzwaldi muuseumis avatud näitus „Kõitev köitmine“, kus olid eksponeeritud vanad köited muuseumi varudest, muuseumimeeneteks valminud köited ja töötubades õpilaste tehtud köited. Muuseumi käsitöötoa köitetoodeang on muuseumi müügiletis ka saadaval. Kreutzwaldi mälestuspäevaks valmisid esimesed meened uuest tootegrupist „Siil-nõuandja“.

2015. aastal langes huvi töötubade vastu, seetõttu korraldasime neid siis, kui oli olemas huvigrupp.

Suuremad üritused olid – Võru folkloorifestivali „Millest rikkad, sellest helded“ meistrite õu „Rikkuse õu“. Rikkuse õue tegevuseks muuseumi poolt oli vaiba kudumine ja tarkuseraamatu töötuba. Tarkuseraamatut tegime veel Päkapiku lasteaia perepäeval ja kingituseks Keelepesä õpetajatele, rinnamärke Päkapiku lasteaia hooaja avamisperioodiks. Üks suuremaid üritusi oli jõulukuu tervitamine muuseumis, kus lapsed said osa jõuludest muuseumis ja joonistasid jõuluvanaale soovikaardi. Kolmel päeval oli muuseumi käsitöötuba pakutruki töötoaga väljas kultuurimaja „Kannel“ Jõululas, kus trükkisime kingikottidele talvemustreid.

Hea meel on koostöö üle Keelepesäga, mis käib Vana-Võrumaa piirkonna lasteaedades lastele võru keelt õpetamas.

Vana-Võrumaa Käsitöö Tsöör

Vilve Oja, tel: 5541999, e-post: vilve.oja@gmail.com

Küllil Eichenbaum, tel: 56611924, e-post: kylli.eichenbaum@gmail.com

2015. aasta tegevusaruanne

2015. aastal alustati eelmisel aastal koostatud käsitöövõrgustiku toimekava rakendamist.

Toimekava tegevused toetavad piirkondliku käsitöö tootearenduse ja turustamise valdkonna arendamist. Käsitöövõrgustiku toimimisel on peatähtis pidev suhtlemine käsitöölisega ja see on toimunud kogu aasta jooksul. Jooksvaid teateid edastatakse meililisti, Facebooki lehe kaudu ning telefonitsi, aga asjade arutamiseks ja koolitusteks kogunetakse kord kuus (v.a suvekuud). Toimus kaks mahukamat koolitust: „Paikkondliku käsitöötoote arendamine“ (Imbi Kruuv) ja müügiabikoolitus „Käsitöötoodete esitlemine“ (Kadi Pajupuu). Neid koolitusi rahastati käsitöölise mentorkoolituste programmi kaudu.

Aasta lõpuks on elektroonilisel kujul (skannituna) kogutud teadaolevates kirjalikes allikates avaldatud Vana-Võrumaa mustrid, esemed, kirjeldused (töö tegija Karille Bergmann). Tulemuseks on elektrooniliselt kasutatav mustriandmebaas, mis esialgu jääb käsitöölise ringi sisekasutusse tootearenduse eesmärkidel, aga töö materjali kogumisega jätkub, et edaspidi koostada Vana-Võrumaa kirjade ja rahvarõivaste raamat.

Vana-Võrumaa käsitöötoodete müüki ja reklaami toetavate tegevustena tegeldi käsitöö esinduslikuks müügiks vajaliku inventari ja sümbolika loomisega. Esindustelgiga käidi ühiselt väljas Võru folkloorifestivali laadal 10.–12. 07, Seto Kuningriigis 1.08,

rahvarõivapäeval Valgas 29.08, Lindora laadal 28.10 ning 1.–18. detsembril toimus Vana-Võromaa käsitöö müük Aila Näpustuudio fuajees.

Vana-Võromaa käsitöötoodete müüki ja tutvustamist edendab loodud e-pood umapuut.ee, mis aasta lõpus on avatud eestikeelses osas.

2016. aasta tegevusplaan

2015. aasta märksõna oli **koostöö**, 2016. peaks märksõna samaks jääma, et toimiv Vana-Võromaa Käsitöötsöör saaks tugevamaks ja 2016. aasta algul avatud UMA PUUT internetis leiaks oma kliendid. Kestma peaksid jääma ühised laadakäigud ja igakuised kooskäimised, et meid edasi arendada. Eesmärk on jõuda Vana-Võromaa väljapanekuga ka Mardilaadale.

MTÜ Näputüüselts

Karmen Luiga, tel: 5083472, e-post: karmenluiga@hotmail.ee

2015. tegevusaruanne

Peamiseks tegevussihiks oli seatud harivate reiside korraldamine.

Märts	Reis Tartusse
Mai	Osavõtt ERKL-i käsitööpäevadest Türil
Juuli	Võru folkloorifestival „Millest rikkad, sellest helled” Seltsi tutvustamine, töötubade läbiviimine ja loterii (seltsi liikmete käsitöö), Loteriiga toetati Vana-Võromaa Käsitöötsöörü.
September	Pärimuskultuuri päev kultuurimajas „Kannel“, töötubade läbiviimine

MTÜ Aila Näpustuudio

Aila Kikas, tel: 5079920, e-post ailastuudio@gmail.com

Näpustuudio alustas oma tegevust aastal 1995.

MTÜ Aila Näpustuudio pakub lastele ja noortele regulaarset käsitöö- ja õmblusõpet huviringide õppegruppides. Toimub praktiliste käsitööalaste oskuste arendamine ja täiendamine käelise tegevuse kaudu (õmblemine, käsitöö eri tehnikatega, pehmete mänguasjade valmistamine) ning eelloetud valdkondade õpetamine ja arendamine.

Lisaks igapäevatoele korraldatakse meisterdamiskursusi täiskasvanutele, meisterdamishommikuid kooliklassidele. Osaleme aktiivselt käsitöölaadadel. Oleme sisustanud tervikliku käsitööstuudio kolmes ruumis, et tagada õpilastele väga head tingimused õppeks käsitöö vallas. Loodud on võrdsed võimalused kõikidele õpilastele.

Näpustuudio üheks töösuunaks on taaslustada meie esivanemate töid ja tegemisi. Toimub kangakudumisõpe. 2015. aasta kevadel taotlesime overlokmasina ostuks toetust, mille ka saime. Tänu nendele vahenditele on hetkel võimalik õpetada õmblemist süvendatult. Meile on oluline järjepidevuse säilitamine, traditsiooniliste oskuste edasiandmine ja õpetamine Näpustuudios. Samuti toimub koostöö käsitöömeistritega, et leida võimalusi kohandamiseks traditsioone tänapäevaga ning luua uut, kasutades traditsioonilisi käsitöövõtteid.

ALALIITUDE AASTAARUANDED

Alaliitude Nõukoda

Alaliitude Nõukoja juht on Lembe Maria Sihvre, kes kuulub ka käsitööliidu juhatusse. Aruandeaastal on peetud läbirääkimisi uute alaliitude loomiseks. Loodi uus alaliit – puu- ja tohutöö meistrid. Tihedam koostöö puudub Eesti Paeliidu ning seppade alaliiduga. Alaliitude tegevust kajastati infolehes Teataja ja olulisematest ettevõtmistest informeeriti huvilisi kodulehe www.folkart.ee kaudu.

Eesti Lapitöö Selts

Marja Matiisen, ELTS juhatusse liige, tel: 501 5651, e-post: kontakt@marjamatiisen.com

Aastanäitus toimus 1.–31.augustini Alatskivi lossis.

Teemaks oli „Josephine lilleaed“, ajendatuna kunagise majaproua kaunist aiast.

Paralleelselt toimus lossis ka Katre Arula isiknäitus „Rõivad räägivad“.

Seltsi aasta kokkutulek toimus 31. juulist 1. augustini samuti Alatskivil.

Lossi päeval, 1. augustil, korraldasime lapitöö õppettoa kohalikele ja teistele huvilistele.

Külastasime ka piirkonna käsitöö ja kultuuriobjekte.

Seltsi liikmete isikunäitused:

Katre Arula	„Siidiga, niidiga“ Põltsamaa Käsimekojades juulis-augustis
	„Rõivad räägivad“ Alatskivi lossis augustis
Mall Vesilo	„Oodates kevadet“ Olustvere leivakojas
Hilja Sepp	„Pühapäevatee“ Rahvakunsti Galeriis, Tallinnas veebruaris
	Tartu Maavalitsuse galeriis aprillis
	Elva Linnavalitsuse saalis novembris

Tunnustamised

Hilja Sepp	Mardilaada uue toote üks peapreemiast pandlakirjaliste kootud lapitekkide eest
Katre Arula	lapitehnikas kaubagrupile Tunnustatud Eesti Käsitöö meistrimärk; Näitus „Siidiga Niidiga“ Rahvakunsti Galeriis sai galerii aasta parima näituse tiitli.

Oma lapitöödega on osaletud paljudel ühisnäitustel ja võistlustel:

Ene Pars	Katariina Gildi sünnipäevanäitusel Katariina kirikus Tekstiilikunstnike ühisnäitusel „Eesti mustriid“ Pärnu Uue Kunsti Muuseumis Kuraatorina Silvia Kalviku mälestusnäitusel „Võlutriip“
Elle Ikävalko	Lapitöö festivalil, 19 th Open European Quilt Championchip, Hollandis, Soome lapitööseltsi Finnquilt võistlusel „Imeline valgus“
Hilja Sepp	Tartu Lauupeomuseumi näitusel „Loomast loodud“
Kristi Teder	Paide Ühisgümnaasiumi õpetajate loomingu õhtul; üleriigilisel käsitööpäevade näitusel, Türil

Seltsi liikmed juhendavad mitmeid lapitööringe ja kursusi. Mitmetel toimusid ka 2013 aastal näitused.

Elle Ikävalko – meistrikoda „Käsitöökodade“ ürituse raames

Eve Oro – Põltsamaa „Kivvja“ lapitööring.

Marja Matiisen – Tallinna Rahvaülikooli lapitöökursus ja osalejate kevadnäitus

Sune Teemaa – lapitööring Põhja-Tallinna Sotsiaalkeskuses

Aire Kapstas – lapitööring Raplas

Katre Arula – kursused Põltsamaal, Teokojas
Mall Vesilo – lapitöökursused Olustveres
Anni Kreem – lapitöökursused Tallinna linnalaagri lastele
Kristi Teder – Järvamaa „Jõulukroonil“ lapitöötuba

Erivajadustega käsitöömeistrid

Anneli Säre, tel: 5615 6456, e-post: anneli@loometaru.eu

Meil oli üks suurem näitus Kullo Galeriis „Saorid ja keraamika“. Avamine oli 15. septembril 2015. Osalejaid oli üle Eesti: Võrust Järve Kool ja Keskus Meiela, Kiigemetsa Kool, Astangu Kutser rehabilitatsiooni Keskus, Hilariuse Kool, Pirita Sotsiaalkeskus, Viimsi Tugiühing, Heleni Kool, Tondi Põhikool. Kevadel mais oli väiksem saorinäitus Büroomaailma galeriis, esindatud olid Hilariuse Kool, Heleni Kool ja Võru Keskus Meiela. Keraamikaga on alustanud Hilariuse kool.

Kangakudujad

Veinika Västriku, tel: 5806 8703, e-post: veinika@kangaspuu.ee

Kangakudujate alaliidu iga-aastane suursündmus on oktoobri esimesel laupäeval toimuv üleeestiline kangakudujate infopäev. Üritus, mis sel sügisel toimus juba 13. korda, on aset leidnud iga kord erinevas Eesti paigas. Seekord olime Räpinas, kus ligi sada huvilist võeti lahkesti vastu Räpina Loomemaja kangakojas ja Räpina Aianduskooli tekstiilkäsitöö eriala õpperuumides.

Infopäeva eesmärgiks oli tutvuda Räpina kandile iseloomulike kangakudumistehnikatega, eelkõige linase kanga sisse kirja *korjamisega*, Räpina põlle ääre pilupõimimisega ja põllenarmaste punumisega.

Päev algas Räpina Aianduskooli seminariruumis ettekannete kuulamisega. Kauaaegne tekstiilkäsitöö eriala eestvedaja Lüüli Kiik tutvustas lühidalt õppekava sisu ja vastuvõtutingimusi. Seto Talumuuseumi varahoidja Tiiu Kunst esitles muuseumi kogudes olevaid korjatud kirjadega kaunistatud rahvarõivaid, pühaselinikke ja kodutekstiile. Tekstiilkäsitöö eriala vilistlased, nüüdsed hinnatud seto käsitöömeistrid Marje Linnus ja Maret Vabarna tutvustasid oma kootud kangast valmistatud hamet ja setoainelist õlakatet. Kuulajad said asjatundliku ülevaate setokeelsest kangakudumise sõnavarast ning tootearenduse protsessist koos praktilis-eluliste nõuannetega.

Lõunapausi ajal oli kooli fuajeesse üles seatud näitus „*Punane ja valge*“, mis koosnes osalejate poolt kaasatoodud telgedel kootud esemetest. Kõrvuti setoaineliste puna-valgete hamede, kirivööde ja linikutega võis seal näha ka tänapäevases kujunduses põrandavaipu. Näitusekülastajate lemmikuks valiti põimetehnikas põrandavaip, mille on kudunud Eha Kuld Läänemaalt. Kooli koridore kaunistas ümbruskonna küladest kogutud mustriliste põrandavaipade väljapanek, mille korraldas Kristel Põldma. Kohalike kangakudujate töödega võis tutvuda Räpina Loomemaja kangakojas ja kõrvalasuva mõisa ruumides.

Loomemaja õpitubades oli võimalik meistrite käe all õppida Räpina kihelkonna põlleda kaunistusvõtteid (pilu põimimine kangakudumise ajal, narmaste valmistamine) ja lisaks ka damastiraami abil Räpina kihelkonna vööde kudumist. Aianduskooli kangakudumise õppeklassis näitasid seto käsitöömeistrid Anne Kõivo ja Maret Vabarna, kuidas laastu abil lõimedes koelõngast mustreid kududa. See arhailine töövõte on säilinud veel vaid Kagu-Eestis ja Setomaal ning väärub tänapäeva kudujatele edasiandmist.

Järgmine kangakudujate infopäev toimub 1. oktoobril 2016 Viljandimaal Mustlas Tarvastu Käsitöökojas.

Käsitöökolleksioneerid

Ulve Kangro, tel: 553 4051, e-post: ulvekangro@gmail.com

Jätakuvalt on täienenud käsitöö kolleksioneeride read. 2015. aastal toimusid vanade tekstiilide hooldamise, korrastamise ja säilitamise koolitused Eesti eri paikkondades. Veebruaris Tallinnas, märtsis Raplamaal, mais Tartus, Tallinnas ja Räpinas, novembris Viljandis. Palju on tegeletud individuaalse nõustamisega.

Ootame jätkuvalt huvilisi. Eesmärgiks on kaardistada eraisikute käes olevad vanade käsitöösamete kolleksioonid, töövahendid ja käsitööalane kirjandus, korraldada näitusi ja õppida hooldama, korrastama ja säilitama tekstiilist käsitöösameteid.

Käsitöömeistrid

Kristi Teder, tel: 526 3156, e-post: tederkristi@gmail.com

2015. aasta tegevusaruanne

Aruandeaasta suvel korraldasime kolmepäevase traditsioonilise käsitöömeistrite alaliidu kursuse Pärnus teemal „Rõivad rõõmustavad“. Õpetajaks oli käsitöömeister Katre Arula. Koolituse käigus õpiti nippe ja tehnikaid, mida saab kasutada vanade ja kappi seisma jäänud rõivaste taaselustamiseks.

2016. aasta tegevusplaan

Käsitöömeistrite alaliidu traditsiooniline kursus, Pärnu Nooruse majas 1.–3.augustil.

Mänguasjameistrid

Lembe Maria Sihvre, tel: 513 839, e-post: lembe.sihvre@mail.ee

Aasta suursündmuseks võib kindlasti pidada Sirje Raudsepa isikunäitust „Kadrioru karud“ sellega taotles ja kaitses autor edukalt Tunnustatud Eesti Käsitöö märki.

Koostöönäitusest „Koosmäng“ on välja kasvanud erinevad rühmitused, kes koos korraldavad mitmesuguseid ettevõtmisi – grupp mänguasjameistritest osales veebruaris Riias rahvusvahelisel mänguasjamessil.

Meid on märgatud – üha enam tellitakse mänguasjameistritelt erinevaid suveniire, auhindu jne. Lelud muutuvad üha populaarsemaks (näiteks Katariina Naaritsa sari Pelgulinna Sünnitusmajale – vapiloom kanguru pojakesega).

Jõulude ajal osalesid paljud mänguasjameistrid projektis Vanamõisa Jõulumaa (kuraator Tiia Mets), külastajaid jagus sellele imeilusale näitusele kuhjaga.

Pitsimeistrid

Eeva Talts, tel: 5645 3401, e-post: eeva.talts@mail.ee

Priit Halberg, e-post: priit.halberg@gmail.com

2015. aasta oli pitsisündmuste osas eelmiste aastatega võrreldes kindlasti rikkalikum.

Pitsimaailm MTÜ korraldas 2014. aasta detsembrist 2015. aasta jaanuari alguseni koos Hispaania veebipõhise niplispitsi ajakirjaga Bolilleras rahvusvahelise pitsiürituse „Unistuste puu“ („Tree of Dreams“), mille raames ehitati pitsidest ehetege suur jõulukuusk Tallinna Püha Siimeoni ja naisprohvet Hanna kirikus.

28. mail kaitses Angelika Nõps Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia rahvusliku käsitöö osakonnas edukalt oma magistritööd „Metallniplispitside levik eesti rahvarõivastel 18.–19. sajandil Eesti Rahva Muuseumi kogude põhjal, nende kasutamise otstarve ja pitside

rekonstrueerimine“. Angelika Nöps sooritas ka Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liidu kutseksami ning sai 7. kategooria meistriks tekstiili alal.

18. maist 31. augustini oli Jänedal raamatukogus näitus „Kaunis niplispits“, millega tähistati 10 aastat niplispitsi koolitust Jänedal (korraldaja MTÜ Loometöö).

30. maist 17. juulini oli Rõuge Käsitöökuuris näitus Angelika Nöpsi magistratöö praktilisest osast, st pitsidest ja rekonstrueeritud esemetest, mille kaunistamiseks on kasutatud metallpitse.

Juunis osales Pitsimaailm MTÜ ja MTÜ Niplispitsi Selts juhatuse liige Priit Halberg Rahvusvahelise Niplis- ja Nõelpitsi Organisatsiooni (OIDFA) nõukogu istungil Sloveenia pealinnas Ljubljanas ning kaitses edukalt taotlust korraldada organisatsiooni 19. kongress ja peaassamblee 2020. aastal Tartus. Priit Halberg on hetkel Eesti ametlik esindaja OIDFA nõukogus. MTÜ Eesti Konverentsibüroo valis OIDFA kongressi taotlemise võitjaks konverentside korraldamise kategoorias „Edukas taotleja 2015“.

Juunis tutvustas niplispitsi tegemist Tallinna vanalinna päevadel Priit Halberg.

14. Pärnu pitsifestival (18.–19. juuli) – osalesid Rootsi, Läti, Eesti niplajad. Näituse teemaks oli rahvuslikud pitsid. Priit Halberg osales eraldi oma väljapanekuga, kuna võitis 2014. aastal niplajate rändauhinna. Auhinna uueks laureaadiks valis ta Angelika Nöpsi. Pitsifestivali raames toimus ka võistuniplamine, mille võitis Ave Talts Tartust. Eeva Talts õpetas töötoas seto niplispitsi ning Kristiina Nemirovitš-Dantšenko niplispitsi konstrueerimist ringina. Külalised Rootsist esinesid loenguga Vadstena pitsidest, Angelika Nöps tutvustas loenguga oma magistratööd.

MTÜ Niplispitsi Selts korraldas oma 20. tegevusaasta tähistamiseks näituse Eesti Käsitöö Maja rahvakunsti galeriis (7.–27. juuli) – väljas oli üle saja töö 27 pitsitegijalt. Tegemist oli seltsi ajaloo esimese näitusega (organiseeris Priit Halberg).

Augustis osales MTÜ Rahvuslikud Pitsid Haapsalu pitsipäeval (Kristiina Nemirovitš-Dantšenko).

18. augustist 14. septembrini oli Tartu linnaraamatukogu IV korruse fuajees võimalik vaadata näitust „Niplispits Tartus 10“ (korraldas MTÜ Hestia).

18.–20. septembril oli Estonian Design Studio galeriis Tallinnas väike niplispitsi näitus „Isa ja pojad“ – Martin, Toomas, Johannes ja Priit Halbergi töödest.

5.–8. novembrini korraldasid Tartu ja Tallinna niplajad töötoa Tallinnas mardilaadal.

Detsembris osales Priit Halberg Soomes Hankasalmis Põhjamaade ja Balti riikide pitsinäituse „Päivitetty pitsi“ (7. detsember 2015 – 22. jaanuar 2016) avamisel, tutvustades Eesti pitside ajalugu. Näitusel esindasid Eestit Priit Halbergi, Kristiina Nemirovitš-Dantšenko ja Aino Hundi niblatud pitsid. Samuti oli näitusel kaks vana tanu Ruhnust.

Niplispitsi tegijad on aktiivsed Pärnus (Pärnu Pitsistuudio), Tallinnas (MTÜ Niplispitsi Selts, MTÜ Rahvuslikud Pitsid ja Pitsimaailm MTÜ), Jänedal (MTÜ Loometöö), Tartus (MTÜ Hestia), Narvas (Eesti Pitsi Gild) ja mujal.

Pitsikursused toimuvad Tallinna Rahvaülikoolis (õpetaja Kristiina Nemirovitš-Dantšenko), Tartus (õpetaja Angelika Nöps), Narvas (Olga Kublitskaja) ja mujal.

Kui 2015. aasta alguses oli OIDFA-s viis liiget Eestist, siis aasta lõpuks oli nende arv tõusnud 13-ni. 2016. aasta suvel (juunis) Ljubljanas toimuval OIDFA kongressil allkirjastatakse ka lepingud kongressi korraldamiseks 2020. aastal Tartus.

Priit Halberg kuulub Hispaania veebipõhise niplispitsi ajakirja Bolilleras toimetusse ning tegutseb aktiivselt selle väljaandmisel (neli korda aastas). 2015. aasta oktoobris käis ta tutvumas Hispaania pitsidega ja nende valmistamisega Seviljas, Cordobas ja Valencias.

2015. aasta tähtis pitsisündmus oli ka Eeva Taltsi ja Reet Piiri raamatu „Seto niplispits” ilmumine.

Harjumaa muuseumis Keilas avati 30. juulil ka väga huvitav näitus Pakri saartelt pärit esemetest ja fotodest „Pakrilaste kallisvara“, millega meenutatakse 80 aasta möödumist Pakri muuseumi avamisest. Suur osa näitusest on pühendatud ka niplispitsile. Näitus on avatud 5. juunini 2016.

MTÜ Rahvarõivas

Anu Randmaa, tel: 5668 2283, e-post: anu@folkart.ee

2012. aasta mais käivitus programm „Eesti rahvarõivas 2012–2016“. Programmi alla koondunud tegevused on juba neli aastat andnud alaliidu tegevusele peamise sisu. Nendeks on veebilehe Eesti rahvarõivad www.rahvaroiwad.folkart.ee täiendamine ja sellega seonduvad üritused.

Teise suurema valdkonna moodustavad koolitused ja infopäevad.

2015. aastal leidis, nagu varasematelgi aastatel, aset kolm paikkondlikku rahvarõivapäeva koos fotosessioonide ja esitlustega. Need toimusid vastavale piirkonnale tähtsa ürituste raames.

Lisaks neile said fotografeeritud meie Tallinna rahvarõivakoolis valminud rõivakomplektid.

- 13. juuni. MTÜ Rahvarõivas koolituse „Minu rahvarõivas – särgist sõbani“ II grupi lõpetamine Eesti Vabaõhumuuseumis. Vastavatud Seto talus toimus koolitusel valminud komplektide fotografeerimine ja demonstratsioon. Rõivakomplekte tutvustas etnograaf Igor Tõnurist.
- 4.–5. juuli. Pärnumaa rahvarõivaste fotografeerimine C. R. Jakobsoni Talumuuseumis koostöös Monika Jõemaa ja Inna Rauaga. Toimus rahvarõivaste demonstratsioon ja esitus. Üritust kajastas aktiivselt Pärnumaa meedia: ilmus kahe lehekülje pikkune artikkel Pärnu Postimehes ning video lehe veebiväljaandes.
- 11.–12. juuli. Põhja-Viljandimaa rahvarõivaste fotografeerimine Jaska mõisas Viljandi Muuseumi etnograafiakogu kuraatori Tiina Jürgeni ja meie fotograafi Sandra Urvaku eestvedamisel. Toimus näitus erakogudes olevatest vanadest esemetest, Viljandi muuseumist pärit Põhja-Viljandimaa rõivastest ning muidugi esitleti tänapäeval valmistatud komplekte. Viljandimaa rõivaid tutvustas Tiina Jürgen. Viljandimaa kinnastest rääkis ja omakootud koopiaid näitas Merike Saaremets.
- 29. august. Valgamaa rahvarõivaste esitus ja fotografeerimine koostöös Valgamaa Muuseumi ja Marge Tadolderiga. Muuseumi direktor Andres Rattasepp järgis meie üleskutset korraldada rahvarõivaste tuulutamisi ka maakondades. 29. augustil toimuski Valgas, Säde pargis rahvarõivaste tuulutamine, käsitöölaad, folklooriprogramm, õpitoad jms. Kohal olid ka naaberriigi Läti tantsurühmad ning esitleti ka mõningaid Läti kihelkondade rahvarõivaid.

Endiselt on probleemne pildistatud kostüümide kohta käivate tekstide koostamine. Praeguseks on kokku lepitud Hanila Muuseumi juhataja Liivi Vainuga Läänemaa kihelkondade algtekstide koostamise osas. Põhja-Viljandimaa tekstid on Tiina Jürgenil olemas ning ta kohandab neid vastavalt veebilehe vajadustele. Valgamaa rõivaste tekstid tuleb kokku koguda erinevate meistrite käest. Need vajavad veel toimetamist ja retsenseerimist. Pärnumaa tekstid on koostamisel.

2015. aastal toimetas ja retsenseeris etnograaf Jana Reidla kõigis veebilehel olevates tekstides ehte kohta käivad kirjeldused. Ta lisas sinna näited ning lingid muuseumiesemetele.

2016. aastaks on sukkade kohta analoogne tegevus eelkõigelt tasandil sõlmitud Anu Pingiga.

Fraktal OÜ, kes haldab meie portaali, saadab meile igakuiselt ülevaate saidi külastatavusest. Valdavalt on see tasapisi tõusnud. Mõjutajateks on koolituste toimumine, volikogu ja avaldatud aruanded, meediakajastus, paikkondlikud pildistamised, Mardilaat. Väiksem on

külastatavus juunis, juulis ja detsembris.

Näidiskomplektid

Komplektide valmistamise eesmärgiks on eelkõige vähem uuritud paikkondade traditsiooniliste rahvarõivaste väljatoomine, näituste korraldamine Eestis ja väljaspool ning komplektide näidisõppematerjalina kasutamine.

Möödunud aastal valmisid Kärla naise, Pakri naise, Hargla naise, Jõhvi naise ja Karula mehe rahvarõivakomplektid. Valmistati veel lisaesemeid olemasolevate näidiskomplektide juurde: sukki, säärepaelu, suurrätte, pikk-kuub, ehteid ning talviseid peakatteid koos kirjelduste ja lõigetega. Paar korda aastas rendime komplekte välja ka esindusrõivastena.

Näitused ja demonstratsioonid

30. augustil toimus Kadrioru pargis esimest korda rahvarõivaste tuulutamine. Idee sai alguse sellest, et igal aastal valmib rahvarõivakoolitustel kümneid uusi rõivakomplekte, aga võimalusi neid kanda on väga vähe. Rahvarõivaste tuulutamisel on aastakümnete pikkune traditsioon Soomes, otsustasime nendelt luba küsida ja ka Eestis sellisele üritusele aluse panna. Kohal oli hinnanguliselt 300 osalejat, tagasiside oli positiivne ja sooviti kindlasti ka järgmisel aastal osa võtta. Võib öelda, et ettevõtmine oli väärikaks sissejuhatuseks 2016. aasta rahvarõiva-aastale.

Mardilaadal toimus Virumaa rahvarõivaste ja valminud näidiskomplektide esitus koos kommentaaridega etnograaf Reet Piirilt ja Kersti Loitelt. Mardilaada presentatsioonid on leidnud väga head tagasisidet, neid esitlusi oodatakse ja tullakse ka spetsiaalselt vaatama.

2015. aasta lõpus avati Rahvakunsti galeriis Silvi Allimanni näitus „Rahvarõivaste radadel“. Jätkus 2014. aastal koos Tallinna Rahvaulikooliga käivitatud koolituste sari „3D kultuur“. Selle raames toimus kaks infopäeva.

10. aprillil tutvustati tallinlasele sobivaid rahvarõivaid ning uut traditsiooni – rahvarõivaste tuulutamise päeva, mis toimus esimest korda möödunud suvel, 30. augustil.

Infopäeva eesmärk oli kaasata üksikisikutest rahvarõivameistreid ja -omanikke, tekitada arutelusid ja pakkuda võimalust rõivaid näha ja näidata.

Esitleti rõivakomplekte Tallinna ümbruse kihelkondadest. Esitlejateks MTÜ Rahvarõivas ja rahvarõivakoolituste lõpetajad. Eesti Vabaõhumuuseumi teadussekretär Maret Tamjärv esines ettekandega rahvarõivatraditsioonist tallinlase pilgu läbi. Esitlust tutvustas Igor Tõnurist. Infopäeval osales õpetajaid, kollektiivide esindajaid ja üksikisikuid. Huvi oli suur, tehti hulganisti fotosid, sooviti rõivaid lähedalt näha.

18. septembril tutvustas Maret Tamjärv rahvarõivaste valmistamise ja kandmise ajalugu ja traditsioone läbi aegade. Loengut täiendas samal ajal Igor Tõnuristi ja Lembe Maria Sihvre poolt läbiviidud modelli näidisrõivastamine argirõivastesse, pidurõivastesse, talverõivastesse ja pulmarõivastesse. Infopäeval tutvustati ka rahvarõiva-aastat 2016 ning MTÜ uusi algatusi: rahvarõivaklubi ning lastele mõeldud rahvarõivatunde.

Koolitus

Septembris 2012 alustas MTÜ Rahvarõivas uut koolitust rahvarõivahuvilistele: „Minu rahvarõivas – särgist sõbani“. Eesmärk on õpetada ühest kihelkonnast lähtuvalt valmistama meeste ja naiste rahvarõivaid ning anda lisaks laiapõhjalised teoreetilised teadmised valdkonnast.

Juunis lõpetas selle koolituse II grupp. Analoogne koolitus käivitus 2014. aasta sügisel ka Saaremaal ning 2015. aasta jaanuaris Tõstamaal. Saare naiste initsiatiivil kogunes 32 huvilist, Tõstamaal käib koos 18 naist Lääne- ja Pärnumaalt. MTÜ Rahvarõivas on neile koostanud õppekava, koordineerib õppetööd ja tagab õpetajad. Mõlemad koolitused jätkuvad 2016. aastal.

Kultuurkapitali toel käivitus taas ka kursustlastele mõeldud teoreetiliste loengute sari. Lisaks toimusid rahvarõiva üksikesemeid käsitlevad koolitused. Jätkuvalt täituvad paremini nädalavahetustel toimuvad kursused. Populaarsemad kursused olid aruandeaasta kevadsemestril kudumiskursused (rahvuslikud sukad, Kirsti Jõeste meistriklasse, Haapsalu sall). Sügissemestril aga Rahvarõivaklubi, mis jätkab oma tööd ka uuel poolaastal.

Möödunud suvel toimus arvult juba XI rahvarõivalaager.

Seekord küll väiksem kui tavaliselt. Üheks põhjuseks oli see, et üritusi kuhjus nii korraldajatele kui ka osalejatele samaks ajaks mitmeid ning kindlasti ka see, et aegsasti kokku lepitud lektorid Lätist viimasel minutil tulemata jäid. Järeldus sellest on, et ka rahvarõivalaager peab edasikestmise korral oma olemust uuendama ja ilmselt muutub see ka rohkem nišitooteks.

Nõustamine, teabematerjali koostamine

Meistrid jätkasid tikandite tööjuhendite koostamist vastavalt sellele, kuidas tellimustöid laekus.

Rahvarõiva Nõuandekoda osales oma väljapanekuga Mardilaadal. Toimus Virumaa rahvarõivaste demonstratsioon. Boksi peateemaks olid rahvarõivasukad, taustal oli väljas näitus erinevatest sukkadest. Boksis tutvustati erinevaid rahvarõivaste juures kasutatavaid tehnikaid, reklaamiti meie koolitusi ja tegevust laiemalt.

Rahvarõiva Nõuandekoda asub Allikamajas, Lühike jalg 6A. Samas asub ka rahvusliku käsitöö koolituskeskus. Seal on eksponeeritud meie näidiskomplektid ja õppematerjalid. Nõuandekoja külastamiseks on vaja aeg kokku leppida, sest puudub võimalus nõuandekoja pidevaks lahtihoidmiseks.

Väikeettevõtjad

Liina Veskimägi-Ilste, tel: 5667 4671, e-post: liina@folkart.ee

Käsitööettevõtjate alaliit tegutses 2015. aastal tagasihoidlikult. Otse ettevõtjatele oli suunatud kaks ettevõtmist. 24. aprillil toimus käsitööliidu infopäev ettevõtjatele. See on traditsiooniline kokkusaamine, kus tutvustame liidu tegevust, räägime uutest plaanidest, ühtlasi alustame registreerimist suvisele käsitöölaatadele. Kuna infopäev on seotud ka laatade tutvustusega, on osavõtjate arv olnud alati suur, nii ka 2015. aastal. Teine ettevõtmine on käsitööettevõtjate foorum, mis toimus 9. oktoobril Valgas.

Koostöö käsitööettevõtjatega toimub suurimatel laatadel (Mardilaat, keskaja päevad Tallinna vanalinnas ja rahvakunstilaat) nõustame, koolitame mentorkoolituste ja kursuste kaudu ka ettevõtjaid. Ettevõtjad on osalenud meie konkurssidel ja korraldanud galeriis näituseid.

Vildikoda MTÜ korraldas eelmisel aastal ühe vildinäituse. Näitus Hõbehall toimus 1. märtsist 19. aprillini Tallinnas, Meistrite hoovis asuvas Vildikojas. Näitusel osalesid erinevaid vilditehnikaid valmistavad meistrid üle Eesti – Mareli Rannapi, Eve Tiidolepa, Liina Veskimägi, Riina Maituse, Maaja Kalle, Katre Arula, MTÜ Maavillane. Viltijate alaliit teeb oma tegevuses väikese pausi, et veidi ringi vaadata, ennast koguda ja mõne aja pärast uute ideedega tagasi olla

Väikekandlemeistrid

Toivo Tähemaa, tel: 5091918, e-post: toivo@overall.ee

2015 oli tegus ja põnev aasta. Algas kohe töötoaga Tallinna Tugikeskuse JUKS noortega ning jätkus Suurupi seltsi pillidega varustamisega. Suurem koostöö läks käima veel Pilliaida kaaskandlemeisterdaja Rein Reinupõlluga (avastasime, et koos kandleosade ladu pidada on tõhusam ja vähem kulukas). Samuti sai kandletarvikuid valmistatud Saku Lionsi klubi toetusel Saku koolilastele käsitöötunnis valmivatele pillidele, sama (aga juba kooli enda rahastamisel) sai tehtud ka Laagri kooli käsitöö tunni tarbeks. Kesksuvel toimunud Tartu hansapäevadel katsetasime uut laudkannelt, mille valmistasime käepäraste vahenditega Tartu hansapäevadel kohapeal. Töötuba oli väga populaarne ning vaatamata sõrme pihta löödud haamrilöökidele oli heatujulisi lapskäsitöölisi rohkem, kui kahe päeva jooksul rahuldada jõudsim. Suur tänu Liina Järvpõllule toetuse ja korraldamise eest! Sügisel läks lahti koolide pilliosturalli mis kestab siiani. Pille on kokku valmistatud paarsada ning töötubades veel ligikaudu 50 neile lisaks – mitme pillimeistri peale kokku ja Eestimaa eri paigus. Tarvikutega on laste koolitööde raames toetatud aga vähemalt 150 pilli valmimist.

Puu- ja tohutööd

Andres Rattasepp, tel: 5553 9677, e-post: frrugo@gmail.com

2015. aasta tegevusaruanne

Hetkel on alaliidu nimekirjas 5 meistrit. Aruandeaastal oli ettevõtmisi ühiselt, aga ka individuaalselt. Osaleti Olustvere rahvusliku puutöö eriala ühisnäitusel “Puulased” Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liidu galeriis, Valga Muuseumis, Viljandi Pärimusmuusika Aidas ja Pärnu Muuseumi näituse “Käsitööplahvatus” ühe osana. Korraldati puutöölaagreid, õpitubasid ja palksauna ehituse talguid. Suvel Olustveres korraldatud rahvusvaheline Craft Camp raames õpetati välismaalastele tohutööd.

Väga hästi läks ka Mardilaadal, kus meie puu- ja tohutööde meistrite kojale anti Parima Meistri tiitel.

Margus Rebane juhendas Rahvakunsti ja Käsitöö Liidu mentorprogrammi raames vits- ja ajalehtedest punumist, kivi lõikamist ja voolimist. Kursuseid toimus paljudes Eesti paikkondades ning ka Norras.

Alaliidu liikmed osalesid näitustel: „Me oleme Soome-Ugrilased“ (M. Rebane), „Märsiga tee...“ (A. Rattasepp). Andres juhendas TÜ VKAs valikaine “Kasetohust tarbeesemete valmistamine” tööd ning osales rahvakunsti kutsekomisjoni töös.

Puutöölase õpitubade projekti “Palupera kogukond aktiivsemaks atraktiivsemas mõisakooli kompleksis” raames toimus erinevaid töötubasid.

KOOSTÖÖPARTNERID JA KOOLID

Tallinna Ülikool

Ene Lind, PhD, loodusainete ja tehnoloogia didaktika õppesuuna juht, tel 699 6556,
e-post: enelind@tlu.ee Räägu 49, Tallinn www.tlu.ee

Tallinna Ülikoolis valmistatakse ette käsitöö ja kodunduse ning töö- ja tehnoloogiaõpetuse õpetajaid magistri tasemel. Seoses ülikoolis toimunud reformi ning struktuurimuudatustega on muutunud instituutide nimetused ning osakonnad asendunud õppesuundadega. Endine tööõpetuse osakond kuulub 2015. aasta 1. septembrist loodusainete ja tehnoloogia didaktika õppesuunda loodus- ja terviseteaduste instituudis, koordineerides teadus-, õppe- ja arendustegevust fookusvaldkonnas „Terve ja jätkusuutlik eluviis“.

Õppesuuna üheks ülesandeks on toetada ühiskonna ja riigi jätkusuutlikku arengut haridusteaduste valdkonnas töö- ja tehnoloogiaõpetuse, käsitöö ja kodunduse õpetajate ettevalmistamise, ainealase teadus- ja arendustegevuse ja nende tulemuste rakendamise ning akadeemilise partnerluse arendamise kaudu. Enda rolli nähakse ka Eesti esemelise rahvuskultuuri ning töötraditsioonide hoidmisel ja arendamisel. Seejuures tehakse koostööd välispartneritega, kutse- ja üldhariduskoolidega ning erialaseltside ja liitudega. Osaletakse rahvusvaheliste erialaühenduste töös (NordFo, Põhjamaade tööõpetuse uuringu- ja arengufoorum; IFHE, Rahvusvaheline Kodunduse Liit; rahvusvaheline uurimisrühm „Food, Culture and Learning“); välja on kujunenud partnerlussidemed teiste vastavaid õppekavu kureerivate ning teadus- ja arendustegevust viljelevate ülikoolidega Soomes, Lätis, Leedus, Rootsis, Taanis, Norras, Kreekas.

Hetkel toimub õppetöö neljal akrediteeritud õppekaval: kaks bakalaureuse õppekava (käsitöö ja kodundus, töö- ja tehnoloogiaõpetus) ja kaks magistriõppekava (käsitöö ja kodunduse õpetaja, töö- ja tehnoloogiaõpetuse õpetaja). Ettevalmistatud on uus bakalaureuse õppekava „Integreeritud tehnoloogiad ja käsitöö“, millele kuulutatakse välja esmakordselt vastuvõtt 2016. aasta suvel. Päeva- ja tsükliõppe vormis õpib osakonnas käesoleval ajal 90 üliõpilast. Lisaks teenindab osakond klassiõpetaja õppekava üliõpilasi, kes saavad osakonna töökodades ning ateljeedes ettevalmistuse tööõpetuse aine õpetamiseks I kooliastmes.

Osakonnas töötab seitse täiskoormusega õppejõudu, neist üks doktorikraadiga, kuus magistrikraadiga või sellele vastava kvalifikatsiooniga; viis osakoormusega õppejõudu, kes on magistrikraadiga või sellele vastava kvalifikatsiooniga. Suurt tähelepanu on pööratud järelkasvu koolitamisele. Neli noort inimest õpivad doktorantuuris: üks Tallinna, kolm Helsingi Ülikoolis. Õppetöö kvaliteedi ja taseme tõstmiseks ning selle nüüdisajastamiseks kaasatakse auditoorsesse töösse välisõppejõude ja samas on kolm osakonna õppejõudu olnud 2015. aastal lektoriteks välisülikoolides.

Õppesuuna töötajad on aastate jooksul aktiivselt osalenud Eesti hariduspoliitika kujundamisel nii üldhariduse, kutsehariduse kui ka kõrghariduse tasemel, kuuludes erinevatesse otsustuskogudesse ning osaledes õppekavade väljatöötamisel. Tegevuse arendamiseks ning samas ka erialade populariseerimiseks on läbi viidud erinevaid arendusprojekte ning organiseeritud üliõpilastööde näitusi ja üritusi. Nimetaksime neist mõned:

- Projekt „Käsi – töö tööriist Re-ha kastis“ (Sotsiaalministeeriumi leping 3-3/3058) – 1.03.2014–1.03.2015
- EDUKO arendusprojekti raames koolitused tegevõpetajatele
- Põhja-Eesti Pimedate Ühingu tellimisel käsitöökursused vaegnägijatele

- Koostöös Eesti Pimedate Raamatukoguga raamatukogu puuteraamatute kogu täiendamiseks nägemispuudega lastele kombatavate raamatute valmistamine (5 raamatut)
- Iga-aastane osalemine töötoaga Mardilaadal
- Osalemine rahvusvahelise teaduskonverentsi korraldamisel Jelgavas
- Osakonna õppejõud on esitanud kolm ettekannet rahvusvahelistel teaduslikel konverentsidel, ilmunud on viis teaduspublikatsiooni

Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia rahvusliku käsitöö osakond

Ave Matsin, 526 2510, e-post: ave.matsin@kultuur.edu.ee, www.kultuur.ut.ee

Rahvusliku käsitöö osakonna missiooniks on kultuuriprotsessis aktiivselt osaledes esindada paikkondlikku ja rahvuslikku traditsiooni ning identiteeti tugevdavaid ja taasloovaid väärtusi. Meie jaoks on oluline sotsiaalselt ja ökoloogiliselt vastutustundlik tegutsemine traditsiooniliste käsitöötehnikate ja oskuste säilitajana, propageerijana ja taasloomijana tänapäeva tarbekeskkonda. Osakonna laiemaks eesmärgiks on olla koostöös Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liidu ning Eesti Rahva Muuseumiga peamiseks pärandoskuste uurimise ja rakendamise keskuseks Eestis.

Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia rahvusliku käsitöö osakonnas (RKO) toimub õppetöö neljal õppekaval: rahvuslik tekstiil (avatud 1994. aastal), rahvuslik ehitus (avatud 2005. aastal), rahvuslik metallitöö ja pärandtehnoloogia magistriõpe (avatud 2011. aastal).

Osakonnas õpib kokku 117 üliõpilast (1.09.2015 seisuga): 50 rahvusliku tekstiili erialal, 31 rahvusliku ehituse erialal, 19 rahvusliku metallitöö erialal ja 17 pärandtehnoloogia erialal. Põhikohaga õppejõude nelja eriala peale kokku on 21, lisaks veel ligikaudu 100 tunnitasulist õppejõudu.

2015. aasta suuremad ettevõtmised

Õppetöö

Aasta kõige olulisemad sündmused olid seotud rahvusliku metallitöö I lennu, pärandtehnoloogia magistriõppe III lennu ja rahvusliku ehituse eriala IV lennu lõpetamisega. Lisaks lõpetasid ka osad rahvusliku tekstiili eriala IX lennu vilistlased. Oma töid kaitsesid kokku neli pärandtehnoloogi: Kersti Loite, Ruth Moppel, Angelika Nöps ja Tarmo Tammekivi. Metallitöö eriala esimesed lõpetajad oli Margit Keeman, Siim Otsa ja Tõnis Luik. Ehituse eriala lõpetas Mairold Kiho, Viljar Pihus, Laur Oberschneider, Jürjo Jartsev-Moont ja Janno Sild. Tekstiili eriala lõpetas kokku viis üliõpilast: Kärt Aedviir, Liis Jürken, Enelin Pedak, Anu Vihur ja Kadri Viin. Kokku oli lõpetajaid 17. Erilisena võib välja tuua Viljandi avalikku ruumi tehtud lõputööd: Janno Silla lõputööna valminud allikamaja lossimägedes oleva allika kaitseks ja Mairold Kiho ning Tõnis Luige koostööna valminud Vilma maja rattaparkla.

Suvel võeti pärast kolmepäevaseid katseid vastu üheksa uut üliõpilast rahvusliku ehituse erialale ja kolm uut üliõpilast rahvusliku metallitöö erialale. Tekstiili ja pärandtehnoloogia erialadel vastuvõttu ei olnud.

Sündmused

Aasta möödus osakonna tavapärase sündmuste rütmis. Toimused näitused ja õpitoad, osaleti messidel ja laatadel, korraldati täienduskoolitusi.

Piki Eestit tuuritas RKO juubelinäitus „**OMA VIIS**“. RKO diplomandide lõputöödest koostatud fotonäitust „**KULG**“ oli välja pandud Viljandis, Tartus, Narvas ja Pärnus. Rahvusliku ehituse lõpetajate näitus „**Juurte juurde**“ rändas Tsiistre teemajast Tarvastu

raamatukoguni. Metalli eriala esimese kahe lennu õppetööde põhjal koostati näitus „**Tinasteraseni**“ Viljandi Muuseumi tarbeks. Pärandtehnoloogia eriala lõpetaja Ruth Moppel vormistas oma magistritöö põhjal pakuga trükitud tekstiilide näituse „**Kõnelevad mustrid**“.

Tekstiili eriala õppejõu Christi Kütti vaibanäitus oli Tartu Ülikooli peahoones ja Pärnu Uue Kunsti Muuseumis. Tekstiili eriala programmi juhi Kristi Jõeste kindanäitust esitleti Pärnus ja Muhus. Sügise lõpetas nahatöö spetsialiseerumismooduli esimene suurem ülevaatenäitus „**NAISED JA NAHAD. Hunt, lambad ja teised**“, mida esitleti Tallinnas Rahvakunsti galeriis ja Viljandis Vilma galeriis.

Veebruarist novembrini Tartus Eesti Rahva Muuseumis ja sealt edasi Haapsalus Läänemaa muuseumis arheoloogilisi tekstiile ja nendega seotud metallkaunistusi esitleval näitusel „**Pronksspiraalidest vaselisteni**“ olid muu hulgas eksponeeritud RKO juhataja Ave Matsini valmistatud 14. sajandi Siksälä naise rõivastuse rekonstruktsioon ja rahvusliku tekstiili eriala üliõpilaste teemakohased õppetööd.

Juuni alguses Viljandis toimunud rahvusvahelistel hansapäevadel olid mitmekülgsest esitletud kõik RKO erialad. Laadal osalemine oli põimitud õppetöösse nii, et selleks otstarbeks töötati eraldi välja tooteid. Osakonna töötajad Kersti Rattus ja Ave Matsin juhtisid hansapäevade linnaruumi kujundustöid.

7.–9. oktoobril võõrustas RKO rahvusvahelise noorte folkloristide konverentsi „**Folklore of Connections, Folklore of Conflict**“, kus astus üles ligi 50 ettekandjat 17 riigist Aasias, Euroopas ning Lõuna- ja Põhja-Ameerikas.

16. oktoobril esitleti koostöös Viljandi Muuseumiga valminud mahukat teost „**Mulgi rahvarõivad**“. Kogumiku peatoimetajaks on RKO juhataja Ave Matsin. Selle aluseks on Viljandi Muuseumi etnograafiakogu kuraator **Tiina Jürge**ni poolt muuseumi aastaraamatute tarbeks koostatud tekstid, mida on selle väljaande jaoks olulisel määral täiendatud. Suure töö on ära teinud VKA rahvusliku tekstiili eriala üliõpilased ja õppejõud, kes on õppetöö raames teemakohaseid illustratiivseid materjale läbi töötanud ja süstematiseerinud.

16.–17. oktoobril toimus Viljandimaal Männiku metsatalus neljas pärandtehnoloogia sügiskool, mille teemaks oli seekord „**Loovast käest saab terveks vaim**“. Sügiskool keskendus käsitöö seostele vaimsuse ja loovusega. Esinejate hulgas olid Ahto Kaasik, Marek Nisuma, Indrek Jets, Joosep Metslang ja Valdur Mikita.

13. novembril toimus **pärandtehnoloogia konverents „Luubi all on asjad**“, mis seekord keskendus esemeuurimusele. Küsimustele, miks ja mil viisil erinevates teadusharudes esemeid uuritakse, vastasid antropoloog, arheoloog, kunstiajaloolane, disainer, etnoloog ja pärandtehnoloog. Konverentsil osales 70 kuulajat. Konverentsil esitleti järjekordset **käsitööteadusliku ajakirja Studia Vernacula** VI numbrit, mille alapealkirjaks seekord „**Silmnähtav**“. Konverentsil anti üle ka teine **Anu Raua stipendium**, mis on mõeldud TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia rahvusliku käsitöö osakonna üliõpilasele, kes on silma paistnud ainelise kultuuripärandi uurimise ja hoidmisega. Laureaadiks nimetati kolmanda kursuse metallitöö eriala tudeng Indrek Ikkonen.

Täienduskoolitused

Osakonnas toimuvad regulaarselt erialased täienduskoolitused. Aasta jooksul toimus üle 20 koolituse, kus osales üle 200 õppuri. Neist mahukaim oli Viljandi Muuseumiga koostöös toimunud **hansakostüümi valmistamise kursus** (oktoober 2014 – märts 2015), mille eesmärgiks oli aidata Viljandis 2015. aasta juunis toimunud rahvusvahelisteks hansapäevadeks huvilistele selga ajastukohased kostüümid.

4.–10. juulil toimus Viljandi lähistel asuvas Olustvere mõisas Viljandi kultuuriakadeemia rahvusliku käsitöö osakonna korraldusel teine rahvusvaheline käsitöölaager **Craft Camp**.

Laagris osales 33 käsitööhuvilist kokku kaheksast riigist üle maailma. Kõige rohkem osalejaid oli Ameerika Ühendriikidest (8) ja Rootsist (8). Mitmeid osalejaid oli veel Saksamaalt (4), Norrast (4), Soomest (2) ja Hollandist (2). Noorimad laagris osalejad oli 21-aastased ja vanim 67-aastane. Kuus laagripäeva oli sisustatud mitmekesise programmiga: kõik osalejad said endale valida kolm ühepäevast käsitöökursust ning lisaks ühe kultuurireise kas Viljandisse, Pärnusse või Setomaale. Laager toimub ka uuel aastal.

Lisaks toimus mitu huvitavat väiksemat rahvusvahelist koolitust:

26. mail toimus Tokyo Kunstiülikooli metallisepistamise eriala professori **Ikuo Shinohara külalisloeng** Viljandi Kultuuriakadeemias. Loengus tutvustati Tokyo Kunstiülikooli ja metallikunsti eriala, Jaapani metallikunsti laiemalt ning Shinohara Ikuo enda loomingut.

16.–21. juunil toimus rahvusliku metallitöö erialal **malmivalu meistriklass**, mida juhendas skulptor **Christian Benefiel** Shepherd ülikoolist USAst ning teda assisteeris Viljandi kultuuriakadeemia õppejõud Mikk Freiberg. Töö toimus meie Vilma õppehoone sisehoovis.

12. oktoobril toimus Viljandi linnaraamatukogu galeriisaalis Jaapani meistri **Terunobu Fujimori** avalik loeng jaapani **puidupõletuse tehnikast Yakisugi**.

Projektid

Juunis lõppes viis aastat kestnud projekt **PÄRTEL** (pärandtehnoloogia rakenduskeskuse väljaarendamine). Projekti toel loodi kaks uut õppekava: rahvuslik metallitöö ja pärandtehnoloogia magistrikava ning tehti teisi õppekavu sisukamaks.

Aasta jooksul soetati **TÜ VKA õppekavade tootarendusvõimekuse** tõstmise projekti raames ehituse eriala õppetööks vajaliku puutöökoja sisustus. Uute töökodadena sisustati laboratoorne villavabrik koos väikese nahaparkimise töökojaga. Tekstiili eriala sai projekti raames uuendada oma õmblustöökoda.

2016. aasta tegevusplaan

- Aasta jooksul on vaja käivitada RKO paviljon Eesti Rahva Muuseumi välialal.
- Aasta jooksul on vaja tulemuslikult käivitada villavabriku töö.
- Kevadel toimuvad järgmised lõputööde kaitsmised:
 - 7.–8. juuni, pärandtehnoloogia magistritööde avalik kaitsmine Viljandi Pärimusmuusika keskuses.
 - 9.–10. juuni, rahvusliku tekstiili eriala lõputööde avalik kaitsmine Viljandi Pärimusmuusika keskuses.
- 9. juuni, moeetendus OmaMood Viljandi Pärimusmuusika keskuses.
- 9.–15. juuli, Olustvere mõisas kolmas rahvusvaheline käsitöölaager Craft Camp.
- 18.–31. juulil, noorte väliseestlaste käsitöölaager Tääksis
- Suvel toimub vastuvõtt rahvusliku tekstiili erialale (pärandtehnoloogia rakenduskõrghariduse õppekava) ja pärandtehnoloogia magistriõppekavale. Info kooli kodulehel: <http://www.kultuur.ut.ee/et/rahvuslik/oppekavad>
- 14.–15. oktoober, pärandtehnoloogia sügiskool.
- 18. november, pärandtehnoloogia konverents.
- Näitused:
 - September, rahvusliku tekstiili eriala üliõpilastööde näitus Viljandis
 - September, rahvusliku metallitöö eriala üliõpilaste näitus Palamusel
 - Oktoober, rahvusliku tekstiili eriala lõputööde fotonäitus Tallinnas
 - November, rahvusliku tekstiili eriala lõputööde fotonäitus Tartus

Eesti Käsitööpetajate Selts AITA

Kristi Teder, Eesti Käsitööpetajate Selts AITA esinaine, Paide Ühisgümnaasiumi käsitööpetaja, e-post: kristiteder@hot.ee

Eesti Käsitööpetajate Seltsis on 154 liiget. Oma tegevuses toetutakse põhikirjale ning traditsioonidele. Samas on aeg pöörata rohkem tähelepanu muutustele, mille tingib ühiskonna areng. 2015. aasta märksõnadeks olid õppeprotsesside kirjelduste tänapäevastamine ja soolisuse aspekt tehnoloogiavaldkonnas. Kordaläinuks võib lugeda suvise suvekursuse „Loovus ja disain tehnoloogiavaldkonnas“ Haapsalus ning sügiskonverentsi „Sibulatee kultuuritraditsioonid – üks piirkond, kaks rahvust, kolm kultuuri“ Alatskivil, Peipsi ääres.

Suvekursusel toimusid töötoad erialaspetsialistide ja professionaalsete tegevõpetajate juhendamisel. Haapsalu Põhikoolis sai õppida Haapsalu salli kudumist ja tutvuti Lihula lilltikandi omapäraga. Tippkondiiter Nadja Kaarma õpetusel valmistati torte. Köideti ise märkmikke, kooti Mustjala leekrätti ja eesti koekirjalisi sõrmkindaid ning valmistati vasest külmsepisehteid. Soome kolleegide juhendamisel tutvuti 3D-printimisega. Suvel püüavad õpetajad ühendada meeldiva kasulikuga. Sel eesmärgil planeeritakse alati kolmepäevased kursused looduskaunites paikades, et saaks tutvuda ka kohalike kultuuriväärtustega ning meeolukalt õhtuid veeta.

Sügispäeval oktoobrikuus toimus väljasõit Peipsi äärde Sibulateele. Külastati Varnja palvelat, Kolkja muuseumi, Peipsimaa külastuskeskust ja Alatskivi lossi. Kostja sibulatalus saadi teada, kuidas ühte õiget sibulapeenart tuleb teha, millised on parimad sibulasordid ja kõige maitsvamad sibulapirukad. Sibulateega tähistasid käsitööpetajad üle-eestilist käsitöökodade päeva.

Eestimaa on üks vähestest paikadest, kus on kooli õppekavas ruumi esivanemate kultuuritavade tutvustamisele, selle hoidmisele ja edasikandmisele. Oluline on, et noor näeks rahvaste kultuuripärandit kui väärtust, väärtustaks käsitööd tarbekunsti osana ja isikupärase eneseväljendusena.

20. jaanuarist 9.vebruarini oli Tallinnas Rahvakunsti ja Käsitöö Maja galeriis kõigile vaatamiseks üles pandud Eestimaa koolinoorte-käsitöömeistrite looming. Näituse pidulikule lõpetamisele olid kutsutud kõik osalejad koos vanematega ja nende juhendajad. Kui algul oli planeeritud paarikümne meistri tööd, siis üllatus oli suur, kui näitusepäevaks oli käsitöömajja saabunud 71 noore looming. Näituse korraldajatel oli selle kujundusega päris keeruline ülesanne, kõik need tuli kenasti üles seada. Seda, et tegemist on käsitöömeistritega, sai lugeda tegijate endi kirjutatud jutukestest. Iga meistriga käis kaasas ka lugu. Ühes ruumis olid sõbralikult koos 7-aastaste armsad heegeldatud mänguasjad ja 17-aastaste õmmeldud moelooming. Mida kõike veel: klaasi, keraamikat, õrna kootud pitsi, telgedel kootud kaltsuvaipa, ehteid ... Ja siis üks tõeline leid: Ove Averin Rapla Vesiroosi Gümnaasiumist omavalmistatud lõõtsaga. Ove jutustas kohalolijatele ka oma meistrikssaamise loo ja mängis omavalmistatud lõõtsal paar lugu. 71 meistri hulgast valiti välja 24 veel tublimat ning neid tunnustati raamitud tänukirjaga. Kõik osalejad said tänukirjad ja käsitööpetajate seltsi kujundusega šokolaadi. Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liit tänas osalejaid raamatuga „Loomast loodud“, meistrite aasta suurnäituse kataloogiga, ja tasuta pääsmega Mardilaadale. Kommi jagus kõigile. Noorte meistrite särasilmadest võis lugeda, et tunnustus on väga oluline, annab jõudu ja energiat edasi tegutsemiseks. Projekti „Noor käsitöömeister“ toetasid Eesti Kultuurkapital ning Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liit.

Käsitööpetajate Selts otsib ka sel aastal noori käsitöömeistreid. Konkurss on välja kuulutatud ja 23. veebruaril avame Eesti Käsitöö Maja näitusegaleriis õpilastööde näituse.

Loovus on laste sees veel olemas. Käsitööõpetaja ülesanne on see loovus õpilastes üles leida ja innustada neid tegutsema.

Eesti Tööõpetajate Selts ATS

Jürgo Nooni, Eesti Tööõpetajate Seltsi juhatuse esimees, e-post: jyrgo.nooni@gmail.com

2015. aasta algas Eesti Tööõpetajate Seltsile (ETS) väga tõiselt. Toimused viimased materjalide ettelõikamised ja vahendite komplekteerimised uueks koostööprojektiks. Nimelt oli ETS jällegi koostööpartner Tallinna Haridusametile. Koostöös viidi läbi projekti „Teatrikohver“, mille raames valmistasid Tallinna 25 kooli lasteaedadele teatritegemiseks vahendid. Kõik Tallinna lasteaiad said kohvrid, mis sisaldavad käpiknukke, varjuteatri nukke ja väikeseid lavasid. Osalenud koolid said projekti läbiviimiseks ka vajalikud vahendid (õmblusmasinad, lihvmasinad, kangakäärid jne).

Eesti Tööõpetajate Selts ja Lehola Keskkonnahariduskeskus viisid läbi ühist koostööprojekti „Putukahotell“, kus kaheksa maakonna üldhariduskooli õpilased valmistasid putukatele mõeldud elupaikasid. Kõik projektis osalenud koolid said selleks vajaminevad materjalid ja töövahendid. Putukate elust käis koolides rääkimas Georg Aher. Projekti toetas SA Keskkonnainvesteeringute Keskus (KIK).

Jaanuaris kuulutas Eesti Tööõpetajate Selts välja juba neljandat korda virtuaalse käsitöönäituse, mille teemaks oli sel aastal „Sõbralt sõbrale“. Näituse eesmärk on kõikjalt Eestist kokku koguda pildid õpilastöödest ning need internetikeskkonnas üles seada. Kokku saadeti üle 1400 töö 109 koolist. Näitust on võimalik näha aadressil www.virtuaalnaitus.ee. Selle aasta temaatikaks on taaskasutus ja teemaks „Uus elu“. 2015. aasta virtuaalset käsitöönäitust toetas Teadus- ja Haridusministeerium.

Märtsis toimus koolitus „Märgpuidu treimine“. PhD Bent Illum Taanist õpetas treima märgpuitu. Koolituses osutus nii populaarseks, et kohale tuldi lausa oma treipingiga, sest kõigile osalejatele ei oleks muidu treimasinaid jätkunud.

Eesti Tööõpetajate Seltsil toimus seitsmendat korda ühine suvekursus Eesti Käsitööõpetajate Seltsiga Aita, mille teemaks oli „Loovus ja disain tehnoloogiavaldkonnas“. Suvekursus toimus Haapsalus, kus töötoad olid põimitud kohalike traditsioonidega ja Tallinna Ülikooli Haapsalu Kolledžis õpetavate erialadega. Järgmised ühised suvepäevad toimuvad Viljandimaal.

Eesti Tööõpetajate Seltsi liikmed aitasid läbi viia Stokkeri Meistrivõistluste finaälvõistlust.

Jätkus koostöö Soome Tehniliste Ainete Ühendusega (TAO-ry), osalesime vastastikustel koolitustel ning kavandasime edasisi koostööüritusi. Seltsi esindaja on Rahvakunsti ja Käsitöö Kutsenõukogus ning liikmed on INNOVE atesteerimiskomisjoni eksperdid ja kutsekomisjonide koosseisus. Seltsis on hetkel 72 liiget.

Tarbekunsti ja oskuskäsitöö erialasid õpetavad kutseõppeasutused

Tarbekunsti ja oskuskäsitöö õppekavarühma erialasid (tekstiilitöö, sepatöö, kivitöö, nahatöö, rahvuslik puutööndus ja keraamika) õpetatakse vabariigi järgmistes kutseõppeasutustes:

Haapsalu Kutsehariduskeskus (tekstiilitöö)

Ehitajate tee 3

Haapsalu

tel: 666 1740

e-post: kool@hkhk.edu.ee

Kuressaare Ametikool (tekstiilitöö, nahatöö, keraamika)

Kohtu 22

93812 Kuressaare

Tel: 452 4600

www.ametikool.ee

Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskool (tekstiilitöö, rahvuslik puutööndus, keraamika, klaasitöö)

Müüri 4, Olustvere

Suure-Jaani vald

70401 Viljandimaa

Tel: 437 4290

www.olustvere.edu.ee

Räpina Aianduskool (tekstiilitöö)

Pargi 32, Räpina

64505, Põlvamaa

Tel: 796 1395

www.ak.rapina.ee

Sillamäe Kutsekool (tekstiilitöö)

Tallinna mnt 13

40233 Sillamäe

Tel: 392 5160

Tallinna Kopli Ametikool (tekstiilitöö, sepatöö, rahvuslik puutööndus, nahatöö)

Kopli 98

11711 Tallinn

Tel: 661 8039

<http://kopliamk.haridus.ee>

Vana-Vigala Tehnika- ja Teeninduskool (sepatöö)

Vana-Vigala

78003 Vigala vald

<http://www.wigalattk.ee>

TEGEVUSPLAAN 2016

Alus: ERKL-i arengukava aastateks 2016–2020

Aastateema 2016 – „Rahvarõivas“

2015

Koguteost „Mulgi rahvarõivad“ (koostajad Ave Matsin, Tiina Jürgen) tunnustati Eesti Kultuurkapitali rahvakultuuri aastaauhinnaga

21. oktoober – 20. november 2015 Riigikogu kunstisaal

Fotonäitus „Olen eestlane“. Kuraator ja fotode autor Anu Hint

16. november 2015 – 18. jaanuar 2016 Tallinna Rahvaülikool, www.kultuur.ee

Kursus „Minu rahvarõivas“

22. detsember 2015 – 11. jaanuar 2016 Eesti Käsitöö Maja

Näitus „Rahvarõivaste radadel“. Kuraator Silvi Allimann

2016

23. jaanuar Tartu Kõrgem Kunstikool

Konkursi „eesti-keha-kate²“ õppepäev

11. märts Tallinna Rahvaülikool

Õppepäev „Rahvarõivas annab tooni“

26. aprill – 15. mai Eesti Käsitöö Maja

Näitus „Läti rahvarõivas“. Kuraator Linda Rubena

23. mai – 5. juuni Hopneri Maja

Moekunstnike ühenduse näitus „Olen eestlane“

7.–27. juuni Eesti Käsitöö Maja

Konkursi „eesti-keha-kate²“ võidutööde näitus

18. juuni Nasva Klubi Saaremaa

Rahvarõivakooli lõpetamine

28. juuni – 18. juuli Eesti Käsitöö Maja

Näitus „Saaremaa rahvarõivad“. Kuraatorid Mareli Rannap ja Imbi Padar

1.–3. juuli Tõstamaa mõis

Rahvarõiva õppepäevad

6. august Valga

II rahvarõivaste tuulutamine

6.–7. august Lihula mõis

Lihula lillkirja festival, rahvarõivaste tuulutamine

28. august Kadrioru park

II rahvarõivaste tuulutamine-piknik

10.–13. november Saku Suurhall

Rahvarõivaste esitus ja nõuandekoda Mardilaadal

11. november Saku Suurhall

Programmi „Eesti Rahvarõivas 2012–2016“ seminar

Pärnumaa rahvarõivakoolis valminud komplektide esmaesitus

Traditsioonilised ettevõtmised

6. veebruar ERKL volikogu ja pärandihoidja auhinna välja andmine

23. jaanuar Aastateema „Rahvarõivas“ õppepäev Tartus

11. märts Aastateema „Rahvarõivas“ õppepäev Tallinnas

10.–11. juuni XXI käsitööpäevad Rakveres

7.–10. juuli XVI keskaja päevad Tallinna vanalinnas

22.–24. juuli Rahvakunsti laat Raekoja platsil

16. september Juhtide kool

8. oktoober	IX käsitööettevõtluse foorum Setomaal
22. oktoober	VI „Käsitöökojad üle maa“
10.–13. november	XX Mardilaat Saku Suurhallis

EESMÄRGID

Eesmärk 1. ERKL on hästitoimiv organisatsioon, mille võrgustik koosneb paikkondlikest keskseltsidest, käsitöökeskustest, valdkondi esindavatest alaliitudest ja ainelise pärandkultuuri ühendustest. Igas paikkonnas toimib infopunkt.

Kindel struktuur, ladus koostöö

Olulisemad tegevused

- Töötada välja uus arengukava aastateks 2017–2021. Täpsustada paikkondliku keskseltsi, ainelise pärandkultuuri ühenduse ja seltsingu staatused. Vaadata üle ja täpsustada alaliitude tegevus. Välja arvata hetkel oma tegevuse peatanud või meiega koostöösuhted lõpetanud alaliidud.
- Laiendatud volikogu ettevalmistamine ja läbiviimine 6. veebruaril 2016. ERKL-i aastaraamatu (aruandlus, tegevuskava) koostamine ja väljaandmine. Pärandihoidja ja maakonna teo tiitli, parima näituse ja tänuauhindade väljaandmine.
- Mentorprogrammi raames tegevuse jätkamine: 2015. aasta tegevuse aruanne, taotluse esitamine koolituste läbiviimiseks 2016. aastal, koostöö paikkondade esindajatega, uute mentorite kinnitamine ja mentorkoolituste väljatöötamine arvestades järgmist aastateemat „Tulest tulnud“, koolituste ettevalmistamine ja läbiviimine paikkondades.
- Teabepäevade korraldamise jätkamine paikkondades. Tutvustada käsitööliidu eesmärke ja ettevõtmisi ja saada tagasisidet paikkondade probleemidest. Peipsimaa Külustuskeskus (mai), Viljandimaa (märts), Harjumaa (august).
- Paikkondlike keskseltside, käsitöökeskuste ja –poodide andmete kontrollimine ja avaldamine meie kodulehel ja infolehes Teataja.
- Toimivate võrgustike (paikkondade keskseltsid/seltsid, alaliidud, toetajaliikmed, rahvakultuurispetsialistid, huvilised) ja projektide (mentorprogramm) täiendamine ja jätkusuutlikkuse tagamine, paikkondlike käsitööjuhtide nõustamine ja seltside/ühenduste võimekuse tõstmine.
- Alaliitude ja ainelise pärandkultuuri ühenduste ettevõtmistest teavitamine infolehe Teataja, veebilehe www.folkart.ee ja Facebooki kaudu. Uute koostöövõimaluste leidmine ja vajadusel alaliitude tugipunktide moodustamine paikkondades ja alaliitude moodustamise jätkuv toetamine.

Eesmärk 2. ERKL on oma valdkonna tuntud ja tunnustatud institutsioon Eestis ja Euroopas.

Meil on palju sõpru, oleme nähtavad

Olulisemad tegevused

- Jätkusuutliku koostöö tugevdamine. Osalemine Euroopa Rahvakunsti ja Käsitöö Föderatsiooni ning Põhjamaade Käsitööliidu aastakoosolekutel, seminaridel ja otsustuskogudes. Põhjamaade ühisprojektis ja Islandi Nordplusi projektides osalemine. Suuremate ettevõtmiste kajastamine Euroopa Rahvakunsti ja Käsitöö Föderatsiooni kodulehel (www.folkartandcraft.net).
- Jätkata koostööd käsitöövaldkonnaga seotud institutsioonide ja koolituskeskustega Eestis, osalemine käsitöövaldkonnaga seotud juhtorganite töös (Rahvakultuuri Keskus,

Vabaharidusliit, Eesti Folkloorinõukogu, Eesti Rahva Muuseumi Sõprade Selts, SA Kutsekoda, Eesti Väike- ja Keskmiste Ettevõtjate Assotsiatsioon (EVEA). Koostööd käsitööd õpetavate haridusasutustega (põhikoolid, keskkoolid, gümnaasiumid, kutsekoolid, kõrgkoolid). Partnerluse täpsustamine. Osalemine käsitöövaldkonnaga seotud institutsioonide juhtorganite töös.

- Uue kodulehe www.folkart.ee ja Facebooki esitluse loomine.
- ERKL-i tegevuse kajastamine eesti- ja ingliskeelsel kodulehel www.folkart.ee ja sotsiaalvõrgustikus Facebook. Jätkuv kodulehe struktuuri ja kujunduse ajakohastamine ning kasutajasõbralikumaks muutmine. Lingid koostööpartnerite kodulehele.
- Teataja kirjastamine kevadel ja sügisel. Veebiväljaanne ja paberkandja.
- Aastateema raamatu ning konkursi kataloogi kirjastamine.
- Mardilaada teabelehe jätkuv väljaandmine ja Facebooki lehe loomine.
- Tunnustatud Eesti Käsitöö märgi väljaandmise jätkamine ja tutvustamine erinevaid kanaleid kasutades.

Eesmärk 3. Rahvusliku käsitöö säilimine on tagatud elukestva õppe, järelkasvu toetamise ja mitmekesise koolitustegevuse kaudu.

Õppida on mõnus, see viib asja edasi

Olulisemad tegevused

- Aastateema koolituspäevade korraldamine (Tartus 23. jaanuaril, Tallinnas 11. märtsil).
- Organisatsioonisisese koolituse korraldamine: juhtide kool 16. septembril.
- Mentorprogrammi rakendamine paikkondades.
- ERKL-i koolituskeskuses toimuvate teoreetiliste ja praktiliste kursuste korraldamine käsitöömeistritele ja -harrastajatele.
- Täienduskoolitused käsitööühenduste juhtidele, meistritele, huvilistele ning õpetajatele alaliitude kaudu. Alaliitude kursuste, suvekoolide ja käsitöölaagrite korraldamine.
- Meistrikodade ja õpitubade korraldamine käsitööliidu ning paikkondlikel rahvakunsti- ja käsitöölaatel, VI „Käsitöökojad üle maa“, 22. oktoober
- Koolitustegevusest teavitamine kodulehel, Facebookis ja flaiieritel. Koostöö Tallinna Rahvaülikooli, MTÜ-ga Rahvarõivas ja Käsitöömaailm.
- Meistriõppe korraldamine ja kutsetunnistuste „Rahvakunsti- ja käsitöömeister I–V“ väljaandmine.
- Osalemine rahvusvahelistel koolitustel/konverentsidel.
- Uus traditsioon – II rahvarõivaste tuulutamine-piknik 28.08 Kardioru pargis.

Eesmärk 4. Traditsioonide ja järjepidevuse väärtustamise, tegijate tunnustamise ja tegevuse mitmekesistamise kaudu on säilinud elujõuline rahvuslik käsitöö. Käsitööalased ettevõtmised on saavutanud ühiskonnas laia tuntuse.

Koos tehtud, hästi tehtud

Olulisemad tegevused

- Pärandihoidja auhinna väljaandmine koos Rahvakultuuri Keskusega.
- Käsitöövaldkonna andmebaasi korrastamine koostöös Rahvakultuuri Keskuse ja -spetsialistidega.
- SA Eesti Rahvuskultuuri Fondi juurde loodud Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liidu fondi stipendiumi väljaandmine.

- Stipendiumide taotlemine meistritele käsitöövaldkonna edendamiseks, traditsiooniliste käsitöötehnikate omandamiseks (Kultuurkapital, Tallinna Kultuuriväärtuste Amet jt fondid).
- Keskaja päevade läbiviimine. Lisaprogrammi uuendamine, turniir, alaettevõtmiste juurdetoomine, Facebooki lehe loomine.
- Mardilaada läbiviimine. Jätkuvad traditsioonid: käsitöö-öö, kutsekoolide börs, meistrite esitlused jne. Konkursi „Parim toode Mardilaadal“ läbiviimine ja toodete tutvustamine. Tunnustatud Eesti Käsitöö märgi väljaandmine. Mardilaada uuenemine – maakonna päev.
- Teabe kogumine ja paikkondlike rahvakunstilaatade presenteerimine meie kodulehel ja Facebooki lehel.
- Rahvakunsti- ja käsitöönäituste korraldamine Eesti Käsitöö Maja rahvakunstigaleriis. Parima näituse väljaselgitamine ja tunnustuse üleandmine Estonia Talveaia tänuüritusel.
- „Käsitöökojad üle maa“ 22. oktoobril. Käsitöökodade registreerimine ja info jagamine käsitööliidu kodulehel ning Facebookis.
- Käsitööpäevad Rakveres 10.–11. juunil.

Eesmärk 5. Eestlane väärtustab ja oskab tähele panna unikaalset eesti käsitööd, mis on üks eestluse identiteedi aluseid.

Oma on armas

Olulisemad tegevused

- Väikeettevõtjate tegevuse toetamine ja kajastamine Teatajas, veebilehel. Koolituspäevade korraldamine.
- Käsitööettevõtjate liidu Eesti Oma Kodu loomine ja tegevuse käivitamine. Paikkondade käsitööettevõtluse esitlemine Eesti Käsitöö Kodus Vene 12, Tallinn.
- Käsitööettevõtjate foorumi korraldamine 8. oktoobril Setomaal ja käsitööettevõtja aastaauhinna väljaandmine ettevõtlusfoorumil.
- Toetajaliikmete statuudi muutmine ja nende tegevuse tutvustamine käsitööliidu infokandjate kaudu.
- Õppereiside korraldamine käsitööettevõtjatele. 2016 käsitööreis Kreekasse.
- Parimate meistrite valimine Mardilaadal ja keskaja päevadel.
- Käsitööpoodide ja avatud meistrikodade kaardistamine paikkonniti ja tutvustamine veebilehel, võimalusel ka paberkandjal. Jätkata Tallinna käsitöökaardi väljaandmist koos Tallinna turismiosakonnaga.
- Rahastuse otsimine (tootearenduspreemiad) konkursside parimate tööde turuletoomiseks.

EESTI RAHVAKUNSTI JA KÄSITÖÖ LIIT

Näitused Rahvakunstigaleriis 2016

Eesti Käsitöö Maja (Pikk 22, Tallinn)

22.12.2015– 11.01.2016 12.01–1.02	<i>Rahvarõivaste radadel.</i> Silvi Allimann <i>Tikitud tekid, inspireeritud Läänemaa pulmavaipadest.</i> Silvia Nittim
2.02–22.02 23.02–14.03 15.03–4.04 5.04–25.04	<i>Kes tööd teeb, see rõõmu näeb.</i> Haapsalu Kutsehariduskeskus <i>Noor käsitöömeister.</i> Eesti Käsitööõpetajate Selts AITA <i>Pärimusluksus.</i> Heli Väärtnõu-Järv. Varrastel kootud kampsunid <i>Vaka all.</i> Meelis Kihulane. Rahvapärases käsitöötehnikas valmistatud puidust esemed. Epp Margna puidumaalingud, Toomas Kalve ürasekilambid
26.04–16.05 17.05–6.06 7.06–27.06 28.06–18.07 19.07–8.08 9.08–29.08 30.08–19.09 20.09–10.10 11.10–31.10 1.11–21.11	Läti rahvarõivanäitus. Käsitööstudio Vēverīšas <i>Kõnelevad mustrid.</i> Ruth Moppel. Pakutrükk: kangad ja tapeedid Konkursi <i>eesti-keha-kate</i> ² võidutööde näitus Saaremaa rahvarõivad Epp Mardi autorinäitus <i>Herbaarium.</i> Kango Tekstiil OÜ Liina Veskimägi-Iliste autorinäitus Kagu Kudujad OÜ Tänapäevased lapitöö tehnikad. Elle Ikävalko <i>Eesti valge.</i> Eesti valged koekirjalised kudumid. Anu Pink ja Siiri Reimann
22.11–12.12 13.12–2.01.2017	Lembe Maria Sihvre autorinäitus Seto Käsitöö Kogo

Aastateema eesti-keha-kate2 konkursi juhend

Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liit
kuulutab välja konkursi

eesti-keha-kate2

*Eesti rahvuslik käsitööpärand kui inspiratsiooniallikas
tänapäeva rõivadisainis*

Toimumisaeg: oktoober 2015 – mai 2016

TINGIMUSED

- Autor võib konkursile esitada kuni kolm tööd/komplekti.
- Töö ei tohi olla varem eksponeeritud, avaldatud või müügiks toodetud.
- Konkursitöö juurde kuulub eseme lugu (inspiratsiooniallikas, sündimise lugu, legend, muistend jms).
- Hindamisel arvestame nii töö uudset ideed kui ka teostuse kvaliteeti.
- Konkursitööd tuleb esitada **hiljemalt 12. maiks 2016** Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liidu koolituskeskusesse Lühike jalg 6A (Allikamaja Käsitöö).
- Töö külge kinnitada hindamiseks vajalik informatsioon (märgusõna, eseme lugu, valmimise aasta). Samuti märgusõnaga kinnine ümbrik, milles on töö nimi, autori nimi, isikukood, telefon, aadress, e-post, pangarekviidid.

NB! Palume kindlasti saata tööga seotud info, autori foto ja tema isiku lühitutvustus ka CD-l või DVD-l. Tekste ootame Wordi dokumendina ja fotosid *jpg*-failidena. Konkursitöö ja autoriga seotud infot kasutame näituse kujundamisel ja kataloogi koostamisel.

AUHINNAD

- **Rahalised preemiad** (žürii preemiafond 2000 eurot), lisaks **eripreemiad**.
- Konkursi parimaid töid eksponeeritakse **näitusel** Eesti Käsitöö Majas 7. juunist 27. juunini 2016.
- Võidutöödest koostatakse **kataloog** (esitlus Mardilaadal 2016).
- Korraldajad aitavad leida võimalusi ühe konkursitöö edaspidiseks tootmiseks ja turustamiseks.
- Üks konkursil osaleja saab võimaluse korraldada personaalnäituse Eesti Käsitöö Maja rahvakunstigaleriis või osaleda 2016. aastal Mardilaadal.

Konkursi õppepäevad toimuvad:

23. jaanuaril Tartu Kõrgemas Kunstikoolis ja **11. märtsil** Tallinna Rahvaülikoolis

Vt ka koolitusi:

Tallinna Rahvaülikool: www.kultuur.ee, Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liit: www.folkart.ee

Soovitame maakondade käsitööseltidel ja -ühendustel korraldada oma piirkonnas samateemalisi konkursse ning näitusi märtsis - aprillis 2016.

INFO: Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liit. Tel 6 604 772, 51 87 812